

מבוא

מה זה אתיקה מקצועית של עורכי דין ?

לכאורה מדובר על משהו אתי, אולם עבור עורכי הדין מדובר על כללי המקצועי והם מחייבים לפעול לפיהם, איך אנו אמורים לפעול לרבות שלט של משרד, שמירת מסמכים של לקוח, הטעיה של ביהמ"ש, איך אנו נפעל במצבים של דילמות.

למשל – יש לנו אינטרס למשוך את ההליך של הלוקח כדי להתיש, ניתן להבין שאנו מתמודדים על דילמות.

ניתן לומר שאין כלל מנחה, ועו"ד אשר יפר את הכללים יקחו לו את הרישיון.

למעשה אתיקה זה כללי המקצוע.

החוק המרכזי אשר מסדיר את המקצוע זה **חוק לשכת עורכי הדין**.

למבחן ניתן להכניס חקיקה.

עולה השאלה כמה זמן משך ההתמחות, ניתן לראות כי הפרק הרלוונטי בחוק לשכת עורכי הדין, **ס' 35 לחוק**.

בישראל אדם לא יכול לעסוק בעריכת דין אם הוא לא עורך דין, אולם במדינות אחרות כמו אנגליה ניתן לעסוק בעריכת דין ולא צריך להיות עורך דין. **בישראל מי שרוצה להיות עורך דין הוא חייב להתקבל ללשכה, לקבל את המהות שלה, ולשלם דמי חברות מידי שנה.**

יש לשים לב כי בישראל יש רק לשכה אחת, במדינות אחרות כמו ארה"ב יש מספר לשכות, כאמור בישראל יש לשכה אחת היא קובעת את הכללים, ומי שמפר את הכללים צפוי לקבל סנקציות. זה נקרא **"עקרון הניהול העצמאי של הלשכה"**.

היה פס"ד שטנגר נ' יו"ר הכנסת, שטנגר היה עו"ד הגיש בג"ץ בטענה שיש פגיעה בחופש העיסוק, כיוון שהלשכה מנהלת את הכל, ביהמ"ש קבע כי הפגיעה עומדת בפסקת ההגבלה. הרי המטרה של לשכת עורכי הדין זה להבטיח טהורות ובקרה על שירות עו"ד, לכן הבג"ץ נדחה.

כעת נפנה לחוק לשכת עורכי הדין, פרק ראשון כולל סעיפים 1-5:

הסעיפים האלו 1-5, קובעים כי הלשכה הוא תאגיד סטטוטורי, מקום ישוב בירושלים, היעוד שלה זה לשקוד על טוהרו של מקצוע עורכי הדין, ולפעול למען הגנה של שלטון החוק, וזכויות האדם.

הקמת הלשכה

1. מוקמת בזה לשכת עורכי הדין (להלן – הלשכה), שתאגד את עורכי הדין בישראל ותשקוד על רמתו וטהרו של מקצוע עריכת הדין וכן תפעל למען הגנה על שלטון החוק, זכויות האדם וערכי היסוד של מדינת ישראל.

ס' 2 – מונה את תפקידי הלשכה.

ס' 3 – מונה את פעולות הרשות.

יש לשים לב כי ללשכה יש עוד תפקיד אשר **רשום בס' 109 לחוק**

התקנת כללים

109. המועצה הארצית של הלשכה רשאית, באישור שר המשפטים, להתקין כללים (בחוק זה – כללים) בכל ענין הנוגע לארגון הלשכה ופעולותיה, במידה שלא נקבעו הוראות בחוק זה ובמידה שסמכות זו לא ניתנה בחוק זה לשר המשפטים, ולרבות ענינים אלה:

(1) בחירתם, הרכבם וסדרי עבודתם של מוסדות הלשכה, וחלוקת סמכויות הלשכה ביניהם;

- (א1) אופן קביעת דמי חבר ואגרות למימון לפי סעיף 93, ואופן קביעת תקציב הלשכה לפי סעיף 95;
- (2) סדרי קבלתם של מתמחים ורישומם, סדרי ההתמחות ודרכי הפיקוח עליה;
- (3) סדרי קבלת חברים ללשכה, לרבות חידוש החברות לפי חוק זה;
- (4) כללי האתיקה המקצועית;
- (5) סדרי הדין לפני בתי הדין המשמעתיים;
- (6) מתן סעד משפטי למעוטי אמצעים;
- (7) מדי עורכי הדין וסדרי לבישתם;
- (8) חובותיהם וזכויותיהם של עורכי דין בקשר למילוי תפקידיהם המקצועיים;
- (9) חובת עורכי דין לבייל יפויי כוח הניתנים להם בבול הלשכה בסכום שייקבע;
- (10) תשלום לנציגי ציבור בוועדת האתיקה הארצית ובוועדות אתיקה מחוזיות;
- (11) תשלום לחברי הוועדה הבוחנת וחבר הבוחנים;
- (12) תנאים נוספים לעניין כשירותם למינוי וכהונתם של בעלי תפקידים, כמשמעותם בסימן ב' בפרק השני, או הוראות בדבר דרכי פעולתו ותנאי העסקתו של כל אחד מבעלי התפקידים, לרבות הוראות בדבר מילוי מקומו.

כל עוד המועצה הארצית של הלשכה לא התקינה כללים בענין מן הענינים האמורים בסעיף זה, רשאי שר המשפטים להתקין תקנות באותו ענין שיעמדו בתקפן עד שהמועצה הארצית, באישור השר, תתקין כללים במקומן; כל עוד גם תקנות כאמור לא הותקנו, תנהג הלשכה, ככל האפשר כפי שנהגה המועצה המשפטית.

ס' 109א. הוא גם סעיף משלים לתפקיד לשכת עורכי הדין.

חובת התקנת כללים

109א. המועצה הארצית של הלשכה תתקין, באישור השר המשפטים וועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, כללים לעניין אמות המידה למתן סעד משפטי למעוטי אמצעים ויכול שייקבעו אמות מידה גם לפי תחומי משפט או סוגי הליכים; הוראות סעיף 109 יחולו בשינויים המחויבים; הלשכה תפרסם את הכללים לפי סעיף זה, בין השאר, באתר האינטרנט שלה.

כללי המקצועי:

לכללים יש מס' מקורות נורמטיביים:

- 1) חוק לשכת עורכי הדין.
- 2) חוק נוספים אשר קובעים הוראות ספציפיות לגבי עורכי דין למשל – ס' 48 של פק' הראיות מדבר על חיסיון של עו"ד לקוח, או חוק איסור הלבנת הון.
- 3) כללי לשכת עו"ד (אתיקה מקצועית)
- 4) כללי לשכת עו"ד – למשל פיקוח על התמחות.
- 5) פסקי דין – אנו נראה שיש שני פסקי דין:
 - (א) פסקי דין משמעתיים
 - (ב) פסקי מנהליים – אמרנו כי הלשכה היא גוף סטטוטורי, וניתן לפנות נגדם בעתירה מנהלתית.
- 6) החלטות של וועדות האתיקה.

נושא מס' 1: מבנה לשכת עורכי הדין ותפקידיה**כעת נראה את מוסדות הלשכה:****ס' 6 הוא מפרט את מוסדות הלשכה****מוסדות הלשכה**

6. אלה מוסדות הלשכה:

(1) ראש הלשכה;

(2) המועצה הארצית;

עד התיקון האחרון היה כמו רשות מחוקקת, אבל מהבחירות האחרונות איחוד את התפקיד של המבצע לגוף של המועצה הארצית.

(3) (נמחקה);

(4) הועדים המחוזיים;

היה ועד מרכזי אשר תחתיו יש ועדים מחוזיים, מה זה מחוז, יש 6 מחוזים:

א) ירושלים

ב) ת"א

ג) מרכז

ד) דרום

ה) חיפה

ו) צפון

מה שחשוב, כל עורך דין הוא רשום במחוז אחד. עוד דבר ועד מחוזי הוא כפוף למועצה הארצית, ואף החוק מגדיר את הסמכויות של הוועדים המחוזיים.

(5) בית דין משמעתי ארצי;

מבחינת בית דין משמעתי – יש בית דין משמעתי ארצי

ויש בית דין משמעתי מחוזי לכל מחוז והוא נחשב כערכאה ראשונה, והארצי הוא לערער.

בכל מחוז יש ועדת אתיקה מחוזי, ויש ועדת אתיקה ארצית.

המשמעות היא אם יש לקוח שרוצה להתלונן על עו"ד הוא יגש לעודת אתיקה מחוזית אשר יכולה להעמיד אות עו"ד לדין, כלומר ועדות האתיקה יכול לקבל החלטות תביעה נגד עו"ד וגם יכולה להחליט אם להעמיד לדין. ז"א וועדות האתיקה יכולות להחליט אם להעמיד לדין, וגם מפרסמים כללי התנהגות, כלומר אם אני מתלבט אם לקחת לקוח העו"ד יכול לפנות אליהם בשאלה.

(6) בתי דין משמעתיים מחוזיים;

(7) (נמחקה);

(8) ועדת אתיקה ארצית;

(9) ועדות אתיקה מחוזיות.

ניתן לראות כי חלק מתת הסעיפים נמחקו, כיוון שהחוק שונה.

ס' 8 לחוק ניתן לראות את ההוראות אשר רלוונטיות לראש לשכת עורכי הדין.**מוגדר בס' 9 לחוק.****ס' 10 א.א. (א)** קובע כי ללשכה תהיה ועדת ביקורת.**19 א.א. (א) עד 19 ט.** רבתי הם קובעים בעלי התפקידים בלשכה.

נושא מס' 2: הכשרה, קבלה למקצוע וחברות בלשכת עורכי**הדין**

הפרק הרלוונטי בחוק הוא, פרק רביעי: הכשרה למקצוע

מי כשר להיות עו"ד זה מוגדר בס' 24:

הוראה כללית

24. אדם כשר להיות עורך דין אם נתקיימו בו אלה:

(1) הוא בעל השכלה משפטית גבוהה;

(2) עבר תקופת התמחות;

(3) עמד בבחינות הלשכה;

הכל לפי המפורט בפרק זה.

אולם למרות ס' 24, לפי כללי לשכת עורכי הדין (קבלת חברים ללשכה וחינוך חברות)

בס' 1 לפי כללי לשכת עורכי הדין (קבלת חברים ללשכה וחינוך חברות), הוא בנוסף לס' 24 לחוק לשכת עורכי הדין.

בקשה להתקבל ללשכה כללים תשכ"ג-1963

1. (א) בקשה להתקבל כחבר הלשכה תוגש לראש הלשכה, ויצורפו לה מסמכים המוכיחים את כשירות המבקש להיות עורך דין ותצהיר לפי פקודת העדות, על שהוא תושב ישראלי ומלאו לו 23 שנים.

לכן יש כאן שני תנאים לפי ס' 1: תושב ישראלי + לפחות בן 23.

מה זה השכלה משפטית גבוהה לפי ס' 24, ניתן לפנות לס' 25.

השכלה משפטית גבוהה

25. אלה בעלי השכלה משפטית גבוהה לענין סעיף 24:

(1) בוגר של פקולטה למשפטים במוסד בישראל או בוגר של מכללה למשפטים שהוכרו כמוסד להשכלה גבוהה בהתאם לחוק המועצה להשכלה גבוהה, תשי"ח-1958;

(2) בוגר בלימודי משפט במוסד בחוץ לארץ שהוכר, לענין הוראה זו, על ידי האוניברסיטה העברית בירושלים כמוסד להשכלה גבוהה; או מי שלמד במוסד כאמור ועמד בבחינות בהיקף אשר לדעת האוניברסיטה העברית בירושלים ראוי להיחשב כמקנה לו השכלה משפטית גבוהה;

(2א) בוגר בלימודי משפט, במוסד בישראל בעל רשיון לפי סעיף 25 או לפי סעיף 25ט לחוק המועצה להשכלה גבוהה, התשי"ח-1958, שהוא שלוחה או סניף של מוסד בחוץ לארץ, ובלבד שהמוסד בחוץ לארץ הוכר לפי פסקה (2);

(3) מי שהוסמך בחוץ לארץ לעריכת דין ושימש בחוץ לארץ לפחות שנתיים עורך דין או בתפקיד שיפוטי, ומי ששימש בחוץ לארץ לפחות שנתיים בתפקיד שיפוטי שרק בעל השכלה משפטית כשיר לו;

(4) (נמחקה)

מי רשאי להירשם כמתמחה – זה מוגדר בס' 26.**תנאים לרישום מתמחה**

26. אלה רשאים להירשם כמתמחים:

(1) ²¹מי שקיבל בפקולטה כאמור בסעיף 25(1) תעודת בוגר או אישור שמילא אחר דרישות הפקולטה לקבלת תעודת בוגר או אישור שסיים את תקופת לימודיו בפקולטה ונותרו לו לא יותר משתי בחינות כדי למלא אחר דרישות הפקולטה לקבלת תעודת בוגר. בפסקה זו, "פקולטה" – לרבות מכללה למשפטים כמשמעותה בסעיף 25(1);

(2) בוגר כאמור בסעיף 25(2) או (א2) לאחר שהוכיח ידיעה מספיקה בשפה העברית, ולאחר שעמד בבחינות הלשכה בדיני ישראל, פרט לבחינות שפוטר מהן בהתאם לתקנות, אולם רשאי הוא להירשם כמתמחה גם אם עדיין לא עמד בשתיים מבחינות אלה;

(3) מי שנתקיימו בו התנאים האמורים בסעיף 25(3), לאחר שהוכיח ידיעה מספיקה בשפה העברית;

(4) (נמחקה).

ס' 27**סירוב הלשכה לרישום מתמחה**

27. הלשכה רשאית, לאחר שנתנה למועמד הזדמנות לטעון טענותיו לפניה, שלא לרשמו כמתמחה על אף כשירותו לפי סעיף 26, אם נתגלו עובדות שלאורן סבורה הלשכה שהמועמד אינו ראוי לשמש עורך דין. סירובה הלשכה לרישום מתמחה, תודיע למועמד את נימוקיה בכתב.

ז"א כאשר אנו נרצה להירשם כמתמחים, יתכן והלשכה תסרב לכך, כלומר אם יש עובדות מסוימות שבגינם הלשכה תסרב לרישום אותי כמתמחה.

ס' 29- עוסק בנושא של מאמן, ובתנאים כדי להיות מאמן.**ס' 30- עוסק באפשרות לבטל את המאמן.**

ס' 41 ב.א) רבתי- קובע כי הלשכה נדרשת למנות נציב אשר מפקח על ההתמחות, והמפקח יכול להתלונן על המאמן.

העסקת המתמחים

33. לא יעסיק מאמן מתמחה אלא בעבודה משפטית.

אם יתברר שלא עסקנו בהתמחות, יתכן והלשכה לא תיתן לנו רישיון, ותפסול את ההתמחות.

ס' 34 לחוק**המשך התמחות אצל מאמן אחר**

34. מתמחה המבקש להמשיך את התמחותו אצל מאמן אחר, לא יעשה כן אלא באישור הלשכה.

ס' 35 - קובע את תקופת ההתמחות**תקופת ההתמחות**

35. (א) תקופת ההתמחות תהיה 18 חודשים.

(ב) מי שהוסמך בחוץ לארץ לעריכת דין ושימש בחוץ לארץ עורך דין או בתפקיד שיפוטי לפחות שנתיים, ומי ששימש בחוץ לארץ לפחות שנתיים בתפקיד שיפוטי שרק בעל השכלה משפטית כשיר לו, תהיה תקופת ההתמחות שנה, ורשאית הלשכה להפחית תקופה זו ובלבד שלא תפחת משה חודשים; שימש כאמור פחות משנתיים – רשאית הלשכה להפחית את תקופת ההתמחות שהוא חייב בה ובלבד שלא תפחת משנה.
(ג) (בוטל).

ס' 37**ייצוג שולחי המאמן**

37. בששת החודשים האחרונים לתקופת ההתמחות רשאי מתמחה לייצג שולחי מאמנו בבית משפט השלום, ובלבד שהמאמן יהיה נוכח בבית המשפט או שבית המשפט הרשהו להמשיך בייצוג אף בהעדר המאמן.

ס' 41**משמעת מקצועית של מועמדים**

41. בתקופת ההתמחות ועד להכרעה סופית בדבר קבלתו כחבר הלשכה נתון המועמד למרותה של הלשכה ולשיפוטה המשמעתי, והלכות האתיקה המקצועית חלות, בשינויים המחוייבים, גם עליו; בשל עבירת משמעת רשאי בית דין משמעתי להטיל על מועמד אזהרה, נזיפה, פסילה להתקבל כחבר הלשכה, לתקופה שלא תעלה על שלוש שנים או לצמיתות; ואם היה בעבירה משום הפרת חובותיו כמתמחה או פגיעה בטוהר הבחינות – גם ביטול ההתמחות, כולה או מקצתה, וביטול בחינה. על דין המשמעת נגד מועמד יחולו בשינויים המחוייבים, הוראות הסעיפים 62 עד 74.

ז"א בתקופת ההתמחות, ובתקופה בין המבחנים של השלכה אנוכי נתון למרותה של הלשכה. ז"א מהרגע של תחילת ההתמחות אנו כפופים לדין המשמעתי של הלשכה. **חשוב לציין שהדין המשמעתי חל על עו"ד גם בחייו הפרטיים.**

מקרה אשר קשור לס' 41:

אחרי הכישלון של המבחנים, חלק מהנבחנים כתבו דברים לא טובים על הלשכה. ואז הלשכה איתרו מספר מפרסמים, ושלחה להם מכתב התראה אודות ההתנהגות. חשוב לקחת בחשבון את מצב הפגיעה, ויש לשקול את דרך ההתבטאות.

החלטה אשר התקבלה לאחרונה בוועדת האתיקה:

מדובר על בחורה אשרה התבטאה בצורה לא טובה כלפי ראש השלכה "הוא פושע נגד העם..." , הוחלט שהיא תועמד לדין משמעתי.

פס"ד גל נ' ועדת האתיקה הארצית של לשכת עוה"ד בישראל

מדובר על מתמחה אשר הועמד לדין משמעתי בגין התבטאות לא ראויה.

עוד דוג' – מתמחה אשר שלח מכתבים לביטוח לאומי וזייף חתימה של עורך דין.

עוד דוג' – מתמחה אשר סיפר למאמן שלו שהוא חולה אולם בפועל לא היה חולה, לכן הועמד לדין משמעתי.

ס' 41 א. (א)**דין מתמחה כדין עובד**

41א. (א) דינו של מתמחה, לכל דבר וענין למעט החיקוקים המפורטים בתוספת, יהיה כדין עובדו שדל המאמן, ואם היה המאמן שכירו של אחר יראו את האחר כמעסיקו של המתמחה; סעיף זה אינו חל על חייל המתמחה בצבא-הגנה לישראל.

(ב) שר המשפטים, באישור ועדת העבודה של הכנסת, רשאי לשנות את התוספת, להוסיף עליה ולגרוע ממנה.

לפני כחודש ניתן פס"ד בבית הדין בעבודה, כידוע המעסיק נדרש לשלם לעובד פנסיה, מה שהיה אותו משרד עורכי דין לא הפקיד את כל ההפשרה, ביהמ"ש קבע כי משרד העו"ד נדרש לשלם את כל הפנסיה המלאה, למרות שמדובר בתקופת התמחות קצובה.

ס' 41 ב. (א) נציב הפיקוח על ההתמחות.

המטרה היא להגן על המתמחים ע"י פיקוח.

יש המון כללים אשר נמצאים בכללי כללי לשכת עורכי-הדין (רישום מתמחים ופיקוח על התמחות)

למשל אחד הס' קובע אם אותו אדם עבד במשרד עורכי דין בתפקיד מזכיר, ולאחר מכן הוא ירצה להיות מתמחה באותו משרד, אז הוא לא יוכל להתחיל את ההתמחות לפני מועד תחילת ההתמחות.

זה קבוע בכלל מס' 5:

סייג לאימוץ כללים תשמ"ב-1982 כללים תשמ"ה-2008

5. (א) עורך דין העובד כשכיר לא יורשה לאמן מתמחה שהיה שכיר של אותו מעביד לפני תחילת התמחותו; הוראה זו חלה גם על –

(1) עורך דין העובד ביחידה בשירות המדינה, למעט יחידה העוסקת בעבודה משפטית בלבד;

(2) עורך דין העובד ברשות מקומית או במוסד, למעט ביחידה ברשות מקומית או במוסד, שאושרה לענין זה בידי הועד המרכזי, העוסקת בעבודה משפטית בלבד ובה עובדים שלושה עורכי-דין לפחות.

לענין כלל זה אין רואים עובד כשכיר של אותו מעביד אם הפסיק עבודתו אצל אותו מעביד שנתיים לפני תחילת התמחותו.

כללי 9 מי שרוצה לעבוד בעבודה נוספת נדרש לקבל את אישור הלשכה.

עבודה אחרת כללים תשמ"ג-1963 כללים תשמ"א-1981

9. לא יעבוד מתמחה בתקופת התמחותו עבודה קבועה אחרת, אלא בהיתר מאת הלשכה. הלשכה רשאית שלא להביא בחשבון תקופת התמחותו את התקופה בה עבד המתמחה כאמור ללא היתר הלשכה או את מקצתה.

בד"כ הלשכה יתנו אישור לעבוד בו"ז להתמחות, כאשר מדובר על עבודות קטנות כמו מלצר, או דומה לכך.

נניח כי התקבלנו להתמחות, ועברנו את הבחינות, כעת עולה השאלה האם כל מי שמגיע לרגע הזה הוא מתקבל ללשכת?

ס' 42 –

הוראה כללית

42. אדם הכשיר להיות עורך דין והוא תושב ישראל ובגיר יהיה לעורך דין עם קבלתו כחבר הלשכה.

ס' 43 – בנוסף הלשכה נדרש לפרסם את שמות החברים

פרסום מוקדם והתנגדויות

43. שמותיהם של המועמדים לחברות בלשכה או לרישום במרשם כהגדרתו בסעיף 98א יתפרסמו בצורה שתקבע בכללים, ותוך תקופה שתקבע לכך בכללים רשאי כל אדם להגיש ללשכה התנגדות לקבלת המועמד.

ס' 44 – סירב הלשכה לקבל חבר

סירוב הלשכה לקבל חבר

44. (א) הלשכה רשאית, לאחר שנתנה למועמד הזדמנות לטעון טענותיו לפנייה, שלא לקבלו כחבר הלשכה, על אף כשירותו –

- (1) אם המועמד הורשע בעבירה פלילית שיש בה, בנסיבות הענין, משום קלון, והלשכה סבורה שלאור הרשעה זו אין הוא ראוי לשמש עורך דין;
- (2) אם נתגלו עובדות אחרות – בין על ידי פסק דין של בית דין משמעתי או על ידי התנגדות שהוגשה לפי סעיף 43, ובין בדרך אחרת – והלשכה סבורה שלאור עובדות אלה אין המועמד ראוי לשמש עורך דין;
- (3) (נמחקה).

(ב) החליטה הלשכה שלא לקבל מועמד כחבר הלשכה, תודיע לו את נימוקיה בכתב.

ללשכת יש שק"ד רחב, אנו ראינו כי **בס' 27 טרם** הקבלה להתמחות, וכעת **גם בס' 44** קבלה לחבר להיות בלשכה, כלומר יש שתי נק' זמן והלשכה יכולה להפעיל שק"ד גם בנושא התמחות וגם בנושא להיות חבר.

כיוון שהלשכה היא גוף סטטוטורי ניתן להגיש נגדה עתירה מנהלית אשר תתקוף את ההחלטה של לשכה עורכי הדין, **זאת תוך 45 ימים, הדבר קבוע בחוק בתי משפט לעניינים מנהליים**.

הציפיה היא שהלשכה תפרסם כללים קבועים אודות הקבלה כמתמחה וכחבר, מעבר לכך הלשכה לא מספרת על התנאים שלה, לכן כל מה שאנו יודעים מזה רק ע"י פרסום העתירות המנהליות. לכן אנו מצפים להבין במיוחד לאור העובדה לקראת ההתמחות מה אפשר לקחת בחשבון או לא.

מה שאנו **רואים בס' 44 זה** הרשעה בעבירות פליליות, אנו יודעים כי לעבירות פליליות כי היא נרשמת טרייה, לאחר מכן היא מתיישנת, ולאחר מכן היא נמחקת. **אולם חוק תקנת השבים תוקן, וכיום ללשכת עורכי הדין יכולים להתחשב גם בהרשעה אשר התיישנה**.

בשיעור האחרון דיברנו **על ס' 27 + ס' 44** אשר מכוחם הלשכה יכולה לא לקבל אותנו כחברים בלשכה ולכן ללשכה יש לה שק"ד, ניתן לראות כי מכוח שני הס' מספק כי ללשכת יש חשד שהחבר יש לו רישום פלילי אז הלשכה יש לה שק"ד לא לקבל אותו.

אמרנו כאשר יש לאדם יש הרשעה היא יכולה להיות טרייה, ולאחר מכן היא נמחקת, **כיום ללשכת יש אפשרות להתחשב גם בעבירה אשר התיישנה זה תיקון משנת 2013**.

דוג' לפס"ד של הרשעה טרייה – ערן הירש נ' הועד המרכזי של לשכת עוה"ד

עלי דלאשה נ' לשכת עוה"ד בישראל - הועד המרכזי - הפס"ד משנת 2017, דובר על אדם אשר סיים לימודים במכללת רמת גן הוא סיים את לימודי בשנת 2014, היא רצה להירשם להתמחות, אמרנו כאשר אדם רוצה להירשם להתמחות הוא נדרש לציין אם יש נגדו הליך פלילי. האדם סיים את ההתמחות, ועבר את הבחינה, ורצה להתקבל כחבר בלשכה. כאן מילא תצהיר שלא היה רישום פלילי, המועמד גם חותם על כתב כי ללשכה יכולה לפנות ולברר אם יש לו רישום פלילי. הלשכה פנתה וגילת שיש נגדו רישום פלילי שלא התיישן. האדם טען שלא ידע שהיה עליו להצהיר כי נגדו יש הרשעה פלילית. **האדם בשנת 2002 הורשע בחבלה נגד אשתו.** האדם כאשר הגיש את הבקשה אז העבירה התיישנה, כאשר הוא ביקשה להירשם אמרו לו אתה יכולה להירשם כחבר בשנת 2024. האדם עתר נגד סבירות ההחלטה. **בימה"ש אמר: מדובר על עבירות חמורות נגד אשתו, אבל בימה"ש לעניינים מינהליים ציין כי הלשכה לא יכולה להגיד לו תחזור בשנת 2024, כגוף מינהלי צריך לשקול את ההחלטה מפעם לפעם. לכן ההחלטה לא בוטלה הוא לא התקבל ללשכה, אבל בימה"ש אפשר לו להגיש את הבקשה בשנת. ניתן לראות כי מפס"ד זה הלשכה יכולה למנוע מאדם להתקבל להיות חבר בלשכה בשל הרשעה פלילית.**

מה קורה כאשר מגישים כתב אישום נגד מועמד ?

אנו יכולים להגיד כי לאדם יש את חזקת החפות קרי הוא יכול לצאת זכאי, מצד שני אדם אשר מועמד לדין בעבירה חמורה אנחנו לא רוצים שיהיה עו"ד **פס"ד מדלן אונגיל:** דובר על אישה אשר הוגשה נגדה בגין פעולה בשנת 1996, בשנת 2006 הוגש נגדה כתב אישום, בשנת 2009 היא רוצה להיות חברה בלשכה עורכי הדין. הלשכה מתנגדת לקבל אותו כחברה, **היא עותרת נגד ההחלטה לבית המשפט לעניינים מינהליים ולאחר מכן לעליון, ההלכה היא: הלשכה רשאית לדחות את מועמדתו של אדם עד סיום ההרשעה, אז כתב אישום ממתנינים לראות עד סיום האירוע.**

יש מצבים אשר בו מתנהלת חקירה נגד אדם ?

במצב כזה גם האדם זכאי לחזקת החפות, בד"כ אם מדובר בחקירה גם הלשכה יכולה לדחות את קבלת המועמד.

ערן הירש נ' הועד המרכזי של לשכת עוה"ד: דובר על אדם אשר למד משפטים, התנהלה נגדה חקירה והוא זייף מסמכים על ביטוח של האוניה שלו. הוא רצה להתקבל ללשכה בשנת 2007, בשנת 2014 הוא קיבל 6 חודשי שירות ועל תנאי למשך 3 שנים. בשנת 2015 הוא ביקש להתקבל ללשכה, הלשכה אמרה לו כי הוא יכולה להתקבל 5 שנים אחרי תום התנאי. הוא הגישה עתירה מינהלת. **בימה"ש קבע כי צריך לאפשר לו להגיש את הבקשה מחדש ולדון בזאת כל שנתיים.**

חשוב לציין כי עבירת משמעת באקדמיה, יש לה סנקציה, והלשכה יכולה לעכב קבלת המועמד לתקופה מסוימת, כלומר ללשכה יש שק"ד רחב אם לקבל מועמד.

נניח כי התקבלנו ללשכה, עולה השאלה האם ההתקבלות ללשכה היא לתמיד?**יש מספר ביטויים אשר שואלים עליהם בבחינות הלשכה:**

- (1) **הגבלת חברות – ס' 52ב רבתי לחוק –** הס' קובע כי חבר לשכה שלא עוסק במקצוע יכול להגביל את העיסוק שלו, זה מאפשר לו לא לשלם דמי חברות. מה זה חברות מוגבלת?
 (א) אסור לעסוק בעריכת דין
 (ב) אסור לו להתמנות לתפקיד בלשכה
 (ג) הוא לא חייב לשלם דמי חברות
 (ד) הוא ממשיך להיות כפוף לדין המשמעותי
 כאשר האדם רוצה לחזור הוא מודיע במכתב, אותו דבר כאשר הוא רוצה לסיים את החברות שלו הוא שולח מכתב.

חברות מוגבלת

52ב. חבר הלשכה שאינו עוסק בעריכת דין – אם בכלל ואם כנציגו של היועץ המשפטי לממשלה – רשאי להודיע על כך ללשכה בכתב, ומשהודיע וכל עוד לא ביטל הודעתו, יחולו עליו הוראות חוק זה למעט הוראת סעיף 60 בשינויים אלה:

- (1) לא יעשה פעולות שנתייחדו לפי חוק זה לעורכי דין, ואם עשה פעולה כזאת, דינו כאמור בסעיף 96;
 (2) לא יבחר ולא ייבחר למוסדות הלשכה ולא יתמנה או ייבחר לתפקיד בה למעט לתפקיד נציג ציבור בוועדת האתיקה הארצית או בוועדת אתיקה מחוזית, לפי סעיף 18ב;
 (3) אינו חייב בדמי חבר ואגרות אחרות שהלשכה מטילה על חבריה.

ז"א אם נתקבל שאלה במבחן על אדם שהוא הגביל את החברות שלו, ובו"ז עסק בעריכת דין אז זה אסור כי זה מטעה.

- (2) **פקיעת חברות – הס' הרלוונטיים הם 48 + 50 + 51 + 53 + 93(ו) ס' 48:**

פקיעת חברות

48. חברותו של חבר הלשכה תפקע אם נתקיימה בו אחת מאלה:
 (1) הודיע ללשכה בכתב על פרישתו ממנה;
 (2) חדל להיות תושב ישראל; המועד בו חדל חבר להיות תושב ישראל ייקבע על ידי הלשכה;
 (3) הוכרז פושט רגל;
 (4) נידון בבית דין משמעותי להוצאה מן הלשכה והעונש בוצע.

ס' קטן 5 נוסף אשר המרצה הוסיפה ואתו זה סי מיוצא מס' 93 (ו)

(ו) לא שילם חבר הלשכה דמי חבר המוטלים עליו בשל תקופה של שלוש שנים, תשלח לו הלשכה הודעה על חובתו לשלם את דמי החבר תוך 15 ימים; לא שילם החבר חובו תוך תקופה זו, תפקע חברותו בלשכה.

מי שפרש מהלשכה מאחת הסיבות לעיל, והסיבה בטלה הוא רשאי לבקש חידוש החברות, הלשכה יכולה לסרב אם יש נסיבות חדשות. למשל – היא פושט רגל וכעת הסיבה בטלה, הלשכה יכולה לקבל אותו. אבל יש כאן סייג של ס' 52

סייג לחידוש חברות

52. על אף האמור בסעיף 51, מי שנידון להוצאה מן הלשכה לא יבקש חידוש חברותו לפני שעברו עשר שנים מהוצאתו, והלשכה רשאית, לפי שיקול דעתה, להסכים לחידוש החברות או לסרב לו.

יוסף סייג נ' הוועד המרכזי של לשכת בישראל: דובר על אדם אשר רצה לחזור ללשכה, הוא הגיש את הבקשה שלו מספר פעמים, אולם הלשכה דחתה את הבקשה, הוא פנה לבימה"ש לעניינים מינהליים, טרם הוחלט כיוון שהפס"ד חדש.

ס' 50:

שמירת מרות וזכויות

50. מי שפרש מן הלשכה או שחברותו פקעה מסיבה אחרת, נשאר נתון למרות הלשכה בכל מה שאירע לפני פקיעת החברות; וכן רשאי הוא לגבות שכרו בעד שירותים שנתן לפני כן.

שמירת כבוד המקצוע

53. עורך דין ישמור על כבוד המקצוע של עריכת דין ויימנע מכל דבר העלול לפגוע בכבוד המקצוע.

חידוש חברות

51. מי שפרש מן הלשכה ומי שחברותו בלשכה פקעה מסיבה אחרת והסיבה בטלה, רשאי לבקש חידוש חברותו בלשכה; על חידוש החברות יחולו הוראות הסעיפים 42 עד 47, בשינויים המחוייבים, ובלבד שהלשכה לא תסרב לחידוש החברות אלא על סמך הרשעה או עובדות שאירעו אחרי פקיעת החברות.

3) השעיית חברות – ס' 49 + 50. רבתי

השעיית חברות

49. חברותו של חבר הלשכה תושעה –

- (1) אם הוכרז בפסק דין פסול-דין מחמת מחלת נפש – כל עוד לא בוטל הפסק, או אם החליטה הלשכה, על סמך תעודה של פסיכיאטר מחוזי, כי הוא אינו מסוגל מחמת מחלת נפש לשמש כעורך דין – כל עוד לא בוטלה ההחלטה.
- (2) אם נידון בבית דין משמעתי להשעיה – למשך תקופת ההשעיה.

חבר הלשכה שהושעה

50א. הוראות חוק זה יחולו על חבר הלשכה שהושעה כשם שהן חלות על חבר הלשכה שחברותו בה מוגבלת כאמור בסעיף 52ב, ככל שאין בסעיפים 59ד ו-97 הוראות מיוחדות לענינו.

הס' 50 א. רבתי אומר כאשר אדם מושעה חלים עליו את כללי דיני המשמעת, ואסור לו לתת שירות של עריכת דין.

4 הפסקת חברות ס' 52.א.רבתי

למשל עו"ד אשר מתמנה לשופט או רשם החברות פוסקת

הפסקת חברותם של חברי הלשכה לתקופת כהונתם כשופטים, כדיינים או כרשמים

52.א. (א) חברותו של חבר הלשכה שנתמנה שופט או דייין של בית דין דתי נפסקת כל עוד הוא משמש בכהונתו, והוא הדין במי שערכ תחילתו של חוק זה היה רשום בפנקס עורכי הדין לפי פקודת עורכי הדין, 1938, ושימש אותה שעה בכהונת שופט או דייין כאמור; לענין זה, "שופט" –

- (1) שופט כמשמעותו בחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984;
 - (2) שופט צבאי משפטאי כמשמעותו בחוק השיפוט הצבאי, תשט"ו-1955, המשמש בכהונתו בהיותו בשירות קבע של צבא-הגנה לישראל;
 - (3) שופט כמשמעותו בחוק בית הדין לעבודה, התשכ"ט-1969.
- (ב) חברותו של חבר הלשכה שנתמנה לרשם נפסקת כל עוד הוא משמש בכהונתו; לענין זה, "רשם" –

- (1) רשם לפי סעיף 84 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984;
- (2) רשם לפי סעיף 17 לחוק בית הדין לעבודה, התשכ"ט-1969;
- (3) רשם לפי סעיף 2(ב) לחוק בית המשפט לענייני משפחה, התשנ"ה-1995.

(ג) הסתיימה כהונתו של מי שנתמנה שופט, דייין או רשם כאמור בסעיפים קטנים (א) או (ב), תחדש הלשכה את חברותו בה, ואולם רשאית הלשכה שלא לחדש את חברותו כאמור אם בעת תקופת כהונתו כשופט, כדיין או כרשם הורשע בעבירה פלילית או הורשע בעבירת משמעת ובית הדין למשמעת שהרשיעו החליט על סיום כהונתו, והלשכה סבורה כי מפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה של העבירה הפלילית או עבירת המשמעת, לפי העניין, אין הוא ראוי לשמש עורך דין.

(ד) חודשה חברותו של מי שכהן כשופט, כדיין או כרשם, לפי הוראות סעיף קטן (ג), והורשע, לאחר חידוש חברותו בלשכה, בעבירה פלילית שעבר לפני חידוש חברותו כאמור, רשאית הלשכה להפסיק את חברותו בה אם היא סבורה כי מפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה של העבירה אין הוא ראוי לשמש עורך דין.

(ה) בסעיף זה, "הורשע", בעבירה פלילית – לרבות מי שבית המשפט קבע כי ביצע את העבירה.

5 ביטול חברות ס' 47

כאשר מדובר על חברות אשר הושגה במרמה, אז בית דין משמעותי מחוזי רשאי לבטל רישום של חבר לשכה אם הוכח כי הרישום הושגה במרמה, הגשת הבקשה תוגש לבית הדין המשמעותי ע"י וועדת אתיקה ארצית או יועמ"ש ס' 54 עד 56 לכללי לשכת עורכי הדין סדרי הדין בבתי הדין המשמעותיים.

ביטול חברות

47. בית דין משמעותי מחוזי רשאי לבטל רישומו של חבר הלשכה בפנקס החברים ולבטל חברותו בלשכה, אם הוכח בפניו שהרישום הושג במרמה; על החלטת בית הדין המשמעותי לפי סעיף זה יחולו הוראות סעיף 70.

נושא מס' 3: ייחוד המקצוע**ס' 20 לחוק לשכת עורכי הדין****ייחוד פעולות המקצוע**

20. הפעולות המנויות להלן, לא יעשה אותן דרך עיסוק, או בתמורה אף שלא דרך עיסוק, אלא עורך דין; ואלה הפעולות:
- (1) ייצוג אדם אחר וכל טיעון ופעולה אחרת בשמו לפני בתי משפט, בתי דין, בוררים וגופים ואנשים בעלי סמכות שיפוטית, או מעין שיפוטית;
 - (2) ייצוג אדם אחר וכל פעולה אחרת בשמו לפני –
 - משרד ההוצאה לפועל;
 - לשכת רישום הקרקעות;
 - הפקיד המוסמך לענין חוק בתים משותפים, תשי"ג-1952;
 - רשם החברות;
 - רשם השותפויות;
 - רשם האגודות השיתופיות;
 - רשם הפטנטים והמדגמים;
 - הרשם כהגדרתו בחוק העיצובים, התשע"ז-2017;
 - רשם סימני המסחר;
 - פקיד השומה ונציג מס ההכנסה לענין פקודת מס הכנסה;
 - המנהל לענין חוק מס שבח מקרקעין, תש"ט-1949;
 - מנהל מס עזבון לענין חוק מס עזבון, תש"ט-1949.
 - (3) עריכת מסמכים בעלי אופי משפטי בשביל אדם אחר, לרבות ייצוג אדם אחר במשא ומתן משפטי לקראת עריכת מסמך כזה;
 - (4) ייעוץ וחיווי דעת משפטיים.

יש לשים לב כי בס' יש התייחסות לפעולות ולגופים.

הפעולות אשר מופיעות בס' הכוונה לעורכי דין פעילים אשר משלמים דמי חברות, מי שלא עורך דין רשאי לבצע אותם רק בשני תנאים:

- 1) באופן חד פעמי לא על דרך עיסוק.
- 2) ללא תמורה.

לגבי רשימת הגופים רק עורכי דין יכולים להופיע שם, אולם יש גופים שלא מופיעים ברשימה, ואז עלתה השאלה מי לגבי גופים שלא רשומים האם עורך דין צריך להופיע שם, ביהמ"ש נתן תשובה בפס"ד המרכז למימוש זכויות רפואיות בע"מ נ' לשכת עורכי הדין: בימה"ש העליון קבע כי מטרת ס' 20 היא להבטיח רק מי שישי לו הכשרה וידע משפטי ייתן שירותיים משפטיים לציבור כדי להבטיח שלציבור לא יגרם נזק. אולם בימה"ש אומר זה הסדר מונוליסטי זה פוגע בחופש העיסוק, הוא נותן פתרון לעורכי הדין, וזה פוגע בחופש הפרט למי ייצג אותו, למשל אני רוצה כי לבנת פורת תייצג אותי, לכן צריך לפרש את ההוראות בצמצום, ואז בימה"ש קובע כדי לקבוע אם שירות כלשהו נכלל בתחום הייחוד של מקצוע עריכת הדין יש להיעזר ב 3 אמת מידה:

- א) היקף שק"ד הכרך באותו שירות – למשל למלא טופס, או הליך מסוים של דרך פעולה משפטית אזי מדובר בפעולה משפטית לכל דבר, אז נדרש עו"ד.
- ב) פוטנציאל הנזק אם השירות הוא לקוי.
- ג) החלופות אשר קיימות לציבור אם יקבע שרק עורכי דין רשמיים לתת את השירות. ז"א מה האפשרויות הקיימות בשוק.

ואז בימה"ש עבר על הפעולות של לבנת פורת, מילוי טופס זה בסדר, ייצג במסלול משפטי זה אסור.

חשוב לציין לשכת עורכי הדין גם פועלת נגד גופים אשר עוסקים בעריכת דין ללא אישור, יש פס"ד **לשכת עורכי הדין בישראל נ' חשבים ה.פ.ב מידע עסקי בע"מ:** דובר על מחשב אשר עושה חוזים, הלשכה אמרה שזה עבירה על ס' 20, ביהמ"ש שלח אותם הביתה, גם בעליון הבקשה נדחתה. מה שאמר בימה"ש כי מדובר בעבודה טכנית, הרי מדובר על מחולל אשר שולף את המידע וזה לא יעוץ משפטי, לכן אפשרו לחשבים להמשיך לפעול.

לשכת עוה"ד נ' אברהמוב ואח': דובר על עסק אשר בודק שכר, הלשכה אומרת שזה עיסוק של עורכי הדין, העתירה נדחה כיוון שמדובר בפעולה טכנית.

ניתן לראות כי ס' 20 הוא מונופול לעיסוק של עריכת דין.

ס' 96-98 לחוק אנו מחברים אותם לס' 20, אמרנו כי ס' 20 מונה פעולות שרק לעורכי דין יכולים לעשות, **וס' 96-98 אומרים מי שלא עו"ד ובכל זאת עושה פעולות של עורכי דין אז יחלו עליו ההוראות הבאות:**

- (1) עובר עבירה פלילית
- (2) בימה"ש לא יזקק לתביעת שכר בעד אותה פעולה, ז"א אם הלקוח לא ישלם שכר טרחה אז בימה"ש לא יעזור לאותו אדם.
- (3) מי שמתחזה כעו"ד, ועו"ד מושעה אשר עושה פעולה רק של עורכי דין, אז זו עבירה פלילית הכוללת מאסר של שנה.

הסגת גבול המקצוע

96. מי שאינו עורך דין ועושה פעולה שנתייחדה לפי חוק זה לעורכי דין, דינו – קנס כאמור בסעיף 61(א)(2) לחוק העונשין.

התחזות

97. (א) מי שמתחזה כעורך דין, ועורך דין העושה בתקופת השעייתו פעולה שנתייחדה לפי חוק זה לעורכי דין, דינו – מאסר שנה או קנס כאמור בסעיף 61(א)(2) לחוק העונשין.

(ב) הוראות סעיף קטן (א) יחולו לגבי עורך דין זר כהגדרתו בסעיף 98א כאילו היה עורך דין, בשינויים המחויבים.

שלילת תביעת שכר

98. (א) לא יזדקק בית משפט לתביעת שכר בעד שירות שנתן מי שאינו עורך דין, במידה שהיה בו שירות שנתייחד לפי חוק זה לעורכי דין.

(ב) הוראות סעיף קטן (א) יחולו לגבי עורך דין זר כהגדרתו בסעיף 98א כאילו היה עורך דין, בשינויים המחויבים.

יש לציין כי, ס' 21 לחוק מסייג את ההוראות של ס' 20, כלומר ס' 21 הוא מאוד ארוך והוא מסייג את ס' 20:

שמירת הוראות

21. הוראות סעיף 20 אינן פוגעות באלה:

- (1) סמכויותיהם של היועץ המשפטי לממשלה ונציגיו;
- (2) ייצוג לפני בתי דין דתיים ולפני בתי דין צבאיים;
- (3) ייצוג לפני בית משפט, בית דין, גוף או אדם אחר שהייצוג לפניו מוסדר בחיקוק, לרבות הוראות סעיף 236 לפקודת מס הכנסה;
- (4) סמכויות של סוכן פטנטים לפי פקודת הפטנטים והמדגמים ולפי פקודת סימני המסחר, 1938;
- (5) זכותם של רואי חשבון למלא תפקידים שהותרו להם על פי דין;
- (6) ייצוג של ארגון עובדים או מעסיקים או של חבר בהם על ידי נציגו של ארגון כזה, בבוררות לעניני עבודה או בקשר להסכם עבודה;
- (7) חיווי דעת משפטי על ידי אדם שנתבקש לכך על ידי עורך דין או על ידי רשות מרשויות המדינה;
- (8) ייצוג לפני בוררים כשאחד מבעלי הדין בבוררות הוא תושב חוץ או תאגיד הרשום בחוץ לארץ, על ידי תושב חוץ המוסמך לעריכת דין במדינה שהוא תושב בה.

יש לשים לב לס' קטן 7 – נניח כי אני מגביל את החברות שלי בלשכה וכעת אני לא יכול לתת שירות משפטי, כעת פונה אלי מישהו ומבקש חו"ד באתיקה מקצועית, האם יכול לתת לו חו"ד דעת?

אסור.

אבל ס' קטן ס' 7 אם מישהו ביקש ממני חו"ד זה עו"ד או רשות מרשות המדינה, אז זה מותר.

גם ס' 23 מסייג את ס' 20:

סניגור חוץ במקרים מיוחדים

23. אדם שאינו אזרח ישראלי והוא נאשם בעבירה שדינה מיתה, לפי חוק למניעתו וענישתו של הפשע השמדת עם, תש"י-1950, או לפי חוק לעשיית דין בנאצים ובעוזריהם, תש"י-1950, או שמתנהלת נגדו חקירה בשל עבירה כזאת, רשאי למנות לעצמו, באישור שר המשפטים, סניגור שאינו עורך דין כמשמעותו בחוק זה, אם הוא מוסמך לעריכת דין בחוץ לארץ; שר המשפטים רשאי לאשר את המינוי בנסיבות מיוחדות ולאחר התייעצות עם המועצה הארצית של הלשכה; סניגור שמינויו אושר כאמור, דינו לענין זה כדין עורך דין כמשמעותו בחוק זה; שר המשפטים רשאי, בנסיבות מיוחדות, בהסכמת נשיא בית המשפט העליון, ומשהועמד הנאשם לדין – בהסכמת בית המשפט שלפניו הועמד לדין, לבטל אישור שניתן; בוטל האישור – בטל מינויו של הסניגור.

למשל פרקליט זה כמו במשפט אייכמן.

סייג נוסף לס' 20 הוא עורכי דין זרים:**אנו מדברים על תיקון אשר נוסף לפני 12 שנים, פרק 8 א והס' הם נוסף 98 א. רבתי עד 98 יג.**

מדוע זה עו"ד ?

כי בישראל לפי התנאים של החוק זה עו"ד אשר רשום כאן וגר כאן, אולם נוצר צורך לפעול באמצעות עורכי דין זרים.

הפרק אשר נוסף אומר מי שלא הוסמך כעו"ד בישראל לא רשאי לתת בישראל שירותים משפטיים ולא נחשב כאן כעו"ד, וכחריג לזה אז הפרק הנ"ל מאפשר לעורכי דין זרים לתת בישראל שירותים משפטיים הקשורים לדין החל במדינתם בלבד. **כלומר אדם מדובר בעורך דין בריטי הוא ייתן שירות לפי הדין הבריטי.** וזה בתנאי שאותו עו"ד נרשם ברשם עורכי הדין הזרים.

מדובר על פרק ארוך אולם נדבר על העקרונות של הפרק:אנשים בעל רישיון של עריכת דין של דין זר, הם רשאים לתת שירות בתחומים הבאים:

- 1) יעוץ משפטי במדינת המקור של העו"ד הזר, והוא נדרש להיות רשום במרשם עורכי הדין הזרים.
 - 2) עריכת מסמכים משפטיים אשר חל עליהם הדין הזר.
 - 3) ייצוג אדם אחר במשא ומתן לקראת עריכת מסמכים משפטיים אשר חל עליהם הדין הזר.
- הפרק קובע כי הלשכה תנהל מרשם שבו ירשמו עורכי הדין, זאת כדי שיוכל לתת שירותים של עריכת דין.

חריג נוסף, עו"ד זר שלא רשום, הוא רשאי לתת שירות אם הוא עושה זאת שלא בדרך של עיסוק ובתנאי שהוא קיבל היתר מהמועצה הארצית.

מי יכול להירשם במרשם עורכי הדין הזרים ?

ס' 98 ו. רבתי א+ב**מרשם עורכי דין זרים**

98 ו. (א) הלשכה תנהל מרשם שבו תרשום מבקש שמתקיימים לגביו כל אלה:

- (1) בידו רישיון תקף לעסוק בעריכת דין מחוץ לישראל ממדינה שדרישות ההשכלה וההכשרה למקצוע עריכת הדין והפיקוח המשמעותי בה מספקים, לדעת הלשכה;
- (2) הוא שימש עורך דין או כיהן בתפקיד שיפוטי, מחוץ לישראל, במשך חמש שנים לפחות, בתקופה הסמוכה לבקשת הרישום;
- (3) הוא עמד בבחינות שערכה הלשכה באתיקה מקצועית החלה על עורכי דין זרים; בחינות כאמור ייערכו גם בשפה האנגלית;
- (4) (א) הוא צירף אישור כי בידו אחת מהבטוחות המפורטות להלן (בסעיף זה – הבטוחות), לשם הבטחת פיצויו של מי שנפגע עקב מעשה או מחדל שלו, בנוגע לשירות משפטי בעניין דין זר שניתן, כולו או חלקו, בישראל:

(1) ערבות;

(2) ביטוח;

(3) פיקדון;

(ב) שר האוצר, בהסכמת שר המשפטים, לאחר התייעצות עם הלשכה, ובאישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, יקבע, בצו, הוראות לעניין הבטוחות, לרבות הוראות בדבר זהות המבטח, סכומי הבטוחות ופרטיהן; הוראות אלו יכול שיהיו שונות לכל סוג של בטוחה.

(ב) הלשכה רשאית שלא לרשום במרשם מבקש אף שמתקיימים לגביו התנאים הקבועים בסעיף קטן (א), לאחר שניתנה לו הזדמנות לטעון את טענותיו לפניה, אם מתקיים לגביו אחד מאלה:

- (1) הוא הורשע, בישראל או מחוץ לישראל, בעבירה פלילית או בעבירת משמעת, שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי להיות רשום במרשם; לעניין זה, יהיו אמות

המידה שבהן תתחשב הלשכה לגבי הרשעה בעבירה פלילית מחוץ לישראל, אמות המידה הקבועות בדין לגבי הרשעה בישראל באותה עבירה, בשינויים המחויבים;
(2) התגלו עובדות אחרות שבשלהן היא סבורה כי אין הוא ראוי להירשם במרשם.
(ג) לעניין סמכויותיה לפי סעיף זה, רשאית הלשכה לדרוש מהמבקש פרטים ואישורים אודות עניינים אלה:

- (1) עבירות פליליות או עבירות משמעת שהורשע בהן מחוץ לישראל;
- (2) הליכים פליליים או הליכים משמעתיים המתקיימים נגדו מחוץ לישראל;
- (3) פרטים על השכלתו והכשרתו המקצועית.

(ד) מדי שלוש שנים מיום רישומו במרשם, יציג עורך הדין הזר לפני הלשכה פרטים ואישורים, להנחת דעתה, כי בידו רישיון תקף לעסוק בעריכת דין מחוץ לישראל, וכי לא עבר כל עבירה פלילית או עבירת משמעת מחוץ לישראל, במהלך שלוש השנים האמורות; לא הציג עורך הדין הזר פרטים ואישורים כאמור עד תום שישה חודשים מיום שחלפו שלוש שנים כאמור, רשאית הלשכה למחקר מהמרשם.

על עו"ד הדין הזרים יחלו כלל האתיקה וכללי המשמעת כאילו הם עורכי הדין בישראל, רק אם העבירה נעברה כולה או מקצה בישראל. והוא יועמד לדין במדינתו.

משרד עורכי דין ישראל – הוא יכול להעסיק עו"ד זר, ונדרש לציין זאת מראש.

עו"ד ישראלי או עו"ד זר לא יכולים להיות חברים במספר משרדי עורכי דין, כלומר עו"ד יכול להיות חבר במשרד אחד.

איך עורכי דין פועלים? איך עורכי דין מתאגדים?

- (1) עו"ד יכול להיות בודד ואז הוא עוסק מורשה.
- (2) שותפות עורכי דין – מספר עורכי דין יכולים להיות שותפים. כאשר על עורכי הדין אין הגבלה על מספר השותפים.
- (3) חברת עו"ד שהיא לא בע"מ- הס' הרלוונטי הוא ס' 59 א. רבתי.

כעת נדבר על עו"ד בודד + שותפות עורכי דין חלים עליהם ס' 58 לחוק לשכת עורכי הדין:

איסור שותפות

58. עורך דין לא יעסוק במקצועו בשותפות עם אדם שאינו עורך דין או עם אדם שאינו עורך דין זר כהגדרתו בסעיף 98א, ולא ישתף אדם כזה בהכנסותיו – אם ברוטו ואם נטו – בתמורה לשירותים, סיוע או תועלת אחרת לעסקו. אולם רשאי עורך דין לשתף בהכנסותיו את בן הזוג, הצאצאים וההורים של שותפו, בהווה או בעבר, שנפטר בעודו חבר הלשכה או בעודו רשום במרשם כהגדרתו בסעיף 98א ושל עורך דין או של עורך דין זר שממנו רכש את עסקו.

העיקרון הוא שעורכי דין לא יכולים להיות שותפים עם בעלי מקצוע אחרים כמו רופא, רואה חשבון וגם אסור להם להיות שותפים בהכנסות. למשל אסור לפנות לאדם מסוים שאינו עו"ד ואתן לו כסף תמורת לקוחות אז זה אסור.

ההיגיון של ההוראה הזאת, הוא שאם אנו שותפים עם אחרים אנו יוצרים פתח על מעבר על כללי האתיקה כי עו"ד אסור לו לשדל לקבל לקוחות.

ס' 59

איסור העסקה

59. עורך דין לא יעסיק במשרדו, בלי היתר מאת הלשכה, אדם שחברותו בלשכה הושעתה או שרישומו במרשם הותלה - בתקופת ההשעיה או ההתליה, לפי העניין, או אדם שהוצא מן הלשכה או שרישומו במרשם נמחק; לעניין זה, "מרשם" – כהגדרתו בסעיף 98א.

ז"א נניח כי משה הוא עו"ד והוא מושעה למשך שנתיים, אני חבר של משה אסור לו לעבוד כעו"ד, ואני אציע לו להיות מזכיר או שליח – זה אסור כחברתו הושעתה אלא אם כן אקבל רשות מלשכת עורכי הדין. כי אותו אדם שהוא מושעה יש ממנו סכנה לבצע פעולות משפטיות באופן עקיף. ושוב אם זה עבודה שהיא לא משפטית כמו פקיד נדרש אישור של לשכת עורכי הדין.

קעת נדבר על חברת עו"ד שהיא לא בע"מ, אותם כללי הם חלים גל על חברת עו"ד שהיא לא בע"מ אמרנו כי הס' הוא 59 א. , עו"ד יכול לפעול בחברה בתנאים הבאים:

- (1) החברה רשומה אצל רשם החברות
 - (2) לציין את מטרת החברה
 - (3) אין חברת עו"ד בע"מ.
 - (4) כל חברי החברה ומנהליה הם עורכי או עו"ד זרים אשר רשומים במרשם
 - (5) עו"ד לא יעסוק בעריכת דין לא יותר מחברת אחת
- חשוב לציין, כל חברי החברה והמנהלים שלה חייבים להיות עורכי דין, לכן חברה או תאגיד לא יכולים להיות בה בעלי המניות בחברת עורכי דין אחרת.

השם של חברת עורכי הדין זה ס' 59 ב. רבתי – כולל רק שמות עורכי הדין.

שם החברה

59ב. שם של חברת עורכי דין לא יכלול אלא שמם של חברי החברה.

ס' 59 ג + ס' 59 ד.

הגבלת שיתוף בהכנסות

59ג. (א) חברת עורכי דין לא תשתף בהכנסותיה, על אף האמור בתזכירה, בתקנותיה או במסמך אחר, מי שאינו עורך דין או עורך דין זר, אולם רשאית היא לשתף בהכנסותיה את בן הזוג, הצאצאים וההורים של חבר, בהווה או בעבר, שנפטר בעודו חבר הלשכה או בעודו עורך דין זר כהגדרתו בסעיף 98א, או של עורך דין או עורך דין זר שהחברה רכשה את עסקו.

(ב) נפטר חבר או חדל להיות חבר הלשכה ולא הועבר חלקו בחברה, ירכשוהו חברי החברה תוך תקופה, בדרך, במועד ובתנאים שייקבעו בכללים.

איסור השתתפות למי שהושעה

59ד. (א) חבר בחברת עורכי דין שהושעה מחברותו בלשכה לא יהיה זכאי לקבל בתקופת השעייתו כל תשלום מהחברה חוץ מתשלומים בעד שירות שניתן לפני שהושעה ולא כל חלק מרווחי החברה שהרוויחה בשעה שהיה מושעה כאמור, והחברה לא תשלם לו, או לאחר על פי הוראותיו או בשל זכויות החברות שלו, דבר שאינו זכאי לקבל לפי סעיף קטן זה.

(ב) חבר בחברת עורכי דין שהושעה מחברותו בלשכה לא יפעיל כל זכות או סמכות שיש לו כחבר בחברה או כמנהל או כפקיד החברה, כל זמן שהוא מושעה כאמור, והחברה לא תפעל על פי הוראה כאמור.

ס' 59 ו.

שמירת אחריות ודינים

59. (א) אין בקיומה של חברת עורכי דין ובהיות עורך דין חבר בה כדי לגרוע -
- (1) מאחריותו האישית של עורך הדין כפי שהיתה קיימת לולא החברה או חברותו בה;
 - (2) מתחולת הוראות חוק זה על עורך הדין.
- (ב) עורך דין או שותפות של עורכי דין הממשיכים לעסוק במקצוע במסגרת חברת עורכי דין, לא יראו בכך הפסקת התעסקות במקצוע לענין כל דין.

דוג לנושא של שידול – עו"ד פנה ללשכת עורכי הדין בשאלה האם יכול לתת משכורת נוספת לעובד מנהלה כדי להביא עוד לקוחות. הלשכה אסר וציינה שזה **בניגוד לס' 58**.

הכלל האחרון, שהוא רלוונטי, ס' 11 ב. רבתי לכללי לשכת עורכי הדין אתיקה מקצועית

איסור מתן שירותים משפטיים במקרים מיוחדים כללים

11 ב. (א) עורך דין לא ייתן שירות משפטי ללקוח, שהפנה אליו גוף - שאינו עורך דין, שותפות של עורכי דין או חברת עורכי דין - הפועל למטרת רווח ולמטרה זו מפרסם ברבים מתן שירותים משפטיים.

למשל לבנת פורת לא יכולה להפנות לקוחות לעו"ד אשר יתן שירות בהנחה.

(ב) עורך דין המועסק על ידי מי שאינו עורך דין, שותפות של עורכי דין או חברת עורכי דין (להלן - המעסיק), לא ייתן שירות משפטי למי שאינו מעסיקו אם המעסיק פועל למטרת רווח וגובה תמורה בעד אותו שירות משפטי.

ז"א עו"ד אשר עובד אצל לבנת פורת הוא יכול לתת יעוץ רק עבור החברה עצמה ולא עבור של לקוח אחר, אחרת הוא מפר את חובת הנאמנות.

(ג) הועד המרכזי, בהתייעצות עם ועד מחוז, רשאי להתיר, מטעמים מיוחדים שבטובת הציבור, חריגה מהוראות אלה, בתנאים ולתקופה שיקבע.

התכלית של ס' 11 ב. רבתי הוא למנוע עסקאות תיווך בשירותים משפטיים, ולמגר את התופעה של גופים אשר פונים לציבור ומציעים לו שירות משפטי, וקושרים אותו לעו"ד שלהם. האיסור הזה לא פוגע בפעילות של גופים אשר נותנים שירות שלא למטרת רווח. **וזה קבוע בס' 11 ב. רבתי(ג).**

יש לשים לב, כי ללשכה היה קרב על הקליניקות המשפטיות של מוסדות האקדמיות. בסופו של דבר נכנסה מפלגה למועצה הארצית ונקבע כי לקליניקות מותר לגבות סכום שמלי.

כאשר אנו מדברים על גוף למטרת רחב, אנו מסתכלים על זה בצורה רחבה – דוג לכך: עו"ד פונה ללשכה בשאלה, האם הוא יכול לתת יעוץ לחברה שלא גובה כסף, הלשכה סירבה לאשר לו מתן השירות כי זה פגוע יתר עורכי הדין.

נושא מס' 4: הדין המשמעתי

המטרות העיקריות של הדין המשמעתי הן הגנה על הציבור מפני עורכי דין שלא ראויים, והגנה על כבוד המקצוע.

הדין המשמעתי חל במקביל על מערכות הדין: למשל אם יש עו"ד אשר לקח מכספי לקוחות, יתכן אותו עו"ד יעמוד לדין אזרחי, בנוסף הדין המשמעתי לא מתייטר, הרי מטרתו זה להגן על המקצוע.

התחולה הרחבה של הדין המשמעתי:**ס' 80 לחוק לשכת עורכי הדין קובע****דין משמעת ודין פלילי**

80. (א) דיון לפי פרק זה, אין בו כדי לעכב או לבטל דיון בפלילים בשל אותו מעשה או מחדל.
(ב) הואשם עורך דין בפלילים בשל מעשה או מחדל המשמש עילה גם לדיון בפני בית דין משמעתי לפי פרק זה, רשאי בית הדין המשמעתי להפסיק את דיוניו עד למתן פסק סופי בפלילים.

ז"א אם עו"ד עומד לדין פלילי אפשר להעמיד אותו לדין משמעתי, אולם נהוג לחכות לדין הפלילי בכדי לתת תשובה סופית.

שיפוט בתי הדין המשמעתיים

62. על עבירת משמעת, אף אם נעברה בחוץ לארץ, יתן עורך דין את הדין לפני בתי הדין המשמעתיים של הלשכה.
ס' 62 קובע כי הדין המשמעתי הוא אקסטריטוריאלי – כלומר ניתן להעמיד אותו על עבירות שלא בוצעו בישראל.

יש לציין בנוסף כי לדין המשמעתי אין התיישנות, בחוק לשכת עורכי הדין אין התיישנות, עלה שאלה בבימה"ש העליון אם זה לאקונה: **בפס"ד חרמון**: קבע ביהמ"ש העליון שאין התיישנות לדין המשמעתי, איך הלשכה היא גוף ציבורי, אך היא כפופה לעקרונות של שיהוי, צדק.

יש לציין כי הדין המשמעתי חל גם על החיים הפרטיים, למשל אם לא נקיים פס"ד, או נבצע עבירה שלא במסגרת המקצוע, ביהמ"ש אישר את ההלכה הזאת בשנת 2014 **פרידה ישראלוביץ נ' ועדת האתיקה מחוז ת"א**: דובר בעו"ד אשר חשבה כי בעלה בוגד בה, היא התגרשה באישה הבוגדת ע"י ביזוי, לכן היא הושהתה מהמקצוע, **ההלכה היא**: שהדין המשמעתי חל על עו"ד בחייו הפרטיים במקרים מתאמים, גם אם זה משהו שלא בשגרה, כלומר צריך עניין משמעותי.

מה נטל ההוכחה בדין המשמעתי?

ההלכה לא מידת הוכחה כמו במשפט הפלילי אבל יותר מהמשפט האזרחי, מי שצריך לשאת בנטל ההוכחה זה **"הקובל"**, כלומר הרף הוא בין במשפט אזרחי לבין משפט פלילי.

ס' 65 לחוק מסמין את הלשכה לקבוע את סדרי הדין בבתי הדין המשמעתיים.

סדרי הדין

65. סדרי הדין בבתי הדין המשמעתיים ייקבעו בכללים.

כללי לשכת עורכי הדין (סדרי הדין בבתי הדין המשמעתיים), התשע"ה- 2015

הכללים לסדרי בתי הדין המשמעתיים הם משנת 2015, אם חסר משהו אז הנטייה זה לפרש לפי חוק סדק הדין הפלילי כיוון שבהמות, סדרי הדין הפלילי הוא קובע את הכללים.

ס' 67 לחוק – מאפשר בדין המשמעתי לקבל ראייה גם אם לא הייתה כשרה להתקבל בבית המשפט מטעמים מיוחדים אשר ירשמו.

ראיות

67. בית דין משמעתי רשאי, מטעמים מיוחדים שיפרט בהחלטתו, לקבל ראייה אף אם לא הייתה כשרה להתקבל בבית משפט.

מה זאת עבירת משמעת ?

ס' 61 לחוק

עבירות משמעת

61. אלה עבירות משמעת:

- (1) הפרת הוראה מהוראות הסעיפים 53 עד 60 או של דין אחר המטיל חיוב או איסור על עורך דין בקשר למקצועו;
- (2) הפרת כללי האתיקה המקצועית שנקבעו לפי סעיף 109 או לפי סעיף 98ג(3);
- (3) כל מעשה או מחדל אחר שאינו הולם את מקצוע עריכת הדין.

לדין המשמעתי יש שני שלבים:

- (1) בירור התלונה, אם בסוף השלב השני מחליטים לגנוז את התלונה או סוגרים את התיק, אם מחליטים לטפל בתיק אז זה שלב העמדה לדין.
- (2) שלב העמדה לדין.

כעת נדבר על של בירור התלונה:

ס' 63 קובע מי הם אלה אשר רשאים להגיש "קובלנה" (=כתב אישום), אז התלונות מגישים לקובלים.

הס' קובע למי ניתן להגיש קובלנה :

- (א) ועדת האתיקה הארצית,
- (ב) ועדת אתיקה מחוזית
- (ג) וכן היועץ המשפטי לממשלה
- (ד) ופרקליט המדינה

הזכות להגיש קובלנה

63. ועדת האתיקה הארצית, ועדת אתיקה מחוזית וכן היועץ המשפטי לממשלה ופרקליט המדינה (להלן - קובל) רשאים להגיש קובלנה לבית דין משמעתי בשל עבירת משמעת, בין ביזמתם ובין על פי תלונת אדם אחר; קובל רשאי למנות אדם - דרך כלל או לענין מסויים - לייצגו ולטעון בשמו בכל הליך לפי פרק זה.

יש כאן סמכויות מקבילות כלומר ניתן להגיש לכל מי שרוצים, ואם נניח כי ועדת האתיקה הארצית דחתה את הקובלנה אז ניתן להגיש לוועדת האתיקה המחוזית, לכן מומלץ קודם להגיש לוועדת האתיקה המחוזית כדי לתת אפשרות גם לגשת לוועדת האתיקה הארצית, אולם לגבי פרקליט המדינה + יועמ"ש לא מטלפים בכל המקרים, הם מטלפים רק במקרים קיצוני:

- (א) זה כאשר קיים חשש ממשי של ניגוד עניינים של ועדות האתיקה
(ב) כאשר יש אינטרס ציבורי מיוחד בשל חומר יוצא דופן שלח המעשה נשוא התלונה

אז לשכת עורכי הדין כל מי שרוצה להתלונן כמו מגישים לוועדה המחוזית, הרי למדנו **לפי ס' 18 ב רבתי ח (קטן)**

(ח) ועדת אתיקה מחוזית לא תפעל בסתירה להחלטת ועדת האתיקה הארצית.
קובע כי ועדת אתיקה מחוזית לא יכולה לקבוע בניגוד לארצית, וזאת כדי להשאיר לו את האופציה למתלונן לגשת קודם למחוזית ולאחר מכן לארצית.

לגבי מי הם ועדות האתיקה, הזכרנו זאת כאשר דיברנו על המבנה, בכל מחוז יש ועדת אתיקה מחוזית, יש ועדת אתיקה ארצית אחת, **ס' 18 ב. רבתי** עוסק בהרכב של ועדת האתיקה, כלומר מי יכול להתנות לוועדה.

(ב) בכל מחוז של הלשכה תהיה ועדת אתיקה מחוזית שבה יהיו חברים אלה:

- (1) חברי הלשכה הרשומים באותו מחוז שימנה הוועד המחוזי של אותו מחוז באישור ועדת המינויים, ובלבד שלא ימונה מי שמתקיים בו האמור בסעיף 16(א) או (2);
- (2) נציגי ציבור שהתקיימו בהם תנאי הכשירות כאמור בסעיף קטן (ג), שתמנה ועדת המינויים.

רוב החברים הם עורכי דין מתנדבים, לוועדה האתיקה יש תפקיד חשוב לרבות

- (א) מתן מענה עבור עורכי הדין בשאלות מסוימות.
(ב) תפקיד נוסף חשוב זה בירור תלונות ולהחליט אם להעמיד לדין.

ס' 18 ג – עוסק בשכר של הפרקליטים

הפרקליטים

18 ג. (א) ליד ועדת האתיקה הארצית וליד כל ועדת אתיקה מחוזית יפעל פרקליט; כשיר להתמנות לפרקליט מי שהתקיימו בו תנאי הכשירות לכהונה בבית דין משמעתי מחוזי כאמור בסעיף 16(א) והוא אינו חבר באחד ממוסדות הלשכה.

(ב) הפרקליטים יבררו תלונות על עבירות משמעת של עורכי דין המטופלות בידי ועדת האתיקה שהם פועלים לידה ויעבירו אותן אליה בצירוף המלצתם, וכן ייצגו את ועדת האתיקה שהם פועלים לידה בהליכים לפני בתי הדין המשמעתיים ולפני בתי המשפט, וייעצו לה בכל עניין הקשור בכך.

(ג) הפרקליטים יועסקו בידי הלשכה בשכר; הוראות בדבר דרכי מינויים והפסקת כהונתם ייקבעו בכללים, ובלבד שכהונתו של פרקליט לא תופסק שלא בהסכמתו, אלא באישור ועדת המינויים בהחלטה שהתקבלה ברוב חבריה.

(ד) לצורך מילוי תפקידיו לפי סעיף זה רשאי פרקליט להסתייע בחבר הלשכה, בין אם הוא עובד הלשכה ובין אם לאו.

כל שלב הדיון הוא חסוי, לא מתפרסם תוכן הדיון, כל הדיונים הם בדלתיים סגורות. ועדת האתיקה בד"כ היא לא גוף חוקר, אלא מקבלת החלטות על סמך מסמכים אשר מגיעים אליהם, היא לא שומעת עדים, אבל יש לנו פסיקה חדשה **עו"ד דוד ידיד נ' ועדת האתיקה מחוז ת"א מרכז**: הועדה קיבלה תלונה על עו"ד ידיד ובשל כך היא שכרה חוקר פרטי, לכאורה אין לה סמכות כזאת, העו"ד ארגן כנס לניצול שואה ליוצאי מרוקו ועיראק, היא ביצע דברים אסורים, העו"ד טען כי הועדה לא הייתה רשאית לשלוח חוקר פרטי. **בימה"ש העליון קבע**: אומנם ועדת האתיקה היא לא בגדר רשות חוקרת בעל סמכויות חקירה, אבל יש לראות בתפקיד הבירור של התלונה אשר הוטל עליה כולל ביצוע פעולות הדרושות באופן סביר למילוי.

יש לשים לב כי הועדה מקבלת מידע, וסמכותה לגנוז את התלונה על בסיס הכותב: למשל אם יגיד לקוח כי הוע"ד לא היה נחמד התלונה תיגנוז. או לדרוש מעו"ד **"הנילון" (= עו"ד אשר מתלוננים עליו)** תגובה לתלונה, אם הוא לא עונה נקבע שזאת עבירת משמעת בפני עצמה. הועדה מוסמכת גם לדרוש תצהירים מכל צד קרי מהמתלונן ומהעו"ד.

ועדת האתיקה מקבלת את ההחלטות ע"י רוב והיא יכול לקבע:

- (א) לגנוז את התלונה
(ב) להגיש קובלנה משמעתית.

הלשכה מפרסת מפעם לפעם נתונים ולמעלה מ 90% התלונות נגזות.

כללי לשכת עורכי הדין (סדרי הדין בבתי הדין המשמעתיים), התשע"ה - 2015

יש גם כללים משנת 1962 הם לא רלוונטיים.

ס' 2-13 מפרטים מי הדרך להגיש את התלונה ואת הפעולות אשר ציינו לעיל.

אמרנו קודם כי התוצאה של שלב ראשון יכול להיות גניזה של התלונה או הגשת תלונה.

נדבר כעת על מצב של גניזת התלונה, בין אם זה על פניה, או בבקשה עצמה:

מי יתעצבן זה הקובל, יש לציין כי כל אדם יכול להגיש קובלנה.

ס' 8 לכללים קובע שאם הקובל החליט לא להגיש תלונה נדרש להודיע **למתלונן וגם לנילון** בהודעה בכתב. ובהודעה צריך לציין כי למתלונן יש אפשרות להגיש תלונה מחדש לקובל אחר.

8. הודעה על אי-הגשה קובלנה

קובל שהוגשה לו תלונה או הגיע אליו מידע, והחליט שלא להגיש בעקבותיה קובלנה, יודיע על כך למתלונן ולנילון, בתוך זמן סביר, בהודעה מנומקת בכתב; בהודעתו למתלונן יציין הקובל כי למתלונן אפשרות לפנות לקובל נוסף.

אם הוחלט לגנוז את התלונה בכל הערוצים, ניתן להגיש עתירה מינהלית.

אופציה שנייה החלטה להגיש קובלנה:

מי שלא יהיה מרוצה זה עו"ד, האם עו"ד יכול להגיש עתירה מינהלתית, **זה כן ולא**, מצב אחד בשל ההחלטה ניתן להגיש עתירה מינהלתית, אבל ברגע שהוגש תלונה העו"ד צריך להוכיח את החפות שלו, לכן הוא צריך לגשת לבית משפט מינהלי כמה שיותר מהר כדי להוכיח את החפות שלו.

הייתה הצלחה אחת לעצם ההחלטה להגשת התלונה **חיים שטנגר נ' ועד מחוז ת"א:** יש קרב ארוך בין חיים שטנגר נ הוועדה יש נגד מלא תלונות והרבה ועדות, אז אותו עו"ד הוא עותר לבימה"ש מינהלי וטוען כי הועדה של ת"א החליטה להגיש נגדו 5 תלונות והוא מרגיש שהם רודפים אותו, ביהמ"ש המינהלי אומר היו 3 החלטות להגיש קובלנה שעדיין לא בוצעה, ביהמ"ש בודק את הסבירות שלהם, לגבי 2 הוא קובע שההחלטה לא סבירה: למעשה שטנגר פנה לממונה על הלשכה ולא קיבל מידע, והוא כתב אם לא יקבל את המידע הוא ינקוט נגדה צעדים משפטיים המחייבים. בימה"ש הורה על ביטול ההחלטה להגיש נגדו תלונה, **מה שחשוב לדעת זה באותו חלון זמן קצר בין החלטה להגיש קובלנה לבין החלטה בפועל, העו"ד יכול להגיש עתירה מינהלתית כדי להוכיח את חפותו.**

כעת נדבר על שלב העמדה לדין:

עו"ד כעת קוראים לו **"מנילון" "לנאשם" או "נקבל"** בד"כ כתב האישום מוגשת לבית הדין המשמעתי המחוזי שבו רשום עו"ד זה **ס' 64 לחוק**, למה בד"כ?

כי יכול להיות שאותו עו"ד יטען שבמחוז מתנכל לו, או הוא חבר באותו מחוז.

בכל מחוז יש ועדת אתיקה מחוזית, ויש בית דין מחוזי. אז אם עו"ד הוא רשום בתל אביב אז הוא יעמוד לבין הדין המחוזי בת"א.

יש לשים לב, בבתי הדין המשמעתיים יושבים במוטב של 3 דיינים, והם עורכי דין מתנדבים, נזכר כי **ס' 16 לחוק לשכה עורכי הדין מפרט מי כשר להתמנות. ס' 17 מפרט את הכהונה, ס' 18 עוסק בפרקליטים.**

אמרנו כי הדיינים בבתי המשמעתיים המחוזי הם מתנדבים, בפניהם מתנהל כל המשפט והם יכול לכפות הגעה של עדים זה **ס' 66 לחוק, והם מכריעים ס' 68.**

כיום הדיון בבית הדין המשמעתי בפומבי **זה ס' 65 א. רבתי א לחוק.** הס' גם מפרט מתי הדין יהיה בדליים סגורות.

יש לציין כי עו"ד אשר עומד לדין, בהליך הפלילי יש לו סנגור, אולם עו"ד אשר עומד לדין משמעתי יש מצבים שהוא מגיע ללא ייצוג, ויש מקרים שהלשכה ממנה לו עו"ד **זה קבוע בס' 17** כללי לשכת עורכי הדין (סדרי הדין בבתי הדין המשמעתיים), התשע"ה- 2015

17. מינוי עורך דין לנקבל

(א) בית הדין רשאי, לאחר ששמע את עמדות הצדדים, אם מצא שניהול הדיון מצדיק כי הנקבל יהיה מיוצג ושאינו לנקבל יכולת להעמיד לעצמו ייצוג, למנות לנקבל עורך דין שייצגו בדיון; ואולם לא ימנה בית הדין עורך דין שהוא חבר ועד מרכזי, חבר ועד מחוזי, חבר ועדת האתיקה הארצית, חבר ועדת אתיקה מחוזית, פרקליט ועדת אתיקה, עוזר פרקליט ועדת אתיקה, או חבר בית דין משמעתי של הלשכה; שכרו של עורך הדין שימונה ייקבע בידי בית הדין והלשכה תשלמו.

(ב) התנגד הנקבל למינוי עורך דין כאמור, ימנה בית הדין עורך דין שייצגו בדיון כאמור בסעיף קטן (א) רק אם מצא שניהול הדיון מחייב זאת, בשל חומרת העבירה שבה הואשם הנקבל או אם קיים חשש שהוא חולה נפש או לקוי בכושרו השכלי.

(ג) הוראות סעיפים קטנים (א) ו-(ב) יחולו אף בערעור בבית הדין המשמעתי הארצי, בין אם מי שהיה הנקבל בדיון בבית הדין המשמעתי המחוזי הוא המערער ובין אם הוא המשיב בערעור.

נושא חשוב, מתייחס למעמדו המיוחד של היועמ"ש:

ס' 79 לחוק לשכת עורכי הדין + ס' 41 + 74 (כללי לשכת עורכי הדין (סדרי הדין בבתי הדין המשמעתיים) הם קובעים:

(א) בכל הליך משמעתי רשאי היועמ"ש להתייצב לטעון, להביא ראיות, לסכם, וזאת גם אם הוא לא היה בכלל צד לדין המשמעתי. אם הוא רוצה להצטרף נדרש להודיע לבית הדין
(ב) בכל עת עד להכרעת הדין בבית דין משמעתי, מחוזי, רשאי היועמ"ש להפסיק הליכים הנוגדים לעבירת משמעתי של חבר הלשכה, המשמש בתפקיד במסגרת השירות המשפטי של המדינה וזאת כאשר העבירה מיוחסת לו קשורה במילוי תפקידו של החבר.

לגבי הכרעת הדין, זה קבוע ס' 51-42 לכללי לשכת עורכי הדין (סדרי הדין בבתי הדין המשמעתיים) הם קובעים:

צריך לתת הכרעה תוך 60 ימים מדיון סיום הדיון או מיום הסיכומים.

אם הנאשם הורשע רשאי הקובל(=ועדות האתיקה) + יועמ"ש + הנאשם לטעון טענותיהם לעונש, בתום הבאת הראיות והטיעונים לעונש, ביהמ"ש ייתן גזר דין.

הכללים קובעים במפורש גזר דין שלא ניתן בזמן, אז לא יפסלו אותו.

אז עונשים ניתן לתת לעו"ד ?

ס' 68 + 68 א. רבתי לחוק

עונשים

68. אלה העונשים שבית דין משמעתי מוסמך להטיל על נאשם שהורשע בשל עבירת משמעת:

- (1) אזהרה;
- (2) נזיפה;
- (3) קנס בסכום שלא יעלה על 25,000 שקלים חדשים לכל עבירה, שישולם לקופת הלשכה;
- (4) השעיה לתקופה קצובה שלא תעלה על עשר שנים;
- (5) הוצאה מן הלשכה.

השעיה על תנאי

68א. (א) הטיל בית דין משמעתי עונש השעיה, רשאי הוא להורות בגזר הדין שהעונש, כולו או מקצתו, יהיה על תנאי.

(ב) מי שנדרן להשעיה על תנאי, לא ישא את ענשו אלא אם כן עבר – תוך התקופה שנקבעה בגזר הדין ושלא תפחת משנה ולא תעלה על שלוש שנים (להלן – תקופת התנאי) – עבירת משמעת על פי חוק זה שקבע בית הדין בגזר הדין (להלן – עבירה נוספת) והורשע בשל עבירה כזאת תוך תקופת התנאי או לאחריה.

(ג) תקופת התנאי תחיל מיום גזר הדין, ואם הנידון נושא אותו זמן עונש השעיה – מיום תום אותה השעיה, והכל כשבית הדין המשמעתי לא הורה אחרת.

עונשים אשר ניתן להטיל על מתמחה ?**משמעת מקצועית של מועמדים**

41. בתקופת התמחותו ועד להכרעה סופית בדבר קבלתו כחבר הלשכה נתון המועמד למרותה של הלשכה ולשיפוטה המשמעתי, והלכות האתיקה המקצועית חלות, בשינויים המחוייבים, גם עליו; בשל עבירת משמעת רשאי בית דין משמעתי להטיל על מועמד אזהרה, נזיפה, פסילה להתקבל כחבר הלשכה, לתקופה שלא תעלה על שלוש שנים או לצמיתות; ואם היה בעבירה משום הפרת חובותיו כמתמחה או פגיעה בטוהר הבחינות – גם ביטול התמחות, כולה או מקצתה, וביטול בחינה. על דין המשמעת נגד מועמד יחולו בשינויים המחוייבים, הוראות הסעיפים 62 עד 74.

עונש השעיה ?

ס' 68 ה. רבתי קובע:

השעיה חופפת

68ה. (א) מי שנידון במשפט אחד לענשי השעיה בשל עבירות שונות, ולא הורה בית הדין המשמעתי שישאם, כולם או מקצתם, בזה אחר זה, לא ישא אלא את עונש ההשעיה של התקופה הארוכה ביותר.

(ב) מי שנידון להשעיה ולפני שנשא את מלוא עונשו חזר ונידון להשעיה ובית הדין המשמעתי שדן אותו באחרונה לא הורה שישא את ענשי ההשעיה, כולם או מקצתם, בזה אחר זה, לא ישא אלא עונש השעיה אחד והוא של התקופה הארוכה ביותר.

ביחס להשעיה על תנאי זה ס' 68 א. רבתי עד 68 ד. רבתי

תקופת התנאי תהיה בין שנה ל 3 שנים, ויש הוראות לגבי השעיה עו"ד ובו"ז הוע"ד הוטל עליו עונש.

השעיה על תנאי

68א. (א) הטיל בית דין משמעתי עונש השעיה, רשאי הוא להורות בגזר הדין שהעונש, כולו או מקצתו, יהיה על תנאי.

(ב) מי שנדון להשעיה על תנאי, לא ישא את ענשו אלא אם כן עבר – תוך התקופה שנקבעה בגזר הדין ושלא תפחת משנה ולא תעלה על שלוש שנים (להלן – תקופת התנאי) – עבירת משמעת על פי חוק זה שקבע בית הדין בגזר הדין (להלן – עבירה נוספת) והורשע בשל עבירה כזאת תוך תקופת התנאי או לאחריה.

(ג) תקופת התנאי תחיל מיום גזר הדין, ואם הנידון נושא אותו זמן עונש השעיה – מיום תום אותה השעיה, והכל כשבית הדין המשמעתי לא הורה אחרת.

הפעלת השעיה על תנאי

68ב. (א) מי שנדון להשעיה על תנאי והורשע בשל עבירה נוספת יצווה בית הדין המשמעתי על הפעלת ההשעיה על תנאי.

(ב) צו לפי סעיף קטן (א) יכול להינתן בידי בית הדין המשמעתי שהרשיע את הנידון בשל העבירה הנוספת והוא יכול להינתן בידי הרכב אחר של בית הדין האמור.

(ג) צו לפי סעיף קטן (א) ניתן לערעור; ערעור כאמור ניתן לכלול בערעור על ההרשעה בעבירה הנוספת.

(ד) לענין סעיף 69(ב) יראו את הצו שניתן על פי סעיף קטן (א) כהחלטה על השעיה.

תקופת השעיה בזו אחר זו

68ג. מי שהוטל עליו עונש השעיה בשל עבירה נוספת והופעל נגדו עונש השעיה על תנאי ישא את שתי תקופות ההשעיה בזו אחר זו, זולת אם ציווה בית הדין המשמעתי שהרשיעו בעבירה הנוספת, מטעמים שיירשמו, ששתי התקופות, כולן או מקצתן, יהיו חופפות.

תחילת השעיה שהופעלה

68ד. מי שהופעלה נגדו השעיה על תנאי יתחיל לשאת בעונש ביום מתן הצו המפעיל, זולת אם ציווה בית הדין המשמעתי על יום התחלה אחר.

לבית הדין המשמעתי חוץ מגזר הדין יש לו סמכויות נוספות זה מפורט בס' 69 :

החלטות אחרות של בית הדין

69. (א) בית דין משמעתי רשאי –

- (1) להרשיע נאשם בשל עבירת משמעת ולא להטיל עליו עונש;
- (2) לחייב נאשם שהורשע בתשלום הוצאות המשפט למדינה, ללשכה ולמתלונן בסכום שיקבע בית הדין;
- (3) לחייב נאשם שהורשע בשל השגת שכר בנסיבות המהוות עבירת משמעת בהחזרת השכר, כולו או מקצתו;
- (4) לחייב נאשם, בשל כל עבירה שהורשע בה, בתשלום פיצויים למתלונן או לאדם אחר שניזוק מן העבירה, בסכום שלא יעלה על 25,000 שקלים חדשים; חיוב כאמור אינו פוטר מאחריות לנזק על פי כל דין;
- (5) לחייב מתלונן בתשלום הוצאות המשפט למדינה, ללשכה ולנאשם בסכום שיקבע בית הדין, אם הנאשם זוכה ובית הדין מצא שהתלונה הוגשה בקלות ראש או לשם קינטור או ללא יסוד;

(א5) לחייב את הלשכה בתשלום הוצאות ההגנה לנאשם בסכום שיקבע בית הדין, אם הנאשם זוכה ובית הדין מצא שלא היה יסוד להגשת הקובלנה או שנתקיימו נסיבות אחרות המצדיקות זאת; הגיש היועץ המשפטי לממשלה או פרקליט המדינה את הקובלנה, רשאי בית הדין לחייב את אוצר המדינה בתשלום כאמור;

(6) לצוות על פרסום פסק הדין, כולו או חלקו, בציון שמו של הנאשם או בלי ציון שמו, הכל כפי שיקבע בית הדין.

(ב) הטיל בית הדין המשמעתי בפסק דינו על הנאשם השעיה או הוצאה מהלשכה, יפורסמו הכרעת הדין וגזר הדין, כולם או חלקם, כפי שיקבע בית הדין, על אף האמור בסעיף קטן (א)(6), בציון שמו של הנאשם.

(ג) פרסום דבר ההוצאה מהלשכה או ההשעיה יהיה ברשומות, בפרסום מפרסומי הלשכה באתר האינטרנט של הלשכה ובעיתון שקבע המנהל הכללי.

(ד) בית דין משמעתי רשאי לתת סעד ביניים מסוגים ובדרכים שייקבעו בכללים.

מה שחשוב שבית הדין המשמעתי הרי עו"ד נטול למרותו, עם זאת בית הדין יכול לחייב את הקובל בהוצאות משפט למדינה ללשכה ולנאשם. וזאת אם המתלונן זוכה, ואם יתברר כי התלונה הוגשה בקלות ראש, ובקנטור.

ס' 43 לכללים קובע לכללי לשכת עורכי הדין (סדרי הדין בבתי הדין המשמעתיים), התשע"ה-2015

43. הרשעה על פי עובדות שלא נטענו בקובלנה

בית הדין רשאי להרשיע נקבל בשל כל אחת מן העבירות שהתגלו מן העובדות שהוכחו לפניו אף אם עובדות אלה לא נזכרו בקובלנה, ובלבד שניתנה לנקבל הזדמנות סבירה להתגונן.

ס' 69 לחוק קובע כי בית הדין רשאי לצוות על פרסום הפס"ד בהתאם לאמור בסעיף, יש חובה כאשר עו"ד הושעה או הוצאה אז יש חובה לפרסום.

(6) לצוות על פרסום פסק הדין, כולו או חלקו, בציון שמו של הנאשם או בלי ציון שמו, הכל כפי שיקבע בית הדין.

(ב) הטיל בית הדין המשמעתי בפסק דינו על הנאשם השעיה או הוצאה מהלשכה, יפורסמו הכרעת הדין וגזר הדין, כולם או חלקם, כפי שיקבע בית הדין, על אף האמור בסעיף קטן (א)(6), בציון שמו של הנאשם.

(ג) פרסום דבר ההוצאה מהלשכה או ההשעיה יהיה ברשומות, בפרסום מפרסומי הלשכה באתר האינטרנט של הלשכה ובעיתון שקבע המנהל הכללי.

(ד) בית דין משמעתי רשאי לתת סעד ביניים מסוגים ובדרכים שייקבעו בכללים.

ס' 69 ב. רבתי קובע כי הלשכה תעמיד לרשות הציבור לעיון את פסקי הדין:

העמדת פסק דין לעיון הציבור

69ב. (א) הלשכה תעמיד לעיון הציבור כל פסק דין של בית דין משמעתי, בציון שמו של הנאשם, ותאפשר לכל המעוניין בכך לקבל העתק מפסק הדין; נערך הדיון בבית דין משמעתי, כולו או מקצתו, בדלתיים סגורות או שהחליט בית הדין המשמעתי על איסור פרסום לפי סעיף 70 לחוק בתי המשפט, יורה בית הדין בדבר התנאים, לרבות שינויים והשמטת פרטים, שבהם יועמד פסק הדין לעיון הציבור, ורשאי הוא, מטעמים מיוחדים שיירשמו, להורות כי פסק הדין כולו לא יועמד לעיון הציבור.

(ב) המועצה הארצית רשאית, באישור שר המשפטים, לקבוע בכללים את משך הזמן, המקום והאופן שבהם תעמדי הלשכה פסק דין כאמור בסעיף קטן (א) לעיון הציבור, ורשאית היא לקבוע בכללים כאמור אגרה או תשלום בעבור קבלת העתק מפסק הדין.

במצב שבו הועמד עו"ד והתקבלה החלטה: יתכן והוא יהיה זכאי או יורשע.

עו"ד יועמד לדין בבית הדין המשמעתי המחוזי גם אם ועדת האתיקה המחוזית. יש לציין כי ניתן לערער על פס"ד, אך גם כאן כמו בפלילי או אזרחי יש דחיית ביצוע, הרי עד שהערעור יתברר ניתן לבקש דחיית ביצוע. ובכך עוסק ס' 72 לחוק:

דחיית הביצוע

72. (א) ביצועו של פסק דין של בית דין משמעתי, לא יעוכב רק בשל כך שאפשר לערער על פסק הדין או שעוד לא תמו כל ההליכים בערעור שהוגש על פסק הדין.

(א1) בית הדין המשמעתי, ואם הוגש ערעור – בית הדין של ערעור או בית המשפט של ערעור, רשאי להורות על עיכוב ביצועו של פסק דין של בית הדין המשמעתי עד להכרעה בערעור או עד למועד מוקדם מזה שיקבע, בתנאים שיקבע או בלא תנאים.

(ב) פסק דין מרשיע שאין עליו עוד ערעור, רשאי בית הדין המשמעתי שהטיל את העונש, ואם היה ערעור – בית הדין המשמעתי או בית המשפט שהכריע בערעור, לדחות, מטעמים שיירשמו, את ביצועו, כולו או חלקו, למועד שיקבע, בתנאים שיקבע או ללא תנאים.

(ג) על החלטה לפי סעיף זה יחולו הוראות סעיפים 70 ו-71.

כל צד יכול לערער בזכות לבית הדין המשמעתי הארצית. **ולא רק כל אחד ס' 70 + ס' 57** לכללים קובעים כי פס"ד של מחוזי ניתן לערער בזכות לארצי תוך 30 ימים אלה יכולים לערער:

- (1) הנאשם
- (2) הקובל
- (3) ועדת האתיקה הארצית גם אם לא הייתה קובל
- (4) יועמ"ש גם אם לא היה קובל

יש לשים לב כי יש חריג שיוצא דופן במשפט ניתן להגיש ערעור על בזכות על בית הדין המשמעתי הארצי. הערכאה הבאה בתור היא: תהיה בית המשפט המחוזי בירושלים.

כלומר יש כאן שני ערעורים בזכות קרי בזכות על בית הדין המשמעתי, ובזכות על בדית הדין הארצי. וזה מגיע לבית משפט מחוזי בירושלים.

ס' 71 מתיר לכל אלה אשר מנינו מקודם להגיש ערעור.

ניתן לבקש בקשת רשות ערעור לעליון, כאשר דיברנו על החוקר הפרטי לעיל היה גלגול של 5 פעמים. הסמכויות של בימה"ש לערעור הן אותן סמכויות של ביהמ"ש הקודם, **של ס' 71א. רבתי.**

אם נתייחס לאפשרות להטיל על המתלונן הוצאות, הערעור זה כמו ערעור על בית משפט שלום זה **יוגש למחוזי זה קבוע בס' 73**

ערעור על פסק דין נגד מתלונן

73. פסק דין של בית דין משמעתי המחייב מתלונן בתשלום הוצאות לפי סעיף 69(א)(4) או (5) ניתן לערער כמו פסק דין של בית משפט שלום בענין אזרחי.

חוק הקלה באמצעי משמעת המוטלים על בעלי מקצועות מוסדרים, תשע"ז-2017

לנשיא יש אפשרות לתת חנינה, החוק חוקק בשנת 2017, והוא מאפשר לנשיא כאשר יש הליך משמעתי להקל, נניח כי הוחלט להשעות עו"ד, אז אותו עו"ד יכול לפנות אחרי 10 חודשים לקצר את ההשעה.

כעת נדבר על מצב שבו העו"ד מורשע פלילי:

כאן התובע נדרש להוכיח את יסודות העבירה משמעתית, אבל כאשר עו"ד מורשע בפלילי נדרש מעבר לכל ספק סביר, אז נצא מנק' הנחה שהוא עשה את המעשה, אך הדין המשמעותי מקצר את הדרך ס' 75 קובע הליך אחר.

קודם נדבר על ס' 77 – קובע כי ביהמ"ש ובית צבאי אשר הרשיע עו"ד בדין פלילי הם יעבירו ללשכה זרך היועמ"ש

הודעה על הרשעה בפלילים

77. בית משפט ובית דין צבאי שהרשיע עורך דין בשל עבירה פלילית ימציא ללשכה, באמצעות היועץ המשפטי לממשלה, העתק מפסק הדין; שר המשפטים רשאי לקבוע, בצו, סוגי עבירות שלגביהן לא יחול סעיף זה.

ס' 75 קובע**הרשעה בפלילים**

75. עורך דין שהורשע בבית משפט או בבית דין צבאי בפסק סופי בשל עבירה פלילית, רשאי בית דין משמעותי מחוזי, על פי בקשת קובל, להטיל עליו אחד הענשים האמורים בסעיף 68, אם מצא שבנסיבות הענין היה בעבירה משום קלון. נניח כי אני הורשעתי בעבירה כלשהי הפס"ד מגיע לוועדת האתיקה, העודה דנה אם יש קלון. אם יש קלון אז היא תעמיד אותי לפי הפרוצדורה הקודמת, ולא יבדקו את המעשה, אלא הדיון יהיה אם יש קלון, אם יש קלון יש עונש, אם אין קלון אז אין עונש.

יש כאן בעיה כי קלון זה מושג עמום, יש מצבים שלא ברורים וזה יכול להתגלגל בבתי הדין **ועדת האתיקה מחוז ת"א נ' עו"ד ניר לפידוס (לפידות):** עו"ד לפידוס היה אדם מבוגר והגיע לבריכה שלו, והוא החל לצלם אותה, הוא פיתח 12 תמונות והצליח לאתר אותה, הוא רשם את הפרטים שלה, ושלה לה זאת כמתנת יום הולדת, הוא ציין כי הוא פותח משרד ומחפש פקידה דומה לה, היא ביקשה ממנו שיפסיקה אולם הוא לא הפסיקה, זומן למשטרה והבטיח שיסור מדרכו ללא הועיל. הוא הועמד לדין והורשע בעבירה על הגנה הפרטיות והטרדה. **כעת הפס"ד הגיע לוועדת האתיקה עולה השאלה אם יש קלון או אין קלון ?**

ועדת האתיקה + המחוז קבע שיש קלון, הארצי קבע שאין קלון, בימה"ש המחוזי קבע שיש קלון. מה שחשוב הוא עניין הקלון הוא לא ברור.

עולה השאלה אם העו"ד ערער האם הוא ראוי להיות עו"ד אז **ס' 78 ב.** ניתן לבקש באופן השעייה באופן זמני:

השעייה זמנית

78. (א) (בוטל).

(ב) עורך דין שהורשע בבית משפט או בבית דין צבאי בשל עבירה פלילית, רשאי בית דין משמעותי מחוזי, על פי בקשת קובל ואם מצא שבנסיבות הענין היה בעבירה משום קלון, להשעותו זמנית מלעסוק במקצועו עד להכרעה סופית בבקשה שתוגש לפי סעיף 75; לא הוגשה בקשה כזאת תוך שלושים יום מהיום שפסק הדין המרשיע נעשה סופי, או שבוטלה ההרשעה, בטלה ההשעייה הזמנית.

גם עו"ד אשר מוגש נגדו כתב אישום, העותקים של כתבי האישום מועבר ללשכה, וגם **לפי ס' 78** הועדה יכול לבקש השעייה זמנית והיא יכולה להיות חלקית.

(ג) עורך דין שהוגש נגדו כתב אישום בבית משפט או בבית דין צבאי בשל עבירה פלילית, רשאי בית דין משמעותי מחוזי, על פי בקשת קובל ואם מצא שבנסיבות הענין היה בעבירה המיוחסת לעורך דין משום קלון, להשעותו זמנית מעיסוק במקצוע של עורך דין, כולו או חלקו, הכל כפי שיקבע בית הדין, עד להכרעת דינו בבית המשפט או בבית הדין הצבאי; הורשע בדינו - רואים החלטה זו כהחלטה לפי סעיף קטן (ב).

ס' 78 ז. קובע כי ההשעיה הזמנית תופחת מהעונש, אבל אם ההשעיה הזמנית היא חלקית אז אין חובה להחליט.

(ז) הושעה עורך דין זמנית לפי סעיף זה, תבוא תקופת ההשעיה הזמנית במנין ריצוי העונש שהוטל עליו.

עולה השאלה מה עם חזקת החפות ?

ועדת האתיקה של מחוז ת"א פרסמה לאחרונה את ההנחיות: אמרה מצד אחד זה פוגע בעו"ד, אבל יש את האינטרס של הציבור ועל כן אין ברירה ונדרש להשעות את הוע"ד באופן זמני, וזה בד"כ בעבירות קשות כמו פשע, או קלון או אם העבירה קרובה לליבת התפקיד של עו"ד.

ס' 48 לחוק המעצרים :

הוא יכול לקבוע תנאים מקבילים, הוא גם מאפשר למנוע מעו"ד לעבוד כעו"ד וזה רק אם זה קשור לפעילות שלו.

למשל היה עו"ד אשר ביקר אסירי חמא"ס.

נושא מס' 5: משרד עו"ד, מינוי ממונה, פרסומת ושידול

היום נדבר על שני נושאים: הראשון מתייחס, משרדו של עו"ד – טרם הכניסה לנושא הזה, כאשר אנו לומדים את ככלי האתיקה, קיים עקרון יסוד אשר קובע כי כל כללי האתיקה מתפרשים על פיו, **זה קבוע בס' 53 לחוק לשכת עורכי הדין**

שמירת כבוד המקצוע

53. עורך דין ישמור על כבוד המקצוע של עריכת דין וימנע מכל דבר העלול לפגוע בכבוד המקצוע.

לכן כל הכללים מתפרשים לפי העיקרון הזה, כיוון שמקצוע עומד עליו.

ישנם מס' כללים אשר קובעים כיצד יתנהל משרדו של עו"ד:

נתחיל מכללים 5+4+3 לכללי לשכת עורכי הדין (אתיקה מקצועית):**מקום לקבלת לקוח**

3. (א) עורך דין יקבל את לקוחו במשרדו.

(ב) עורך דין רשאי לפגוש את לקוחו במקום אחר זולת משרדו, ובלבד שיעשה כן בתנאים ההולמים את כבוד המקצוע.

(ג) עורך דין המשמש יועץ קבוע ללקוח, רשאי לסטות מן האמור בסעיף קטן (א) לשם מתן שירות יעיל לאותו לקוח, בנסיבות ההולמות את כבוד המקצוע.

כלל הבסיס קבוע בס' קטן (א), אולם יש חריג לכך: כאשר העו"ד יקבל את הלקוח מחוץ למשרד: בתנאי שזה מתאים בנסיבות העניין + זה בוצע במסגרת יעוץ משפטי ובנסיבות ההולמות לכבוד המקצוע.

ז"א: אם העו"ד פוגש את הלקוח במקום מכובד, וצנוע זה תקין.

עם זאת ישנים עו"ד אשר נותנים עורכי דין ללקוח מסוים, למשל: לקוח עסקי, אז ניתן לקיים את הפגישה במשרד של החברה.

ייחוד המשרד

4. (א) משרדו של עורך דין, לרבות חדר ההמתנה וחדר המזכירות וכל חלק אחר ממנו, לא ישמש כל מטרה זולת עבודתו המקצועית של עורך הדין.

(ב) אין בהוראות סעיף קטן (א) כדי לאסור על עורך הדין –

(1) להרשות שמשרדו ישמש משרד רשום של תאגיד שהוא יועצו המשפטי;

(2) לייחד חלק מדירת מגוריו למשרדו;

(3) לפעול במשרדו בענייני ציבור.

(ג) הוראות סעיף זה לא יחולו על עורך דין שביום י"ב בטבת תשכ"ו (4 בינואר 1966) חדרי ההמתנה שלו היו משותפים לו ולאדם אחר, והוא הודיע על כך לוועד המרכזי עד יום י"ג בשבט תשכ"ו (3 בפברואר 1966).

הסבר לס' קטן (א) – אנו רוצים לתת ללקוח תחושה שהלקוח ידבר בנוחות, ובאמון, עם זאת יש חריג: כפי שמופיע בס' קטן (ב) – למשל אני נותן שירות לחברה מסוימת.

למשל- אם אני עובד עו"ד כשכיר בחברה מסוימת אז אין בעיה, המשרד הראשי של החברה זה הכתוב שלו.

אולם אם אני עובד כעו"ד, הולך לחדר המשכירות של חבר שהוא רואה חשבון או אם יש משרד של כמה רואי חשבון – אז אסור.

עם זאת יש מקומות שהם משרדים של עורכי דין אז אין בעיה.

עוד דוג' – יש משרד עורכי דין אשר נמצאים כחלק מהבית, אין בעיה, אך זה נדרש להיות בסיטואציה אשר הולמת את המקצוע.

סניפים

5. (א) עורך דין לא יקיים יותר ממשרד אחד, אלא אם כן בכל משרד נמצא עורך דין שמקום עבודתו הקבוע הוא באותו משרד.

(ב) הועד המרכזי בהתייעצות עם הועד המחוזי שבתחום סמכותו נמצא משרדו של עורך הדין, רשאי להתיר מטעמים מיוחדים חריגה מהוראת סעיף קטן (א), בתנאים ולתקופה שימצא לנכון.

הכלל מתייחס לאפשרות, שעורך דין יהיו לו מס' סניפים. דוג' – יש סניף בת"א או בירושלים. **ז"א:** הלוגיקה כאן אם יש לי משרד בת"א ואני פותח משרד בירושלים (=בסניף זה יש לי מתמחה ומשכירה- זה אסור). כיוון שבכל סניף נדרש להיות לפחות עורך דין אחד.

עם זאת ניתן לבקשה היתר מהעוד המרכזי(=המועצה הארצית) בהתייעצות עם הועד המחוזי יכולים לאשר שהסניף יהיה ללא עו"ד.

יש להזכיר כמה דברים אשר דיברנו עליהם, מבחינת המקום גם כאן הגיוניים: אמרנו כי עו"ד יכולים להיות "עצמאי(לא עו"ד שכיר), **א** בשותפות קרי משרד עורכי דין **א** חבר בחברת עורכי דין.

לגבי חברת עורכי אמרנו כי **ס' 59 א. רבתי** – קובע כי החברה צריכה להיות רשומה בישראל, והיא לא בע"מ, המטרות של החברה הם התאגדות של עו"ד ופעולות עזר לשם כך, וכל חבריה ומנהליה חייבים להיות עורכי דין חברי לשכה, או עורכי דין אשר עומד בקריטריונים של עו"ד זר.

ס' 59 א. ב. רבתי קובע**סייגים לעיסוק בחברת עורכי דין**

59א. (א) עורך דין לא יעסוק במקצועו כחבר בחברת עורכי דין אלא אם נתקיימו אלה:

(1) החברה רשומה בישראל לפי פקודת החברות ואין לה כל הגבלה על אחריות בעלי המניות בה;

(2) מטרות החברה, לפי תזכירה, הן האגדם של עורכי דין, פעולות עזר לעריכת דין, פעולות לניהול החברה ונכסיה ולהשקעת רווחיה ופעולות לוואי הדרושות לאלה, ונקבע בתזכיר ההתאגדות כי לא יהיו לחברה הסמכויות המפורטות בתוספת השניה לפקודת החברות;

(3) כל חברי החברה ומנהליה הם חברי הלשכה או עורכי דין זרים כהגדרתם בסעיף 98א.

(ב) לא יעסוק עורך דין במקצועו כחבר ביותר מחברת עורכי דין אחת.

ס' 59 ה. רבתי**אחריות החברה בנזיקין**

59ה. לענין פקודת הנזיקין [נוסח חדש] רואים חברת עורכי דין כאחראית בנזיקין לכל מעשה או מחל בענין שפעלו בו חברה כעורכי דין.

ס' 59 ר. רבתי**שמירת אחריות ודינים**

59ו. (א) אין בקיומה של חברת עורכי דין ובהיות עורך דין חבר בה כדי לגרוע -

(1) מאחריותו האישית של עורך הדין כפי שהיתה קיימת לולא החברה או חברותו בה;

(2) מתחולת הוראות חוק זה על עורך הדין.

(ב) עורך דין או שותפות של עורכי דין הממשיכים לעסוק במקצוע במסגרת חברת עורכי דין, לא

יראו בכך הפסקת התעסקות במקצוע לענין כל דין.

אמרנו כי חברת עו"ד לא יכולה לשתף בהכנסות מי שאינו עו"ד.

קעת נעבור כללי לשכת עורכי הדין (שמירת חומר ארכיוני במשרדי עורכי דין)

אנו כעורכי דין מקבלים חומרים של הלכות, אנו מנהלים תרשומות, הלוח ממצא חפצים, עולה השאלה מה עושים עם החומרים כאשר הסתיים הטיפול או הלוח עובר לעו"ד אחר.

ס' 2 לכללי**תקופת השמירה כללים תשל"ב-1972 כללים תשנ"ד-1994**

2. כל עוד לא הוסכם אחרת בכתב בין עורך הדין לבין לקוחו, לא יהא עורך הדין חייב לשמור על החומר הארכיוני שלו יותר מחמש השנים הנמנות מיום סיום טיפולו של עורך הדין בענין שמסר לו הלוח או מיום סיום ההליכים המשפטיים בהם ייצג עורך הדין את הלוח, לפי הענין.

אנו מבינים שאם לא סוכם אחרת בכתב, אז המקסימום לשמירה זה 5 שנים.

אולם כלל 4 קובע**סייג לסעיף 2 כללים תשנ"ד-1994**

4. על אף האמור בסעיף 2 לא יבער עורך דין חומר ארכיוני אלא אם הציע לפני כן במכתב רשום שנשלח ללקוח או ליורשים, לפי הכתובת הידועה לעורך הדין באותה עת מהמסמכים שבידו או הרשומה במינהל האוכלוסין לקבלו בחזרה, להעתיקו או לצלמו והלקוח או היורשים לא עשו אחד מאלה תוך המועד שנקבע בהצעה.

ז"א זה סייג לס' 2, כלומר נדרש להתריע בפני הלקוח, החובה לשמור זה עד 5 שנים, ולאחר מכן נדרש לפנות ללקוח במכתב אודות ההשמדה.

הכללים לעיל, לא יחול על צוואות ועל מסמכים אחרים אשר נמסרו לעו"ד למשמרת בין אם זה במפורש או במכללא.

כי אם אני מקפיד צוואות אצל עו"ד אני מצפה ממנו לשמור זאת לנצח, או מסמכי נאמנות.

יש מצבים, שבהם נדרש מינוי לשמירה במקום עו"ד:

למשל- אם עו"ד נפטר מה קורה במצב הזה? אם העו"ד עובד במשרד עורכי דין אז התיק עובר לעו"ד אחר. אבל אם אני עצמאי ואותו עו"ד מת? או אם העו"ד הושעה? או אם העו"ד הוכרז פושט רגל? או העו"ד נטש את המקצוע?

בנושא זה חל פרק 7 א. לחוק לשכת עורכי הדין – ס' 89א. רבתי עד ס' 89ח. רבתי – הפרק נקרא ממונה במקום עו"ד במקרים מיוחדים.

אז העוד המרכזי יכולים לפנות לעו"ד אחר כדי להיכנס בנעליו של העו"ד הקודם, המנוי יכולים זמני או חלקי, התקופה יכול להיות למשך שנתיים וניתן לקצר או להאריך אותה, ואותו עו"ד חייב להודיע ללקוחות ולערכאות המשפטיות, אולם אם העו"ד מתנגד או מאתר עו"ד אחר אז לממונה אין סמכות לטפל.

הבעיה כאן זה שכר טרחה הרי זה לא ברור - בעניין זה מי שקובע את גובה שכר הטרחה זה בימה"ש אשר מינה את העו"ד, כאשר יכול להיות שהלקוחות ימשיכו לשלם, ויכול להיות והכסף לא יספיק – במצב כזה מתמנה נאמן לרכוש של העו"ד, אם למשל העו"ד נפטר מתמנה לו נאמן, ואם אין מספיק כסף אז הנאמן, משלים מרכושו של עו"ד.

הנושא השני, פרסומת ושידול

נק' המוצא הוא חוק לשכת עורכי הדין, הס' הרלוונטים **ס' 53** הוא מרכזי, מעבר לכך **ס' 55(א)**.

הסדרת פרסומת

55. (א) עורך דין לא יעשה, במישרין או בעקיפין, פרסומת לעיסוקו אלא בהתאם לכללים שתתקין המועצה הארצית באישור שר המשפטים וועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת.

כלומר מה שלא מותר אז אסור.

ס' 55. (ב)

(ב) בכללים כאמור ייקבעו סוגים, צורות ודרכים של פרסומת המותרים לעורכי דין, ובלבד שלא יהיה בהם כדי להטעות את הציבור או לפגוע בו או משום פגיעה בכבוד המקצוע; כן ייקבעו באותם כללים מקרים וצורות שבהם רשאי או חייב עורך דין לציין את שמו ומקצועו.

ז"א כלל הפרסומת אינה מתירה לפגוע בציבור, ההמשך של הס':

כן ייקבעו באותם כללים מקרים וצורות שבהם רשאי או חייב עורך דין לציין את שמו ומקצועו.

יש מקומות שאנו מוכרחים לכתוב את שם עו"ד.

ס' 56**איסור שידול לשם השגת עבודה**

56. לא ישדל עורך דין, בעצמו או על ידי אחר, כל אדם למסור לידי עבודה מקצועית.

מה זה שידול? קודם יד להבהיר מה ההבדל, בין שידול לבין פרסום?

מותר לנו לפרסם, ואנו רוצים להשיג לקוחות, אבל שידול הוא כל פניה יזומה מתוך כוונה לקבל עבודה זה שידול. באיסור השידול בא העיקרון שהלקוח הוא זה אשר יחפש את העו"ד. כי אם העו"ד יושיט יד זה פוגע בכבוד המקצוע.

עם זאת פרסומת העו"ד מעביר מידע לציבור אשר מאפשר שק"ד לציבור אם לבחור את העו"ד.

ס' 57**שימוש בתארים**

57. עורך דין ישתמש לציון מקצועו בתואר "עורך דין" או בתואר לועזי מקביל שנקבע בכללים, ובתואר זה בלבד. אין בהוראה זו כדי למנוע את השימוש בתואר אקדמאי או בתואר שדין אחר מסדיר את השימוש בו.

ז"א: בכללי הפרסומת נמצא תשובה לאיך ולמה מותר לפרסם, ומתי חייבים לרשום עו"ד, ואיך ניתן להשתמש בתארים נוספים כמו ד"ר או מגשר.

יש לציין שעד לפני שנים ספורות, הפרסומת של עו"ד הייתה מאוד מוגבלת כי זה פוגע בכבוד המקצוע. **אולם**, עם השנים יש שינוי בשל המדיה הטכנולוגית, ונוצר לחץ של עו"ד, ואז לאחרונה עשו רפורמה בכללי הפרסומת. כיום יש הרבה דרכים לפרסום, הכללים האלה הם חדשים, לכן לאחרונה יש הבהרות או החלטות של ועדות האתיקה אשר מחדדות את הכללים – באתר יש דוג לפרסומות של ועדת האתיקה בנושא פרסומות.

כעת נדבר על, כללי לשכת עורכי הדין (פרסומת), תשס"א - 2001

למרות שהכללים הם משנת 2001, אולם לאחורונה יש שינויים, הכללים מטפלים בשני נושאים:
איך אנו מכנים את התואר + אודות הפרסום.

נדבר על פרסום התואר:

נזכיר את ס' 57 לחוק לשכת עורכי הדין

שימוש בתארים

57. עורך דין ישתמש לציון מקצועו בתואר "עורך דין" או בתואר לועזי מקביל שנקבע בכללים, ובתואר זה בלבד. אין בהוראה זו כדי למנוע את השימוש בתואר אקדמאי או בתואר שדין אחר מסדיר את השימוש בו.

יש לראות כי בכללי כי כלל מס' 1 קובע:**ציון התואר**

1. עורך דין רשאי לציין, בעל פה או בכתב, את דבר היותו עורך דין.

הכלל ה- 2 עוסק בפרטים שחובה לציין**פרטים שחובה לציין**

2. (א) עורך דין יציין את שמו ואת דבר היותו עורך דין:

(1) בנייר המכתבים המשרדי שלו;

(2) כאשר חובה זו מוטלת עליו על פי דין.

(ב) ציין עורך דין את שמו על מסמך הקשור בעבודתו המקצועית, יוסיף לצד שמו את דבר היותו עורך דין.

(ג) עורך דין יציין את מספר הרישום שלו בפנקס חברי לשכת עורכי הדין על –

(1) המסמך הראשון שהוא מגיש בשם לקוחו בהליך בבית משפט, לרבות בית דין וכל

ערכאה שיפוטית או מעין שיפוטית שהוקמה על פי דין;

(2) תצהיר שהוא מאשר;

(3) מסמך אחר הכולל אישור או אימות על ידי עורך דין.

ס' קטן (2) - קובע שיש חובה. אם עו"ד מפר את הכללים אז ניתן להעמיד אותו לדין משמעתי.

ס' קטן (ב) - עו"ד אשר מציין את שמו על מסמך נדרש לציין את שמו.

ס' קטן (ג) - מגדיר מתי צריך לציין מספר הרישום.

כלל 4- קובע פרטים אשר יציין עו"ד שכיר בנייר מכתבים**פרטים שיציין עורך דין שכיר בנייר מכתבים**

4. (א) עורך דין שהוא עובד של עורך דין, או של מי שאינו עורך דין (להלן – המעסיק), ישתמש, בכפוף לכללים אלה, לצורך עיסוקו כעורך דין אצל אותו מעסיק, בנייר מכתבים הכולל את שם מעסיקו; היה המעסיק מי שאינו עורך דין ייוסף לאחר שם המעסיק – "הלשכה המשפטית", או ציון שם דומה.

(ב) אין בהוראות סעיף זה כדי למנוע מעורך דין, שנוסף על עבודתו כעובד של המעסיק עוסק גם באופן עצמאי בעריכת דין, להשתמש, לצורך עבודתו המקצועית כעצמאי, בנייר מכתבים שבו צוינו הפרטים לפי סעיפים 2 ו-3.

(ג) אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מתחולת כל הוראות כללים אלה על עורך דין שכיר.

עו"ד שהוא עובד של עו"ד או עו"ד תחת אדם שאינו עו"ד – ז"א אם אני עובד בחברת עו"ד מסוימת, ואני מוציא מכתב, נדרש לציין את שם החברה.

ואני עובד בחברה שאינה עו"ד- נדרש לציין את שם החברה.

ואם המעסיק הוא לא עו"ד – נדרש לציין את שם הלשכה המשרדית.

ס' קטן (ב) – אם אני עובד עו"ד פרטי, אני יכול להוציא מכתבים בשמי.

מה קורה לגבי תארים אחרים? למשל יש לו תואר ד"ר האם מותר לי להוסיף זאת?**הכלל הוא בס' 57****שימוש בתארים**

57. עורך דין ישתמש לציון מקצועו בתואר "עורך דין" או בתואר לועזי מקביל שנקבע בכללים, ובתואר זה בלבד. אין בהוראה זו כדי למנוע את השימוש בתואר אקדמאי או בתואר שדין אחר מסדיר את השימוש בו.

ניתן להשתמש בתארים אחרים, אם אני ד"ר בתחום אחר(רופא) צריך לציין זאת.

עולה השאלה איזה תארים ניתן להשתמש בהם?

ניתן להשתמש בתואר שלנו כתואר אקדמי, ובתואר אחר אשר מוסדר בחיקוק מסוים.

דוג' – אשר עלתה בוועדות האתיקה – עו"ד פנה בשאלתה לעודה – הדוג נמצא תחת שימוש בתואר מקצועי" במסך החלטות ועדות אתיקה.

ס' 3 (ב)

- (ב) פרסומת יכול שתכלול פרטים כמפורט להלן בלבד:
- (1) שם עורך הדין;
 - (2) דבר היותו עורך דין;
 - (3) אם הוא נוטריון – דבר היותו נוטריון;
 - (4) תארי האקדמיים או הכשרתו כמגשר;
 - (5) תואר שדין אחר מסדיר את השימוש בו;
 - (6) כשירותו לעסוק בעריכת דין מחוץ לישראל;
 - (7) פירוט עורכי הדין העובדים בפועל עמו במשרדו, לרבות פרטים כאמור בסעיף קטן זה לגבי כל אחד מהם;
 - (8) כל הפרטים הנוגעים למען המשרד ולדרכי התקשרות עם המשרד וכל שינוי בהם לרבות כתובת אלקטרונית של המשרד וכתובת אתר האינטרנט שלו, אם קיים;
 - (9) שמות שותפים ועורכי דין שכירים שפרשו לגמלאות ושמות שותפים ועורכי דין שכירים שנפטרו, ובלבד שלצד שמותיהם יופיע ציון שנותם פעילותם באותו משרד;
 - (10) תחומי עיסוקו של עורך הדין ושל משרדו;
 - (11) שעות קבלת קהל;
 - (12) השפות שדובר עורך הדין;
 - (13) מועד הסמכתו לעורך דין;
 - (14) מלל חופשי שעניינו הצעת שירות משפטי על ידי עורך הדין, שאינו כולל כל התייחסות לשכר הטרחה;
 - (15) ספרים, מאמרים ועבודות מחקר בתחום המשפטי שחיבר עורך הדין;
 - (16) משרות הוראה שבהן משמש עורך הדין;
 - (17) תפקידים וחברות בלשכת עורכי הדין או בארגונים משפטיים בארץ או בחוץ לארץ בכפוף לאמור בפסקה (18);
 - (18) כל תפקיד שמלא עורך הדין או מילא בעבר, לרבות משרה ציבורית, שירות צבאי ובשירות המדינה בתחום המשפטי, ולמעט תפקיד שהוא ממלא על פי דין, כל עוד הוא מכהן בו, והוא תפקיד שיפוטי או מעין-שיפוטי או חברות בוועדות בחירה לתפקידים שיפויים או מעין-שיפויים;
- כלומר אם למשל עו"ד מתנתה להיות חבר בוועדה לבחירת שופטים אז אסור, בסיום המינוי הוא יכול לפרסם כי הוא היה חבר בוועדת מינוי.
- (19) פרטים נוספים המותרים לפי סעיפים קטנים (ג) עד (יב).

בכל מקרה מה שחשוב לדעת, מה אסור לנו להוסיף בשום מצב ?

תואר מומחה – כמו מומחה לדיני נזיקין. הדגש הוא במשפטים לא כמו ברופאה אין לנו התמחות בנושא מסוים. אסור לכתוב אני מתמחה בדיני נזיקין או מומחה בדיני נזיקין.

כעת נדבר על כללי הפרסומת לגופם:**ס' 2 א. רבתי****פרסומת אסורה**

2.א. עורך דין לא יפרסם פרסומת אף אם היא עומדת בתנאים שנקבעו בכללים אלה, אם יש בה כדי להטעות את הציבור או לפגוע בו, או שהיא פוגעת בכבוד המקצוע.

ז"א אם זה מותר לפי הכללים עדיין צריך לעמוד בשני תנאים: אסור הטעיה של הציבור + פגיעה בכבוד המקצוע.

לפעמים יש מצבים אשר מבקשים מאיתנו מידע – ס' 5**מידע בכתב**

5. עורך דין רשאי לתת ללקוחותיו על פי פנייתם, ולאחרים הפונים אליו, מידע על אודות משרדו, ניסיונו והתיקים שבהם היה מעורב; המידע יימסר באופן שאין בו כדי ליצור רושם מטעה על אודות עורך הדין.

ז"א כאשר פנו אלינו ומסרנו מידע.

כעת אנו רוצים לפרסם את עצמנו כעורכי דין –

מה מותר ?

ס' 3 – קובע מה מותר לפרסם –

(ב) פרסומת יכול שתכלול פרטים כמפורט להלן בלבד:

- (1) שם עורך הדין;
- (2) דבר היותו עורך דין;
- (3) אם הוא נוטריון – דבר היותו נוטריון;
- (4) תאריז האקדמיים או הכשרתו כמגשר;
- (5) תואר שדין אחר מסדיר את השימוש בו;
- (6) כשירותו לעסוק בעריכת דין מחוץ לישראל;
- (7) פירוט עורכי הדין העובדים בפועל עמו במשרדו, לרבות פרטים כאמור בסעיף קטן זה לגבי כל אחד מהם;
- (8) כל הפרטים הנוגעים למען המשרד ולדרכי התקשרות עם המשרד וכל שינוי בהם לרבות כתובת אלקטרונית של המשרד וכתובת אתר האינטרנט שלו, אם קיים;
- (9) שמות שותפים ועורכי דין שכירים שפרשו לגמלאות ושמות שותפים ועורכי דין שכירים שנפטרו, ובלבד שלצד שמותיהם יופיע ציון שנותם פעילותם באותו משרד;
- (10) תחומי עיסוקו של עורך הדין ושל משרדו;
- (11) שעות קבלת קהל;
- (12) השפות שדובר עורך הדין;
- (13) מועד הסמכתו לעורך דין;
- (14) מלל חופשי שעניינו הצעת שירות משפטי על ידי עורך הדין, שאינו כולל כל התייחסות לשכר הטרחה;

מותר לנו היום לדבר במלל חופשי, אבל אסור להתייחס לרמז אותו שכר טרחה.

- (15) ספרים, מאמרים ועבודות מחקר בתחום המשפטי שחיבר עורך הדין;
 (16) משרות הוראה שבהן משמש עורך הדין;
 (17) תפקידים וחברות בלשכת עורכי הדין או בארגונים משפטיים בארץ או בחוץ לארץ בכפוף לאמור בפסקה (18);
 (18) כל תפקיד שמלא עורך הדין או מילא בעבר, לרבות משרה ציבורית, שירות צבאי ובשירות המדינה בתחום המשפטי, ולמעט תפקיד שהוא ממלא על פי דין, כל עוד הוא מכהן בו, והוא תפקיד שיפוטי או מעין-שיפוטי או חברות בוועדות בחירה לתפקידים שיפוטניים או מעין-שיפוטניים;
 (19) פרטים נוספים המותרים לפי סעיפים קטנים (ג) עד (יב).

לגבי חלק מס' יש לנו סייגים – תמונות של לקוחות או עובדי המשרד, יש סייג:

3. (ה) בפרסומת כאמור בסעיף קטן (א) רשאי עורך דין לפרסם תמונות שבהן הוא מופיע עם לקוחותיו וכן של עובדי משרדו אם אלו הצהירו בכתב כי הבינו שהם חופשיים לסרב לכך וכי מתן שירותיו של עורך הדין לא הותנה בפרסום שמם וכל עוד ההסכמה תקפה; הסכמת הלקוח או עובד המשרד תבטא את הבנתו לפרטי הפרסום ובכלל זה היכן תתפרסם התמונה ולמשך כמה זמן.
 ז"א נדרש היתר של הלקוח לפרסום, ולקבל את הסכמתו בכתב, תוך כדי הבהרה שזה לא יפגע בו.

אחד הדברים אשר עלה, תמונה של הלקוח בתנאי שאותו עו"ד מופיע עם הלקוח.
 יש מצבים אשר עורכי הדין מפרסמים את הלקוח כאשר אותו לקוח מטושטוש – הועדה קבעה זה אסור כי הנ"ל פוגע בכבוד הלקוח.

מה לגבי סרטונים, איורים גרפיים? יש סייג לכך, **זה קבוע בס' 3 (ד)**

- (ד) בפרסומת כאמור בסעיף קטן (א) רשאי עורך דין לפרסם סרטונים, לרבות ראינות וסרטוני תדמית, תמונות ואיורים גרפיים, ובלבד שמתקיימים התנאים האלה:
 (1) יש להם קשר לשירות המקצועית שאותו מבקש עורך הדין להציע;
 (2) אין בהם כדי ליצור רושם מטעה;
 (3) אין בהם כדי לגרום, במישרין או בעקיפין, לזלזול בעורך דין אחר;
 (4) אין בהם כדי לפגוע בכבוד המקצוע.

עולה השאלה איפה מותר לנו לפרסם?

ס' 3 א. קובע-

פרסומת מותרת

3. (א) פרסומת באמצעים המפורטים להלן בלבד מותרת לעורך דין:
 (1) בעיתונות כתובה, במגזינים וכתבי עת שאין בהם כדי לפגוע בכבוד המקצוע; ככל האפשר, הפרסומת לא תהיה בסמיכות לפרסומים אחרים שיש בהם כדי לפגוע בכבוד המקצוע;
 (2) במדריכי טלפון;
 (3) בספרי מען;
 (4) במדריכים מקצועיים מסווגים;
 (5) באתרי אינטרנט, ברשתות חברתיות ובישומונים ייעודיים לעורכי דין; למעט –
 (א) אתרי אינטרנט או יישומונים שמכילים תכנים של אלימות, פורנוגרפיה או תוכן בלתי חוקי אחר;

- (ב) אתרי אינטרנט או יישומונים שמיועדים לקטינים ;
 (ג) אתרי אינטרנט או יישומונים אחרים שיש בהם כדי לפגוע בכבוד המקצוע ;
 (ד) פרסומת קופצת (Pop Up) ;
 (6) בנייר המכתבים המשרדי שלו ובכל מסמך אחר היוצא ממשרדו ;
 (7) בשלט משרדו, ובלבד ששלט כאמור יהיה על קיר הכניסה למשרד או בכניסה לבניין המשרד, ושגודלו וצורתו יהיו סבירים.

יש להדגיש שאין לפרסם שיאנו כללו ברשימה הנ"ל – למשל אני רוצה לפרסם / ברדיו / עלונים – אסור.

יש לשים לסייג בס' 3 ג.

(ג) בפרסומת כאמור בסעיף קטן (א)(1) עד (3), רשאי עורך דין לפרסם מודעת פרסומת אחת באותו גיליון, אשר לא תעלה על רבע עמוד.

יש הוראות נוספות לגבי פרסום אינטרנט + פייסבוק –

3(ז) פרסומת באתר האינטרנט של עורך הדין יכולה להיות מלווה במלל קולי או במוסיקה ששומרת על כבוד המקצוע.

אפשר שהאתר יהיה קשור למקצוע עצמו, כמו קישור של לשכת עורכי הדין.

3(ט) עורך דין רשאי לציין באתר האינטרנט שלו שמות של לקוחות אשר הצהירו בכתב כי הבינו שהם חופשיים לסרב לכך וכי מתן שירותיו של עורך הדין לא הותנה בפרסום שמם וכל עוד ההסכמה תקפה ; הסכמת הלקוח תבטא את הבנת הלקוח לפרטי הפרסום ובכלל זאת היכן יתפרסם שמו ולמשך כמה זמן.

אמרנו תמונות של לקוחות לא מוגבל לאתר אינטרנט, אולם שמות של לקוחות זה מוגבל.

עו"ד יכול לקשר לאתר טפסי עבודה, אסור לפרסם תכנים בלתי חוקיים.

(יב) עורך דין רשאי לפרסם באתר האינטרנט שלו טופסי פנייה מקוונים לייעוץ משפטי בשים לב כי הוא עומד בהוראות לפי חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981.

(י) עורך דין רשאי –

(1) לפרסם מאמרים מקצועיים וראיונות וכן לנהל פורומים, והכול בלי שהוא שילם על כך ;

(2) לשלם בעד פרסום מאמרים מקצועיים, ראיונות וניהול פורומים ובלבד שייכתב מפורשות במקום הפרסום כי מדובר בפרסומת.

(יא) בפרסומת כאמור בסעיף קטן (א) רשאי עורך דין לפרסם המלצות, מכתבי תודה ודירוג במדריכי דירוג ; המידע יימסר באופן שאין בו כדי ליצור רושם מטעה על אודות עורך הדין.

(יג) נוסף על האמור בסעיף קטן (א), עורך דין רשאי לשלוח מידעו (ניוזלטר) לרשימת תפוצה של לקוחות משרדו שביקשו זאת ושל אחרים שביקשו זאת ; המידעוין יכול לכלול פרטים כמפורט בסעיפים קטנים (ב) עד (יב) וסעיף 5.

יש לשים לב כי עו"ד יכול לשלוח מידעוין לרשימת תפוצה עבור לקוחותיו, ולמי שמבקש.

ג (בפרסומת כאמור בסעיף קטן (א)(1) עד (3), רשאי עורך דין לפרסם מודעת פרסומת אחת באותו גיליון, אשר לא תעלה על רבע עמוד.

עורך דין חייב לשמור עותק פרסום למשך 3 שנים – ס' 3א3.

שמירת פרסומים

3א. עורך דין חייב לשמור לתקופה של שלוש שנים מיום הפסקת הפרסומת או שליחת המידעון עותק שלהם, לרבות רישום של מקומות הפרסום ומועדיו וכן רישום של מועדי שליחת המידעון, וימציאם ללשכה לפי דרישה.

עורך דין יכול להופיע בתקשורת או לדבר על משפט מסוים בכפוף לפרטיות של הלקוח, ללא שיווק ושבח עצמי.

יש לציין כי הכללים האלו, אפשרו לעורכי הדין לפרסם בהתאם למגבלות, עם זאת החלו שאלות לעודה האתיקה.

אמרנו כי עורכי דין יכולים לפרסם מלל, אבל חלק מעורכי הדין החלו לפרסם מלל שיווקי כמו: **"מי שמגיע אלי נוריד לו את החובות..."** אבל מצד שני יש כאן בעיה, אז הועדת האתיקה הארצית אומרת:

מאז התיקון לכללי הפרסומת, שנועד לאפשר לעורכי דין לפרסם את עיסוקם באופן אפקטיבי ומכובד תוך מתן מידע רלוונטי ללקוחות פוטנציאליים, הובאו לידיעת הוועדה מודעות פרסומות רבות שכל תוכן הוא שורה בדבר סכום הפיצוי שקיבל לקוח או ניקוד נמוך בעבירת תנועה או הסדר מקל בפלילים או הסרת הגבלות בהוצל"פ וכד'. למותר לציין כי אין במודעות אלה משום מידע ענייני או משפטי, והן אינן נכללות בגדר המותר בכללי הפרסומת.

היו עורכי דין אשר פרסמו את הצי"ק- ועדת האתיקה אוסרת על פרסום הדבר. אין בשום מצב אפשרות להוסיף התייחסות לנושא שכר הטרחה, בשום צורה ואופן ולא להציע הנחה.

יש דברים אשר משפיעים על האקדמיה, אסרו על עורכי הדין לתת חסות לכנס אקדמי – הדבר הזה אסור.

נושא מספר 6: תחילת ייצוג והפסקתו**ס' 22 לחוק לשכת עורכי הדין קובע-****זכות ייצוג על ידי עורך דין**

22. אדם שייפה כוחו של עורך דין זכאי להיות מיוצג על ידיו בפני כל רשויות המדינה, רשויות מקומיות וגופים ואנשים אחרים הממלאים תפקידים צבוריים על פי דין; אין בהוראה זו כדי לגרוע מכל סמכות לדרוש נוכחותו או פעולה אישית של האדם המיוצג, ואין בה כדי לפגוע בחיקוק המסדיר את הייצוג בפני רשות, גוף או איש כאמור.

הס' מתייחס, בעצם לזכות של אדם לשכור לעצמו עו"ד ע"מ שיציג אותו בפני הרשויות, אין לי ס' אחר אשר עוסק בזכות, **אולם בימ"ש העליון קבע: כי זכותו של אדם להיות מיוצג היא זכות יסוד.** לזכות יסוד יש משהו מיוחד זאת כאשר אנו מדברים על ייצוג מול הרשויות, למרות שמדובר בזכות חוקתית אך היא יחסית, וניתן להגביל אותה.

החשיבות שלה ללא זכות הייצוג, במקרים רבים לא ניתן להבטיח הליך הוגן, נגישות למשפט, זכות זו משרתת את שיטת המשפט שלנו שהיא אדוורסרית.

הזכות הזאת נשללת מכוח החוק או מכוח הפסיקה.

דוג' לכך שהזכות נשללת מכוח החוק: כאשר אנו מדברים על תביעות קטנות, כיוון שיש אינטרס של נגישות לבית משפט, הכלל בתביעות קטנות שלא ניתן להיות מיוצג.

דוג' לכך שהזכות נשללת מכוח הפסיקה: **אוניברסיטת חיפה נ' לירן בן הרוש:** סטודנט עשה עבירת משמעת בתוך האוניברסיטה רצה להיות מיוצג ע"י עו"ד, הדבר הגיע לבית המשפט וקבע כי מכוח התקנון יש אפשרות שלא להיות מיוצג ע"י עו"ד, עם זאת כל עוד אין הגבלה שהסטודנט יהיה מיוצג על ידי עצמו, או נציג מטעם האגודה ייצג אותו, ואם כאשר יש חשש שהחלטה תהיה קשה אז ניתן לשקול כי עו"ד ייצג אותו.

רן הרינג נ' מדינת ישראל: אדם חשוד בפרשה של זיוף, גם הבן שלו שהוא עו"ד חשוד באותה פרשה, אותו אדם מבקש להיות מיוצג ע"י בנו, יש לציין כי מכוח חוק המעצרים יכול להגביל בצורה מסוימת לעסוק במקצוע וזאת רק כאשר יש קשר בין העבודה לבין המקצוע כמו עו"ד שהוא מואשם בכך שהוא פוגש בכלא אסירים של חמא"ס ומעביר מידע, ז"א **ההגבלות אשר הוטלו אף אחד מהשותפים לא יכולים להיות בקשר אחד עם השניים, ו 60 ימים לא יכולים להיות בקשר אחד עם השני, האדם טען כי הבן שלו זה עו"ד וזכותו להיות מיוצג, אולם בימ"ש קבע נכון שמדובר בזכות חוקתית, אז היכולת לממש אותה זה תלוי ביכולות אם הוא יכול לעשות את תפקידו והוא מנוע מלייצג את האבא. לכן אנו רוצים במקרה זה שתהיה הגבלה לזכות הייצוג.**

יש מצבים שלאנשים יש זכות ייצוג, אולם אין כסף במיוחד בתחום הפלילי. לכן מכוח החוק ממנים להם סגור.

אנו עו"ד יש לנו משרד עם חדר המתנה וכו'... כעת מגיע לקוח ומבקש שנייצג אותו, עולה השאלה האם אנו חייבים לייצג אותו ולקבל את המקרה ?

קודם נזכיר, ישנם מצבים שאנו יכולים לקבל לקוח אולם לא ניתן מסיבה כזאת או אחרת, **הרי כלל 11.1. רבתי לכללי לשכת עורכי הדין (אתיקה מקצועית),** אם הוא הגיע על ידי גוף עסקי אז לא ניתן לייצג אותו או כאשר יש ניגוד עניינים. ז"א לפעמים קיימת מניעה שאוסרת עלינו לקבל עניין לטיפולנו. **מעבר לכך כלל 12 לכללי לשכת עורכי הדין (אתיקה מקצועית) – קובע:**

רשות שלא לקבל עניין לטיפול

12. עורך דין רשאי, לפי שיקול דעתו, שלא לקבל עניין לטיפולו; החליט עורך דין שלא לקבל עניין לטיפולו, יודיע על כך לפונה תוך זמן סביר.

יש להדגיש עניין הזמן הסביר, אך לגבי השיקולים, לפעמים יש שיקולים כמו יכולת כלכלית, או תחום עיסוק, פרופיל תקשורת, כלומר אנו בוחנים את התיק ומקבלים החלטה. **לפעמים יכולה להיות סיטואציה של לקוח בעייתי כמו בני סלע, או איוון דמניואק** – יש מדינות כמו באנגליה לא ניתן לסרב מכל סיבה, אצלנו כל השיקולים מותרים.

ראינו כי מותר לסרב אך צריך להודיע ללקוח כדי לאפשר לו לחפש עו"ד אחר.

נניח כי לא סירבו ואנו קיבלנו את הלקוח, מערכת היחסים בין עו"ד ללקוח היא מערכת יחסים של שליחות, וחלות הוראות חוק השליחות.

איך נוצרים יחסי שליחות ? צד אחד מייפה כוחו של האחר לפעול בשמו, קשר של שליחות לא מחייב כי הקשר יהיה בכתב, ויחסי שליחות יכולים בעל פה. זאת יפוי כוח של עו"ד אינו מהווה תנאי מהותי לתחילתו של ייצוג, ועו"ד יכול להתחיל לעבוד ללא ייפוי כוח. יש לשים לב כאשר מגיע אלינו לקוח ואנו מחתימים אותו על ייפוי כוח והסכם שכר טרחה זה ברור. אולם יש מצב בניינים לקוח קובע פגישות יעוץ עם מספר עורכי דין, האדם פנה ל 3 עורכי דין והחליט לא לשכור את השירות שלהם, האם נוצרו יחסי עו"ד לקוח ?

אם נוצרו יחסים אז לא ניתן לייצג את הצד השני כיוון שיש חיסיון של עו"ד ונאמנות של עו"ד, ואם יזמנו אותו להעיד זה יהיה תלוי בשלב כאשר נכרת יחסים של עו"ד - < לקוח.

יש לציין שלפעמים עו"ד שורפים את עו"ד מראש, הוא פונה לעו"ד מסוים אשר אשתו גם פנתה אליו.

לוי נ' שרמון: בימ"ש קבע כי ההחלטה תתקבל לפי הנסיבות, נדרש לבדוק אם הלקוח ביקש ייצוג, אם הוצגו מסמכים, האם סוכם שכר טרחה, האם נחתם ייפוי כוח, ומה היקף המידע אשר הועבר, מה משך היחסים, ומשך הפגישות. לכן עו"ד אשר חוששים שישפרו אותם הם צריכים לשמור במסגרת שיחת היעוץ במידע כללי ולא לרדת לפרטים.

יש מצבים שבהם בימ"ש יכול לפסוק כי התקיימו יחסים עו"ד לקוח, גם אם זה לא ברור – **עו"ד ארד נ' אבן:** לעו"ד ארד היה לקוח אשר היה בחובות, הלקוח שמו פיינגולד, אותו פיינגולד היו לו חובות, באותו בניין מתגורר השכן שלו בשם אבן שהוא ספר במקצועו, פיינגולד פנה לאבן וציין שהוא בחובות בגלל שיש לו מצוקה זמנית בגין הגירושים, והוא ביקש ממנו לחתום לו על עברות ושעבוד המספרה. מר אבן אומר בסדר, והוא הפנה אותו לעו"ד ארד בכדי שיסדיר אות הנושא. עו"ד ארד ממשכן את המספרה של אבן. אדון פיינגולד לא מצליח להחזיר את החובות, והשעבוד מומש. ואז אבן תבע את עו"ד ארד, כאשר הוא אמר עו"ד ידע כי פיינגולד נמצא בחובות וידע כי הסיכוי שהוא יצא מחובות הוא קלוש, והיה מצופה ממנו לגלות לו זאת. **האם נוצר יחסי עו"ד לקוח בין העו"ד לבין אבן ?**

עו"ד ארד טען שאין לו חובת גילוי מול אבן, **העליון קבע:** כי מר אבן חתם על יפוי כוח, לטובת העו"ד זאת בכדי שיטפל בשעבוד, לכן נוצרו יחסי עו"ד לקוח, לכן הוא היה חייב לגלות לו את המידע, ואותו עו"ד נמצא בניגוד עניינים. אנו רואים כי גם בדיעבד בימ"ש יכול לקבוע כי התקיימו יחסי עו"ד לקוח. **העליון קבע כי הוא היה מגיע לאותה תוצאה גם מכוח חובת זהירות כאשר הצד שכנגד שלא מיוצג.**

ייפוי כוח:

אמרנו כי יפוי כוח יכול להיות בעל פה, יפוי כוח בהליך משפטי, **בהליך אזרחי תקנה 472**

ייפוי כוח לעורך דין תק' (מס' 2) תשס"ה-2004 תק' (מס' 3) תשס"ו-2006

472. כל פעולה בבית משפט הנדרשת מאת בעל דין או המותרת לו על פי דין, רשאי בעל דין לעשותה בין בעצמו ובין על ידי עורך דין שהודיע בכתב הטענות הראשון שהוא מגיש, שיש בידיו ובידי עורכי הדין הכלולים ברשימה כאמור בתקנה 472 א יפוי כוח מטעם בעל הדין, והוא כשאין הוראה מפורשת אחרת בכל דין; אין בהוראת תקנה זו כדי למנוע מבית המשפט לחייב, ביזמתו או לפי בקשה, את המצאת ייפוי הכוח לכל בעל דין או לבית המשפט.

בהליך הפלילי יפוי הכוח של הסנגור יכול להיות בכתב או בהודעה בעל פה כאשר הנאשם נותן לבית המשפט הודעה, והיא נרשמת.

ס' 20 לחוק הנוטריונים קובע -**יפוי-כוח (תיקון מס' 1) תשל"ה-1978**

20. (א) יפוי-כוח כללי ויפוי-כוח לביצוע עסקאות במקרקעין הטעונות רישום במרשם המקרקעין, לא יהיו בני-תוקף אלא אם ערך אותם נוטריון או אימת את החתימות שעליהם, כאמור בחוק זה ובתקנות על פיו; הוראה זו אינה גורעת מסעיף 91 לחוק הלשכה.

(תיקון מס' 1) תשל"ה-1978

(ב) סעיף זה אינו חל על יפוי-כוח שניתן בחוץ לארץ לפי דיני המקום שבו ניתן.

לכלל הזה יש חריג בס' 91 לחוק לשכת עורכי הדין:

אישור של יפוי כוח

91. יפוי-כוח שניתן בישראל לעורך דין לפעול בתחום הפעולות שיש להן קשר לשירות המקצועי שנותן עורך דין ללקוח, לרבות קבלת כספים ודברים אחרים בשביל לקוחו בענין כזה, שחתמת הלקוח עליו אושרה בכתב על ידי עורך הדין, אינו טעון אישור אחר, על אף האמור בכל דין.

יש בס' זה 3 תאנים.

יש הוראה אשר מעוררת ויכוחים ודין משמעותי, נניח שלקוח נותן יפוי כוח אולם אין לי זמן לטפל כי העו"ד רוצה לטוס לחו"ל ?

יש להבחין בין שני מושגים מאוד חשובים:

- 1) העברת יפוי כוח
- 2) האצלת סמכויות

נתחיל מזה עו"ד אשר קיבל יפוי כוח, הוא רשאי בהסכמת הלקוח להסמיך בכתב עו"ד אחר לפעול במקומו, לכאורה מה עשו עורכי דין הם נותנים יפוי כוח כללי, ולכלול ס' כי הלקוח מרשה לעו"ד להעביר את הטיפול לעו"ד אחר. **לכן יש סייג להוראה הזאת:** על אף הוראה כללית ביפוי כוח אשר מרפשה לעו"ד להעביר את הטיפול לחברו, עו"ד רשאי לעשות זאת רק אם הלקוח נתן הסכמה נפרדת ומפורשת בכתב. לעומת זאת, עו"ד כן רשאי לפי כזאת הוראה כללית להיעזר או לאצול לעו"ד אחר.

זה ס' 92 לחוק לשכת עורכי הדין + כלל 18 לכללי האתיקה.**העברת ענין לעורך דין אחר**

18. על אף הוראה כללית שביפוי כוח המרשה להעביר את הטיפול לעורך דין אחר, לא יעביר עורך דין את יפוי הכוח לעורך דין אחר, אלא אם כן נתן לכך הלקוח הסכמה נפרדת ומפורשת בכתב, אולם רשאי עורך דין, על פי הוראה כללית כאמור, לאצול מסמכיותו לעורך דין אחר או להיעזר בו בפעולותיו.

העברת יפוי כוח

92. עורך דין שניתן לו יפוי-כוח לפעול בתחום הפעולות המפורשות בסעיף 20 או לקבל כספים ודברים אחרים בשביל לקוחו בענין כזה, רשאי, בהסכמת הלקוח, להסמיך בכתב עורך דין אחר לפעול במקומו.

מה ההבדל בין יפוי כוח להאצלה ? כאשר אני מעביר את הטיפול לעו"ד הוא אחראי על התיק, וכאשר אני מאציל סמכות אז האחריות עדיין על עו"ד.

יש להדגיש כאשר אנו שוכרים עו"ד בפוי כוח יש מס' עורכי דין אשר מופעים במסמך וזה בסדר, כעת עולה השאלה אם יש מישהו אחר שאינו מופיע במסמך ? לגבי זה יש האצלת סמכות.

מתי מתבטל יפוי רגיל?

יפוי הכוח מתבטל באחד מאלה, **ס' 14 לחוק השליחות**

סיום השליחות

14. (א) השליחות מסתיימת בביטולה על ידי השולח או השלוח, וכן במותו של אחד מהם, בגריעת כשרותו או בפשיטת רגלו, או - אם היה תאגיד - בפירוקו.

(ב) הוראות סעיף זה לא יחולו אם ניתנה ההרשאה להבטחת זכותו של אדם אחר או של השלוח עצמו וזכותם תלויה בביצוע נושא השליחות.

כעת הגיע לקוח ואנו מעוניינים לייצג אותו הוא חתם על יפוי כוח, ואנו מתחילים לייצג, כעת עולה השאלה אם צד רוצה להפסיק את הטיפול קרי הלקוח או העו"ד.

לגבי הלקוח – הוא רשאי לפתור את עו"ד בכל עת, יכול להיות זה יעלה לו בשכר טרחה, למעט במשפט פלילי וזה בהסכמת בית המשפט.

לגבי עו"ד – הוא רוצה להפסיק את הייצוג, קודם כל אם אנו רוצים להפסיק את הייצוג יתכן ואנו נפיר חוזה, אולם האם על פי כללי האתיקה ניתן להפסיק את הטיפול?

במישור של כלל האתיקה ישנים מצבים שיש חובה להפסיק את הייצוג, או רשאים או לא יכולים. אנו מבחינים בין 3 מצבים:

- (א) הפסקת ייצוג טרם הגיע לבית המשפט.
- (ב) הפסקת ייצוג לאחר תחילת הליך משפטי אזרחי.
- (ג) הפסקת ייצוג לאחר תחילת הליך משפטי פלילי.

מצב 1 – הפסקת ייצוג טרם הגיע לבית המשפט- הכלל הרלוונטי הוא כלל 13 לכללי האתיקה.

הפסקת טיפול

13. (א) קיבל עורך דין ענין לטיפולו, אינו רשאי להפסיק את הטיפול בו אלא אם כן **נתגלעו חילוקי דעות בינו ובין לקוחו בנוגע לאופן הטיפול, או שנוצרה מניעה מבחינה חוקית או מבחינת האתיקה המקצועית, או בשל אי תשלום שכר טרחה והוצאות, או מחמת סיבה אחרת המצדיקה את הפסקת הטיפול.**

(ב) החליט עורך דין להפסיק טיפול בענין לפני סיומו, יתן, ללא דיחוי, הודעה על כך ללקוחו, וחובה עליו, במידת האפשר, להפסיק את הטיפול באופן שלא יפגע בעניניו של לקוחו.

(ג) היה ענין תלוי ועומד לפני בית המשפט, לא יפסיק עורך דין לייצג את לקוחו אלא בכפוף להוראות כל חיקוק.

זאת נק' המוצא שלא ניתן להפסיק, **אולם יש 4 עילה בס' קטן א אשר מכוחם ניתן להפסיק את הטיפול.**

שנוצרה מניעה מבחינה חוקית או מבחינת האתיקה המקצועית – זה כמו ניגוד עניינים, או כאשר עו"ד הוא עד חשוב במשפט הצפוי אז הוא צריך להתפטר מהתיק.

סיבה אחרת המצדיקה את הפסקת הטיפול – צריך באמת סיבה חשובה.
עו"ד אשר מתפטר הוא צריך לפעול לפי כלל 13 (ב)

(ב) החליט עורך דין להפסיק טיפול בענין לפני סיומו, יתן, ללא דיחוי, הודעה על כך ללקוחו, וחובה עליו, במידת האפשר, להפסיק את הטיפול באופן שלא יפגע בעניניו של לקוחו.

יש שתי חובות להודיע באופן מיד + לא לפגוע בלקוח.

מצב 2 – הפסקת ייצוג לאחר תחילת הליך משפטי אזרחי הכלל הרלוונטי**כאשר מדובר על הפסקה ייצוג כלל 13 לעיל חל כאן, אולם יש תוספת והיא תקנה 473 לסד"א.****בעל דין רשאי להחליף עורך דינו [434]**

473. (א) בעל דין שמייצגו עורך דין רשאי להחליף את עורך דינו בכל תובענה או ענין, או לסלקו, ובלבד שנמסרה הודעה על כך לבית המשפט הדן בהם והומצא העתק ממנה לכל שאר בעלי הדין; כל עוד לא נעשה כן, ייחשב עורך הדין הקודם כעורך דינו של בעל הדין עד לסיומה הסופי של התובענה בערכאה שבה היא נדונה ובכל הערכאות שפורשו ביפוי הכוח שניתן לו.

(ב) בלא חילופין בדרך האמורה, אין עורך הדין רשאי להסתלק מן התובענה אלא ברשות בית המשפט או הרשם שלפניו היא תלויה ועומדת.

כל מה שנדרש לעשות הוא להודיע לבית המשפט וכל בעלי העניין, אך ס' קטן (ב) קובע בנוסף לכך שיש עילה מכוח כלל 13 נדרש רשות של בית המשפט, וכאשר אנו מדברים על הליך אזרחי בימ"ש מאשר את ההתפטרות אולם זה לא תמיד **עו"ד מ' בלטר ואחרים נ' אמיתי יגאלי**: דובר בעו"ד אשר טען כי הלקוח הפסיק לשלם לו שכר טרחה, היו הליכים ונקבע דיוני הוכחות, בשלב זה רצה העו"ד להתפטר, בימ"ש לא אישר לו, הדבר הגיע לבית **המשפט העליון קבע**: כי מדובר בכפיה, אולם מן הראוי שזה יקרה בנסיבות מיוחדות, לכן נקי' המוצא היא בהליך אזרחי שאין לכפות על העו"ד להמשיך את הטיפול, איך יש שני שיקולים: **דחיית ההליך + השלב שבו נמצא ההליך**. כלומר ככל שההליך נמצא בשלבים מתקדמים כמו ההוכחות כך הנטייה תהיה שלא לשחרר את העו"ד.

מצב 3 – הפסקת ייצוג לאחר תחילת הליך משפטי פלילי הכלל הרלוונטי**כאשר מדובר על הפסקה ייצוג כלל 13 לעיל חל כאן, אולם יש תוספת ס' 17 לחוק סדר פלילי****הפסקת ייצוג של סניגור**

17. (א) סניגור שהנאשם העמיד לעצמו לא יפסיק לייצגו כל עוד נמשך המשפט או הערעור שלשם הועמד, אלא ברשות בית המשפט; סניגור שמינהו בית המשפט לא יפסיק לייצג את הנאשם אלא ברשות בית המשפט.

(ב) הרשה בית המשפט לסניגור להפסיק לייצג את הנאשם מחמת שלא שיתף פעולה עם סניגורו, רשאי בית המשפט, על אף האמור בסעיף 15, לא למנות לנאשם סניגור אחר אם ראה שאין בכך להועיל.

בימ"ש לא יאשר הפסקת ייצוג, **עו"ד פלדמן נגד בית המשפט המחוזי בת"א**: דובר במשפט של קצב, בימ"ש קבע כי הדיונים יהיו בעוד חצי שנה ובכל שבוע יהיו 4 דיונים, העו"ד ביקשו להפסיק את הטיפול, המחוזי לא אישר, עו"ד ערערו, **הדבר הגיע לעליון**: קבע כי ס' 125 לחוק סד"פ וגם תקנה 152 א. לתקנות סד"א, מורים שמעת התחילו לגבות ראיות חייב הליך משפטי להתנהל ברציפות מידי יום זולת אם ראה בימ"ש מטעמים שירשמו שלא ניתן לנהוג כך. אז אומר בימ"ש העליון העניין הזה כבר שנים רבות, ונדרש לשנות זאת כיוון שנוצר כאן עינוי דין, והחל מעתה נדרש להפקיד כי הדיונים יהיו ברצף, וכאשר הליך משפטי התחיל נדרש כי השמיעה תהיה רציפה נראה כי הדבר חריג, הרי כל מקרה שונה ממקרה אחר. בימ"ש קבע כי עומס יתר על עו"ד זה עלול לפגוע בשירותו של עו"ד ונדרש להבחין בין מחויבות אשר היו לפני הדיונים, ולבין מחויבות שהיו לאחר מכן.

יש מצבים שבהם יש חובת ייצוג לנאשם בתחום הפלילי, אם הוא לא רוצה כופים עליו ייצוג למעט מקרים מאוד חריגים זה במצב שהנאשם יכול לייצג את עצמו, יש מצבים הפוכים זאת כאשר הסנגוריה באה ואומרת שהיא לא רוצה לייצג כי הלקוח מסוכן, ואינו משתף פעולה, גם כאן אין שחרור מייצוג.

מכאן בהליך פלילי אין שחרור מייצוג.

מטלת כתיבה:

1

מבחן הסמכה - מטלות כתיבה בלבד – מועד מיוחד אפריל 2019

ענה על 2 שאלות מבין השאלות שלפניך.

שאלה מספר 1:**ניסוח חוות דעת משפטית – שחרור מייצוג בהליך אזרחי**

אנטון אודסקי, עורך דינו של יהושע כהן, מייצג אותו בתביעה כספית שהגישה נגדו אילנה בר-און בבית המשפט המחוזי בתל אביב (העניין כבר תלוי ועומד לפני בית המשפט). כעת אנו מצויים בחודש אפריל 2019. בחצי השנה האחרונה יהושע אינו משלם לאנטון את שכר הטרחה המוסכם. במהלך תקופה זו התרה אנטון ביהושע חמש פעמים כי אם לא ישלם לו בהקדם את שכר הטרחה – יאאלץ לחדול מייצוגו. יהושע התעלם מכל פניותיו של אנטון בנושא זה.

לפני שבועיים קבע בית המשפט את שלב ההוכחות במשפטו של יהושע לחודשים ספטמבר-אוקטובר 2019, לשלושה ימי דיונים רציפים מדי שבוע, שבמהלכם יישמעו 48 עדים. לאנטון כבר קבועים במהלך חודשיים אלה דיוני הוכחות בשני תיקים במשרדו.

לפני שבוע הסכים אנטון לקבל לטיפולו תיק גדול ומורכב נוסף, לאחר שכבר נקבעו בו דיוני הוכחות – גם הם במהלך חודשיים אלה. לפני שלושה ימים הודיע אנטון ליהושע כי הוא מפסיק את הטיפול בעניינו. עוד באותו יום העביר אנטון ליהושע את כל אלפי המסמכים המצויים במשרדו והנוגעים לעניינו של יהושע, והמליץ לו על שלושה עורכי דין שיסכימו לייצגו בתמורה לשכר טרחה זהה. בתגובה הכריז יהושע כי הוא מתנגד בתוקף להפסקת הייצוג.

נסח חוות דעת משפטית: האם ישחרר בית המשפט את אנטון מייצוגו של יהושע? תחילה פרט את עובדות המקרה הרלוונטיות, ולאחר מכן בצע את הניתוח המשפטי. עליך להתבסס אך ורק על המקורות המשפטיים המצויים ועל הידע המושגי שלך במשפטים. הנח כי מקורות אלה משקפים את המצב המשפטי העדכני. תשובתך מוגבלת לשני עמודים.

כללי לשכת עורכי הדין (אתיקה מקצועית), התשמ"ו-1986:

13. (א) קיבל עורך דין ענין לטיפולו, אינו רשאי להפסיק את הטיפול בו אלא אם כן נתגלו חילוקי דעות בינו ובין לקוחו בנוגע לאופן הטיפול, או שנוצרה מניעה מבחינה חוקית או מבחינת האתיקה המקצועית, או בשל אי תשלום שכר טרחה והוצאות, או מחמת סיבה אחרת המצדיקה את הפסקת הטיפול.

(ב) החליט עורך דין להפסיק טיפול בענין לפני סיומו, יתן, ללא דיחוי, הודעה על כך ללקוחו, וחובה עליו, במידת האפשר, להפסיק את הטיפול באופן שלא יפגע בעניינו של לקוחו.

14. (א) לא ייצג עורך דין לקוח, לא יקבל על עצמו לייצגו ולא ימשיך בייצוגו, אם קיים חשש שלא יוכל למלא את חובתו המקצועית כלפיו [...] בשל עומס עבודה או בשל סיבה דומה אחרת.

תקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984:

473. (א) בעל דין שמייצגו עורך דין רשאי להחליף את עורך דינו [...] ובלבד שנמסרה הודעה על כך לבית המשפט [...] והומצא העתק ממנה לכל בעלי הדין; כל עוד לא נעשה כן, ייחשב עורך הדין הקודם כעורך דינו של בעל הדין [...].

(ב) בלא חילופין בדרך האמורה, אין עורך הדין רשאי להסתלק מן התובענה אלא ברשות בית המשפט או הרשם שלפניו היא תלויה ועומדת.

2

פסק דינו של בית המשפט העליון – ע"א 11/111 ראובן נ' ראובני:

"ככלל, נקודת המוצא לבקשת שחרור מייצוג בהליך אזרחי היא שאין לכפות על פרקליט להמשיך לייצג לקוח שאינו משלם לו את שכר טרחתו. לצד זאת, קיימים שני שיקולים שביניהם ייטה בית המשפט שלא לשחרר עורך דין מייצוג אף אם לא משולם לו שכר טרחה. שיקולים אלה מתקיימים בענייננו: ראשית, והליך מצוי בשלב מתקדם, שבו מרבית העדים כבר נשמעו, ולכן שחרור מייצוג בשלב זה יקטע בהכרח לזמן מה רציפות הדיונים, ובכך תיפגע יעילות ההליך השיפוטי. שנית, עסקינן בהליך לא פשוט, מרובה עדים וראיות. בנסיבות אלה, יהא על בית המשפט להעניק למשיב פרק זמן ניכר טרם חידושם של הדיונים, עד שיהא ביכולתו של פרקליטו החדש להתמצא כדבעי בתיק. דחייה משמעותית זו תפגע באינטרסים של בעלי הדין היריבים. אי לכך הערעור נדחה, והמבקש אינו משוחרר מייצוג המשיב."

פסק דינו של בית המשפט העליון – ע"א 22/222 שמעון נ' שמעוני:

"אחת מהסיבות האפשריות המנויות בכלל 14(א) לכללי לשכת עורכי הדין היא "בשל עומס עבודה". [...] המערערים טענו, כי בעת שניתנת החלטת בית המשפט המחוזי כי שמיעת הוכחות תחל ביום 15.9.2009 וכי תיערכנה ישיבות שלושה ימים בכל שבוע, כבר היו קבועים להם דיונים בספטמבר 2009 בתיקים שונים שבהם הם מייצגים לקוחות אחרים. בעניין זה יש כמובן לרובדיל בין מחויבויות שקדמו למועד שבו הוחלט על מועד וקצב השמיעה לבין מחויבויות מאוחרות למועד זה. [...] במקרה דן הגענו לכלל מסקנה כי שגה בית המשפט המחוזי משלא נעטר לבקשתם של המערערים לשחררם מן הייצוג."

כמה קריטריונים אשר נלקחים בחשבון כאשר יש לנו מטלת ניסוח:

1) הבוחן מתייחס למימד הלשוני, אין הפחתה על טעויות כתיב, הם מעדיפים שפה פשוטה ולא מסובכת, טקס עם פיסוק וניקוד.

- (2) רצף לוגי – חוות הדעת חייבת להיות מאורגנת, קרי בהתחלה פתיח של העובדות, מסגרת נורמטיבית, המלצות. חשוב לעשות כותרות.
- (3) חשוב להגיע למסקנה חותכת, אך בחוות דעת ניתן לרשום מחד ומאידך.

איך אנו מתחילים ?

- (1) עובדות – מה הן עובדות המקרה הרלוונטי?
- (א) אנטון מייצג את יהושע בהליך אזרחי
 (ב) יהושע לא שילם שכר טרחה במשך חצי שנה והוא התעלם מהפניות של אנטון.
 (ג) בימ"ש קבע את מועדי ההוכחות עם עדים.
 (ד) לאטון יש כבר דיוני הוכחות בתיק אחר.
 (ה) לפני שבוע הוא הסכים לקבל תיק גדול ועברו נקבעו דיוני הוכחות.
 (ו) לפני 3 ימים הודע אנטון ליהושע על הפסקה ההליך והעביר לו את המסמכים, והמליץ לו על 3 עורכי דין.
 (ז) יהושע מתנגד להתפטרות עו"ד אנטון.
- (2) מסגרת נורמטיבית – מה הדין אומר ?
 יש לראות כי בקיס קיבלנו סעיפי חוק ושני פסקי דין.
 ס' 13 קובע מתי ניתן להפסיק לייצג ואיך עושים זאת.

הניתוח המשפטי יהיה, הסיבות הרלוונטיות להפסקת הייצוג ?

כאשר מציינים חוק, מציינים את החוק ורושמים (להלן), נציין כי ס' 13 א בדיוק בניסוח המלא לעיל.... ולפרט כי הסי' מאפשר הפסקת טיפול מכוח מס' סיבות במקרה שלנו: אי תשלום שכר טרחה + מניעה חוקית או מבחינה האתיקה המקצועית.

אי תשלום שכר טרחה:

על פי ערעור אזרחי 11/111 ראובני נגד ראובני – נק' המוצא לבקשת שחרור מיוצג... יחד עם זאת אשר בגין בימ"ש לא יאפשר שחרור:

אי תשלום:

(1) השלב שבנו נמצא ההליך – במקרה דנן ההליך מצוי בשלב הראשון, וטרם נשמעו העדים, לכן שחרורו של אנטון לא יפגע ברציפות ההליך, ולא יפגע ביעילות ההליך המשפטי.

(2) מורכבות ההליך – מדובר בהליך מורכב הכולל עשרות עדים, והמון מסמכים, אולם המורכבות לא תאפשר דחיית התיק, כיוון שאנו נמצאים בתקופה אשר לא תפגע ביהושע. לכן עולה כי בימ"ש יאשר לאטון להפסיק את הייצוג בגין אי תשלום שכר הטרחה

מניעה חוקית או מבחינה האתיקה המקצועית: עו"ד לא יתפטר בשל עומס עבודה, אולם לפי ערעור 22/222 אזרחי שמעוני נגד שמעוני: לאטון יש 3 תיקים נוספים אשר דיוני ההוכחות נקבעו לאותו מועד, 2 אשר נקבעו עוד בטרם הוחלט על המועד בתיק הנוכחי, אולם התיק ה- 3 לקח לטיפול לאחר שידע על העומס הצפוי לו. לכן המסקנה היא שבימ"ש לא יאשר לו להתפטר מהתיק.

אופן סיום הטיפול בתיק הכלל הוא לפי ס' 13(ב) לכללי האתיקה על עורך דין להודיע ללקוח על סיום הטיפול ולהפסיקה באופן שלא יפגע בענייניו של הלקוח. ניתן לומר כי ס' הלקוח מתקיימים, אנטון העביר לו את החומר, וגם המליץ לו עבור 3 עורכי דין.

- (3) מסקנה בהתאם לתקנה 473 ב. לתקנות סד"א, על אנטון להגיש בקשה לבימ"ש המחוזי בת"א לבקשה לשחרור מיוצג, לדעתו אם ינמק את בקשתו באי תשלום שכר טרחה בימ"ש ישחרר אותו מהיצוג.

נושא מס' 7: שכר טרחה וענייני כספים

נתחיל מזה, נראה לי הגיוני כאשר מגיע לקוח לסכם מראש את שכר הטרחה, אולם במקרים רבים זה לא קורה, למשל עו"ד מתחיל לפעול בלי לסכם עם הלקוח. או לפעמים מדברים בעל פה ובצורה לא מגובשת.

מה קורה עם הסכם שכר הטרחה? לפעמים הוא לא ברור ועמום?

יש לציין כי הסכם שכר טרחה הוא הסכם חוזי, לכן חלים עליו כללי החוזים, אולם בנוסף קיימות מגבלות והוראות מיוחדות לגבי ההסכם הזה, ההוראות האלו נמצאו בחוק לשכת עורכי הדין, בכללי האתיקה, ובפסקי הדין.

אין בחוק לשכת עורכי הדין הוראה מפורשת אשר מחייבת את עו"ד לערוך הסכם שכר טרחה, ואין הוראה ליצור הסכם בכתב, כל פעם ועדת האתיקה לא דנה בנושא הזה.

עולה השאלה מה קורה אם אני עובדת ועושה עבודה עם לקוח ולא סוכם שכר הטרחה?

הבסיס הוא דיני החוזים יש גם משהו בפסיקה, **יכין חק"ל בע"מ נ' עו"ד יחיאל**: כאשר לא סוכם על שכר טרחה אז ס' 46 לדיני החוזים יחול, עו"ד זכאי לשכר ראוי, בנוסף קבע בימ"ש כאשר אין הסכם שכר טרחה זה מחדל של עו"ד אולם זה לא שולל ממנו לקבל שכר טרחה, אולם הדבר ילקח בעניין חישוב שכר הטרחה. המצב של שכר ראוי יהיה כאשר עו"ד יטען כי ההסכם היה בעל-פה, ולכן עו"ד יידרש להוכיח שהוא זכאי.

ישנם מצבים בהם ההסכם של שכר הטרחה אינו ברור, קרי הוראה אחת? העליון קבע כי הסכם שכר טרחה שאינו ברור יפורש לטובת הלקוח.

אם ההסכם ברור ואם הוא קובע הוראות שאינם סבירות, אז בימ"ש יאכוף אותו, אולם אם הוא יתפרש במס' מובנים זה יפורש לטובת הלקוח.

דוג' – אני מייצג לקוח, והוא ישלם לי 50,000 ₪ כעת הצד השני מערער, האם השכר הוא כולל את הערער? כן כי הפרשנות היא לטובת הלקוח. בימ"ש העליון קבע כי חובה להבהיר את שכר הטרחה ללקוח וזה חובת העו"ד.

אחד הדברים שאנו נתקלים בהם בעניין הסכסוך הכספי בין לקוח לעו"ד. זה מצב שבו ההליך מסתיים לפני שהגיע לסיומו. למשל הלקוח החליט להחליף את עו"ד, או אני שוכר עו"ד כדי שייצג אותי, בעסקה מסוימת, ואז העסקה בוטל, מה הדין של שכר הטרחה במצב כזה?

הסכם שכר טרחה נדרש להתייחס למצב כזה, ולקבוע מה יהיה השכר במצב כזה.

ועדת שכר הטרחה בלשכה קבעה כי ניתן לקבוע שהשכר ישולם במלואו גם את הייצוג יופסק באמצע, אולם בימ"ש לא הסכים לקביעה זו. מי ינצח כאן זה בימ"ש כיוון שהוא מחליט בסכסוך אזרחי. לכן העמדה של בימ"ש כי ההסכם חייב להיות הוגן וסביר, ולא יכול להיות לכלול ס' שאינו הוגן. בימ"ש במס' פעמים פסל סעיפים כמו: "שכר הטרחה ישולם מכל סיבה שתהיה..." **קוגן נ' אלטרף (2019)**: היה ס' אשר קבע שאני מתחייב לשלם את שכר הטרחה בכל מצב. בימ"ש המחוזי אמר כי לס' כזה אין תוקף משפטי לא ניתן להתחייב לשלם את שכר הטרחה בכל מצב, יכולות להיות הצדקות להפסיק את הייצוג.

יש מצבים שיש התניה הוגנת, וגם כאשר יש התייחסות, מה קורה אם היא לא ברורה, **משרד עו"ד ביניש עדיאל ושות' נ' דניה סיבוס**: העליון קבע כי בכל הסכם שכר טרחה ישנו תניה מכללא כי הלקוח רשאי לפטר את העו"ד בכל עת, ואם ההסכם אינו מסדר את הסוגיה, אז עו"ד יקבל שכר ראוי בגין העבודה שהוא השקיע עד לנק' הזמן הנוכחית.

ההלכה הזאת נותנת היתר ללקוחות לפטר את העו"ד מתי שהם רוצים ומכל סיבה, לכן העולה השאלה מה המשמעות של החוזה, מצד שני זכותו של הלקוח לבחור עו"ד אחר בכל זמן? ? ? לכן אנו רוצים להגיד ללקוח שאנו מייצגים אותו **עו"ד קורפו נ' סרוצקין**, בימ"ש התייחס להלכת ביניש עדיאל, וקבע כי יש לאפשר ללקוח לפטר את העו"ד זאת באופן אשר ירוקן מתוכן את חובת של הלקוחות לנהוג בתום לב, כל עוד שאין טענות לפיהם הלקוח אינו מרוצה מהטיפול, וכל עוד המטרה אשר לשמה הושכר עו"ד הרי לא ניתן לשחרר את הלקוח ללא תשלום פיצוי צפייה.

לכן, הלקוח יכול להחליף את הלקוח רק אם זה היה בתום לב. עם זאת הבדיקה היא סובייקטיבית, כלומר בימ"ש יבדוק אם הלקוח לא היה מרוצה מהטיפול, קרי חש שהוא לא מקבל את הטיפול, אז יכול לפטר את עו"ד.

תלונה אשר הוגשה לוועדת האתיקה, לקוח הגישה תלונה נגד עו"ד אשר הכניס ס' שלקוח אינו יכול להפסיק את הטיפול ללא הסכמת העו"ד: אותו עו"ד נילון השיב מה רע בזה. ועדת האתיקה החליטה לגנוז את התלונה והעירה לנילון שלא ניתן לכלול ס' כזה. **אורהייטק GIS נ' אביטן, משרד עו"ד**: דובר על סכסוך בין עו"ד לבין 3 עיריות, הסכם שכר הטרחה לא היה ברור והיה דרך מיילים, העליון קבע: לחוזה שכר טרחה ישנם כללי פרשנות ייחודיים, כאשר נטל הראיה וההוכחה לקיום הסכם בין הצדדים מטול על עו"ד, ועו"ד אשר לא השכיל לנסח הסכם סדור, העניין ייזקף לחובבתו כאחריות המוטלת עליו, כל אי בהירות תפורש לטובת הלקוח.

יש מקרים שהם עורכי הדין, קובעים כי שכר הטרחה יהיה בהתאם לפיצוי, יש לציין כי שכר הטרחה אשר פוסק בימ"ש הוא לטובת הלקוח. כלומר בימ"ש יכול להגיד יש פיצוי ללקוח, ופיצוי שכר טרחה עבור הלקוח, זה גם שייך ללקוח.

תעריף שכר הטרחה –

אנו נמצאים בסיטואציה חוזית, יש מס' כללים שגם כאן נכנסים לחופש החוזים, ישנם מקרים שבהם בימ"ש העליון פסק כי שכר הטרחה הוא אינו סביר, ואומר בימ"ש העליון בפס"ד **קפלנסקי נ' מנורה חברה לביטוח**: הסכם שכר טרחה אשר חורג מאמות מידה לא ראויות אז הוא פסול. השכר צריך להיות הוגן, וסביר, ולא יכול לחרוג מעבר למסגרות מקובלות על פיצוי עבור שירות. זה נכון לכל התקשרות בין עו"ד לבין לקוח.

ס' 81 לחוק לשכת עורכי הדין – הס' מאפשר ללשכה לפרסם תעריף מינימאלי לשכר טרחה, וזאת המלצה בלבד.

תעריף מינימלי

81. המועצה הארצית של הלשכה רשאית לקבוע תעריף מינימלי לשכר טרחה בעד טרחה בעד שירותי עורכי דין, שיהיה בבחינת המלצה לחברי הלשכה, אך לא יחייבם. **הציפה לא לרדת מתוך המינימום, וזה אינו מחייב.**

לעומת זאת ס' 82 – קובע

תעריף מקסימלי

82. קבע שר המשפטים בתקנות סוגי שירותים מסוימים שיש לקבוע בעדם תעריף מקסימלי לשכר טרחה, תקבע המועצה הארצית של הלשכה את התעריף; משנקבע בתעריף שכר מקסימלי לשירות מסוים, לא יתנה ולא יקבל עורך דין שכר גבוה ממנו, אלא ברשות שניתנה על ידי הוועד המחוזי לענין מסוים.

יש לציין כי קיימים חוקים שאינם שייכים לכללי הלשכה אשר קובע כי בעניין מסוים יש לקבוע תעריף מינימלי או מקסימאלי.

למשל פל"ד – ס' 16 לחוק הפל"ד קובע

שכר טרחה

16. (א) המועצה הארצית של לשכת עורכי הדין תקבע, באישור שר המשפטים, תעריף מקסימלי לשכר טרחה של עורך דין בעד הטיפול בתביעות לפי חוק זה, ובלבד ששכר טרחה שנקבע לפי תוצאות הטיפול לא יעלה על 8% מהסכום שהוסכם לשלמו לנפגע, ואם היו הליכים משפטיים - על 13% מהסכום שנפסק; מי ששילם שכר טרחה העולה על התעריף המקסימלי, זכאי להחזר העודף.

(ב) הרשות הנתונה לוועד מחוזי של לשכת עורכי הדין לפי הסיפה של סעיף 82 לחוק לשכת עורכי הדין, תשכ"א-1961, לא תהא נתונה לו לגבי תעריף שנקבע לפי סעיף זה.

הכלל קובע: כי ניהול תביעה עד הסוף ההליך, אז עו"ד יקבל עד 13%, אז זה אפשרה אז זה 11% , ואם זה בהסדר טרם תחילת ההליך אז זה 8%.

עולות השאלות, מה קורה אם יש ערעור או אם עו"ד פוטר ?

ועדת שכר טרחה ניסתה לקבוע כללים, אולם זה הגיע לבימ"ש העליון **ארליך נ' עו"ד ברטל**: העליון קבע כי הפרשנות הנכונה היא כי הגבלה של שכר הטרחה משתרעת גם על הטיפול בערעור כלומר המקסימום זה 13%, וגם כאשר יש עוד מס' עורכי דין הם יתחלקו כל אחד לפי התרומה שלהם בתיק. הרי פל"ד זה פיצוי עבור מי שנפגע.

אנו רואים כי ועדת השכר מנסה לעקוף את ההסדר הזה, וזאת בקביעה כי השכר יהיה מותנה בתוצאות של התיק.

מעבר לכך, יש עוד כללים, למשל כאשר אנו קונים דירה, אז משלמים לעו"ד עבור החוזה זאת מכוח חוק המכר אז שכרו יהיה מוגבל מכוח חוק זה, או כאשר יש פניה לביטוח לאומי אז יש הגבלה מכוח חוק ביטוח לאומי – עבור שכר הטרחה.

יש עוד הגבלות אשר ועדת השכר קובעת כי הוצאות מכתבים ע"י עורכי הדין, כמו עו"ד אשר שולח ללקוחות מכתב בגין אי תשלום חוב- גם כאן יש הגבלה.

אנו מבינים שניתן לגבות שכר טרחה אל מול התוצאות, **אולם ס' 84 לחוק הלשכה + כלל 9 ב לכללי לשכת עורכי הדין (אתיקה מקצועית):**

איסור שכר לפי תוצאות

84. (א) לא יתנה ולא יקבל עורך דין בעד שירותו במשפט פלילי שכר טרחה התלוי בתוצאות המשפט. (ב) התנה או קיבל עורך דין שכר טרחה תלוי בתוצאות המשפט במשפט שאינו פלילי, ונראה ללשכה כי השכר מופרז, רשאית היא, על פי בקשת הלקוח, לקבוע את השכר המתאים. (ג) נקבע תעריף מקסימלי לשכר טרחתו של עורך דין לפי חוק זה או בחיקוק אחר – אין רואים שכר בגבולות התעריף כשכר מופרז. יש לשים לב ס' 84 (ב) אם העו"ד קבע כי השכר טרחה נניח 75%, אז הלקוח יפנה לוועדת השכר והיא תפחית את השכר. יש להדגיש כי הסכם שכר הטרחה חייב להיות ברור אחרת הוא יפורש לטובת הלקוח.

שכר טרחה רק בכסף

9. (א) לא יקבל עורך דין שכר טרחה בעד עבודתו המקצועית אלא בכסף. (ב) אין מניעה, כאשר הדין מאפשר זאת, כי שכר הטרחה יחושב כאחוז מנושא העניין. (ג) על אף האמור בסעיף קטן (א), עורך דין המטפל בעבור לקוח בעניין ממוני יהיה רשאי לקבל את שכר טרחתו, כולו או חלקו, על ידי קבלת זכויות שותף, אם הוסכם על כך בכתב בינו לביין הלקוח; בסעיף קטן זה – "זכויות שותף" – כל שיתוף בזכויות המוכר בדין, לרבות שיתוף באמצעות מניה, כתב אופציה או ניר ערך אחר המקנה לבעליו זכויות ביחס לתאגיד; "עניין ממוני" – כל עניין אזרחי הקשור למסחר ולעסקים, כגון פעילותו העסקית של אדם, הקניית זכות קניין, הקניית זכות חוזית או זכות ביחס לתאגיד, לרבות הגנה משפטית על זכויות כאמור והבטחת קיומן ומימושן.

דוג' למצב שבו בימ"ש מפרשים ס' שאינו לטובת הלקוח **עו"ד אמיר גאנס נ' פאעור**: עו"ד קבע כי שכר הטרחה הוא 20% מהסכום שיפסק, ושכר הטרחה יקבע אחרת בהמשך. עו"ד קיבל שכר טרחה ע"ס 21%. הצד השני הגיש ערעור ושוב נפגשו וביצעו הסכם שכר טרחה, נקבע כי שכר הטרחה הוא 5000 ₪ כולל מע"מ. בערעור הוחלט לחייב את הלקוח בהחזרת הפיצוי כלומר הפכו את ההחלטה. הוחלט כי עו"ד יחזיר את ה- 21% כיוון שהסכום לא היה סביר.

אמרנו כי ס' 84 (א) קובע שלא ניתן להתנות שכר טרחה בהליך פלילי, מה קורה מבחינת שימוע, האם ניתן להתנות את שכר הטרחה אל מול השימוע?

זאת שאלה, כי מצב אחד ניתן לומר כי שימוע הוא הליך פלילי, ומצד שני זה משהו שקודם להליך פלילי, לכן הוחלט לא להחליט בעניין שימוע.

לעומת זאת בהליך הוצאות צו מינהלי – אז אסור להתנות את התוצאות.

ס' 85 – קובע שהוא חייב לפרט בין שכר הטרחה לבין ההוצאות.

איסור שכר כולל

85. לא יתנה ולא יקבל עורך דין מלקוחו תשלום שיכלול שכר טרחתו והוצאות שהוציא בלי להבחין בין שכר ובין הוצאות ובלי לפרש את ההוצאות.

מה זה הוצאות – אגרת בית משפט, צילומים, מומחים וזה חייב להיות לחוד.

יש לשים לב כי ס' 86 לחוק קובע

הפרת סעיפים 82 85 עבירת משמעת

86. עורך דין שהתנה או קיבל שכר טרחה בניגוד לסעיפים 82 עד 85, אשם בעבירת משמעת; אולם אין בהפרת הסעיפים 84 או 85 כדי לשלול ממנו שכר ראוי בעד השירות.

ז"א שכר טרחה ראוי מגיע בכל מקרה, אם קבעת עם לקוח שהוא יהיה זכאי אז אתה תקבל שכר טרחה ראוי.

ס' 87 קובע –

החזרת שכר מופרז

87. מי ששילם שכר טרחה למעלה מהמגיע לפי הסעיפים 82, 84 או 86, רשאי לדרוש החזרת היתרה, על אף כל הסכם.

ס' 89 קובע-

חוות דעת הלשכה בעניין שכר טרחה

89. הלשכה תחווה דעתה בכל שאלה בדבר שכר טרחתו של עורך דין אם נדרשה לכך על ידי בית משפט, בית דין, בורר, גוף או אדם בעל סמכות שיפוטית או מעין שיפוטית.

יש מצבים שבהם בימ"ש נעזר בלשכה כי לתת חוות דעת אודות השכר.

יש כלל חשוב נוסף אודות שכר הטרחה זה קבוע בס' 9 לכללי האתיקה, **כלל 9 ב לכללי לשכת עורכי הדין (אתיקה מקצועית):**

שכר טרחה רק בכסף

9. (א) לא יקבל עורך דין שכר טרחה בעד עבודתו המקצועית אלא בכסף.
(ב) אין מניעה, כאשר הדין מאפשר זאת, כי שכר הטרחה יחושב כאחוז מנושא הענין.

עו"ד יקבל רק כסף ולא שירות תמורת שירות.

הדבר הזה יצר בעיה, כמו חברה חדש אשר קמה, וכעת אין לה כסף, לכן נוצר צורך להשיג עו"ד ולתת להם אחוזים במניות כאשר החברה תרוויח, דבר כזה הוא אסור. ובסופו של דבר הוגש בג"ץ נגד החוקתי של כלל 9, **לכן הכלל של 9 הוא תוקן ויש את כלל 9 ג. והוא קבוע:**

(ג) על אף האמור בסעיף קטן (א), עורך דין המטפל בעבור לקוח בעניין ממוני יהיה רשאי לקבל את שכר טרחתו, כולו או חלקו, על ידי קבלת זכויות שותף, אם הוסכם על כך בכתב בינו לבין הלקוח; בסעיף קטן זה –

"זכויות שותף" – כל שיתוף בזכויות המוכר בדין, לרבות שיתוף באמצעות מניה, כתב אופציה או ניר ערך אחר המקנה לבעליו זכויות ביחס לתאגיד;

"עניין ממוני" – כל עניין אזרחי הקשור למסחר ולעסקים, כגון פעילותו העסקית של אדם, הקניית זכות קניין, הקניית זכות חוזית או זכות ביחס לתאגיד, לרבות הגנה משפטית על זכויות כאמור והבטחת קיומן ומימושן.

מה זה זכויות שותף כמו מניות או אופציות.

יש לשים לב שיש כאן ניגוד עניינים הרי ברגע שעו"ד הופך להיות חלק מן החברה זה בעיה, אבל אין ברירה והשוק דרש את זה.

שאלתה בנושא זה: עו"ד פונה מייצג לקוח שהוא צייר בהליך גירושין, הוא שאל אם הוא יכול לקבל שכר טרחה עבור תמונות ? לא.

האם עו"ד רשאי לשמור אצלנו תמונות כערובות ? ועדת האתיקה אומרת ככל שהשעבוד נשעה מתוך ציפה שהלקוח לא ישלם זה עוקף את הכלל, וזה אסור.

יש פס"ד משמעתי, **פלוני נ' ועדת האתיקה מחוז דרום:** זה פס"ד של העליון, דובר על עו"ד אשר יצג לקוחות במס' הליכים, הסכם שכר הטרחה קבע כי האישה תעביר לו את הרכב שבבעלותה לצורך מכירתו והתמורה אשר תתקבל היא תהיה שכר טרחה, (כמובן זה לא תקין), העו"ד החל לנסוע ברכב וביצע עבירות תנועה, ולא שילם את הדוחות, הוא עבר דרך ועדת האתיקה הארצית והמחוזית, והגיע עד לעליון, העו"ד קיבל השעיה מתפקידו, והורשע בהתנהגות שאינה הולמת עו"ד.

כללי לשכת עורכי הדין (אתיקה מקצועית)

ס' 39

ניהול חשבון פקדון

39. עורך דין ינהל חשבון בנק נפרד לכספים שהופקדו בידיו בנאמנות.

ברגע שהכספים מתערבבים עם כספי העו"ד זה אסור, לכן ההמלצה היא לפתוח חשבון נאמנות ספציפי ללקוח נפרד.

למשל- אם אני עושה עסקה מכר גדול עבור הלקוח.

הכללים דורשים בצורה משמעית לנהל חשבון בנק נפרד.

ס' 41 – הס' מתייחס לאותם כספים אשר מתקבלים עבור הלקוח בנאמנות**השקעת פקדון**

41. (א) עורך דין המקבל כספים בנאמנות, יודיע על כך ללקוחו מיד ויבקש, בסמוך למועד קבלתם, ממי שעבורו הוא מחזיק את הכספים בנאמנות, הוראות מפורטות המתייחסות למסירת הכספים ולהשקעתם.

(ב) קיבל עורך דין כספים בנאמנות ולא נתקבלו, תוך זמן סביר, הוראות בקשר להשקעתם, ישקיע את הכספים באחת מדרכים אלה:

- (1) בהתאם לסעיף 6 לחוק הנאמנות, תשל"ט-1979;
- (2) בהתאם לסעיף 50 לתוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, תשכ"ב-1962;
- (3) בדרך אחרת שיש בה סיכוי סביר לשמירת ערך הכספים, לפי הנסיבות הידועות באותה העת.

נדרש לקבל הנחיות מהלקוח איך לפעול בכספים, ואם הלקוח לא קבע אז ס' 41 קובע זאת.

ס' 42 – קובע שצריך לתת דין וחשבון עבור הלקוח.**דין וחשבון כספי**

42. (א) עורך דין ימציא ללקוח דין וחשבון על מצב חשבונו של הלקוח –

- (1) לפי דרישת הלקוח - תוך זמן סביר לאחר הדרישה, ובלבד שהוגשה לא יאוחר משלוש שנים מיום סיום הטיפול;
- (2) תוך זמן סביר לאחר סיום הטיפול.

(ב) עורך דין שנדרש בידי לקוחו להמציא לו העתק מקבלות על הוצאות שהוציא או ממסמכים הנוגעים לכספים המוחזקים כפקדון, ימציאם ללקוח תוך זמן סביר; הוראה זו לא תחול כאשר דרישת הלקוח להמציא לו את המסמכים באה אחרי שעבר זמן סביר או שהמסמכים אינם עוד בידי עורך הדין.

ס' 43 –**איסור על הלוואות**

43. לא יתן עורך דין הלוואה או טובת הנאה אחרת כדי לקבל עבודה.

אסור להציע ללקוח טובת הנאה כדי שיתן לנו עבודה.

ס' 44 –**תשלום בעד הוצאות הלקוח**

44. לא ילווה עורך דין כספים ללקוח כדי לשלם הוצאות הכרוכות במתן שירות מקצועי ללקוח; ואולם אין בהוראה זו כדי למנוע מעורך דין לשלם עבור הלקוח את ההוצאות האמורות, או להתחייב לשלמן, ובלבד שעורך הדין ינקוט אמצעים לגביית הכפפים מאת הלקוח, תוך זמן סביר לאחר ששילם את ההוצאות.

כאשר דיברנו על ליבנת פורת היא בזמנו אמרה ללקוחות אתם לא תשלמו כלום רק בהתאם לתוצאות, דבר כזה אסור עבור עורכי הדין, ונדרש לציין ללקוח שהם צריכים לשלם שכר עבור מומחה, אגרות וכו'... אולם לפעמים זה בעייתי משיקולי לוגיסטי, ולכן לעו"ד מותר לו לשלם, אבל צריך לפנות ללקוח ולבקש ממנו שישלם, לכן אסור לעו"ד לשלם במקום הלקוח, ואם עשה כן הוא נדרש לגבות את הכסף מהלקוח.

שאילתה לועדת האתיקה בנושא הזה: לפעמים מגיע לקוח ואנו מבינים שיש קייס משפטי, אולם ללקוח אין כסף לשכר טרחה, לכן עקרונית נדרש לדחות אותו. עו"ד מייצג רופא שאינו יכול לשאת תשלום, הוא שאל אם ניתן להקים קבוצה ברשת עבור התשלום, הועדה קבעה: עו"ד לא יכול להיות בקבוצה, אבל אם הלקוח רוצה לעשות זאת מיוזמתו אז אין בעיה. החלו לקום חברות אשר תפקידם לסייע ללקוח, במיוחד כאשר יש קייס משפטי, הם אומרים ללקוח אנו נשלם לך את הכסף עבור ההוצאות המשפטיות, וברגע שיהיו תוצאות אז תחזיר לנו את הכסף.

למקרה יש להוסיף כלל 10 לכללי האתיקה:

איסור על מתן ערבות

10. לא יערוב עורך דין ערבות אישית בענין הנמצא בטיפולו, גם אם אין במתן הערבות טובת הנאה חומרית; ואולם אין בהוראה זו כדי לאסור על עורך דין לקבל אחריות אישית להוצאות עדים או להוצאות משפט אחרות.

ז"א העו"ד לא יכול לערוב, אבל יכול לקחת ערבות אישית עבור ההוצאות, אבל הוא חייב לאחר מכן לגבות את הכספים, הרעיון הוא שעו"ד נדרש לשמור על ריחוק מול הלקוח, ולשמור על חובתו מול בימ"ש.

כלל 11 קובע –

איסור על רכישת טובת הנאה

11. לא ירכוש לו עורך דין טובת הנאה חומרית, פרט לשכר טרחתו, בענין שהוא משמש בו נאמן, מפרק, מנהל עזבון או כונס נכסים.

אם עו"ד מתמנה להיות מפרק, נאמן, מנהל עזבון או כונס נכסים, אז אסור לו לקבל טובת הנאה.

זכות העיבון + זכות ניכוי

זכות העיבון – קבוע בס' 88 לחוק לשכת עורכי הדין:

זכות עיכוב

88. להבטחת שכר טרחתו ולהבטחת החזרת הוצאות שהוציא, רשאי עורך דין לעכב תחת ידו כספי הלקוח שהגיעו לידיו בהסכמת הלקוח עקב שירותו ללקוח, פרט לכספים שניתנו לו בפקדון או בתור נאמן וכל עוד הוא נאמן עליהם שלא לטובת לקוחו בלבד, ופרט לכספי מזונות לאשה ולקטינים, וכן רשאי הוא לעכב נכסים ומסמכים של לקוחו שבאו לידי עקב שירותו ללקוח; ובלבד שהגיש תביעה על שכר טרחתו או הוצאותיו תוך שלושה חדשים מיום שהלקוח דרש ממנו בכתב את מה שעוכב כאמור.

בדיני הקניין אמרנו כי המעכב אינו חייב להגיש תביעה משפטית, ואילו עו"ד חייב להגיש תביעה משפטית, העליון קבע אם חלפו 3 חודשים והעו"ד לא הגיש תביעה מיום הדרישה אז העיכוב פוקע. עו"ד יכול לעכב כספים, נכסים, מסמכים אשר הגיעו לידי מהלקוח בלבד ולא בדרך אחרת. יש לציין כי לפעמים הכספים הם עבור נאמנות לעסקה מסוימת כסף זה אינו ניתן לעיכוב כיוון שהוא מיועד לאדם אחר, גם כספים שהם מזונות וכספים לקטינים.

עלתה שאלה בעליון: האם ניתן לעכב כפסי לקוחות כאשר מדובר בפרה צפויה, קודם יש להזכיר כי עיכוב מבוצע כנגד חובה, עלתה סיטואציה שבה הלקוח הודיע מראש שהוא לא מתכוון לשלם. בימ"ש דן בזה: העליון קבע כי במצב כזה ספק אם חל ס' 88 כי עיכוב הוא עיכוב מול חוב, אבל הוא כן אפשר את העיכוב בשל ההפרה הצפויה זאת מכוח ס' 20 לחוק החוזים.

ישנם מצבים כי העיכוב יוצר בעיה – למשל הלקוח מחליט לפטר אותו ויש סכסוך אודות השכר טרחה, וכעת הלקוח רוצה את המסמכים להמשיך את ההליך. העליון קבע כי חובת הנאמנות של

הלקוח גוברת על העיכוב, אולם יש מנגנון שניתן לקנות כדי לא לפגוע בלקוח, מצד אחד למסור את המסמכים ללקוח, ומצד שני למסור ללשכה ערובה חלופית בכדי לגבות את הכסף בהמשך.

זכות ניכוי – כלל 40 לכללי לשכת עורכי הדין כללי לשכת עורכי הדין (אתיקה מקצועית),

העברת כספים ללקוח

40. (א) עורך דין חייב להודיע ללקוחו ולהעביר כל סכום כסף שקיבל עבורו, תוך זמן סביר מעת קבלתו.

(ב) עיכב עורך דין, על פי דין, סכומי כסף שקיבל עבור לקוחו, או ניכה, על פי הסכם, כספים מתוכם, יודיע על כך ללקוח תוך זמן סביר.

מה ז"א: אנו קיבלנו 100,000 וכעת אני צריך לתת את הכסף ללקוח, אבל ס' (ב) אומר שאני יכול לעכב כיוון שיש חוב כל עוד שאני עובד לפי הדין קרי ס' 88, ונדרש להודיע ללקוח, אופציה שנייה זה קיזוז, אבל נפסק בצורה מפורשת כי לעורכי דין אין זכות קיזוז כמו שיש במשפט האזרחי, לכן זה לא קיזוז, זה ניקוי, העליון קבע כי הניקוי אפשר רק כאשר קיבלנו הסכמה מפורשת מהלקוח.

החשש להלבנת הון ומימון טרור –

ישנם מצבים כי עו"ד פועל כמו מנהל עסקים של לקוח, למשל כאשר מגיע לקוח, ואני כעו"ד נדרש לעשות עסקה עבור הלקוח יש סכנה שהוא מסתתר עבורי קרי הלקוח מסתתר מאחורי העו"ד
44 א רבתי + 44 ב רבתי לכללי לשכת עורכי הדין כללי לשכת עורכי הדין (אתיקה מקצועית),

הגדרות לפרק י"ב

44א. בפרק זה –

"החוק" – חוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000;

"הצו" – צו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, ניהול רישומים של נותן שירות עסקי למניעת הלבנת הון ומימון טרור), התשע"ה-2014;

"מוסד פיננסי" – תאגיד בנקאי כהגדרתו בחוק או אחד הגופים המפורטים בפרטים 1 עד 4 ו-6 לתוספת השלישית לחוק;

"פעולה מחייבת" – כל אחת מאלה:

- (1) קנייה ומכירה של נכסי דלא-ניידי או של עסקים;
- (2) ניהול נכסי הלקוח, ובכלל זה ניהול כספים, ניירות ערך או נכסים אחרים, לרבות ניהול חשבונות של לקוח במוסד פיננסי;
- (3) גיוס כספים לצורך הקמה או ניהול של תאגידים;
- (4) הקמה או ניהול של נאמנות;
- (5) הקמה או ניהול של תאגידים.

אי ביצוע עסקה ברמת סיכון גבוהה

44ב. לא יבצע עורך דין פעולה מחייבת שהתבקשה בשביל לקוח אם הוא מעריך, לפי סעיף 2(ג) לצו, שרמת הסיכון להלבנת הון או מימון טרור גבוהה.

לכאורה לכללי אלו אין שיניים, אבל בוצע תיקון לחוק איסור הלבנת הון, כיום מוטלת חובת על עו"ד אשר עושים שירות עסקי עבור הלקוח לנקוט בהליך של זיהוי ומילוי של שאלון "הכר את הלקוח" טרם מתן השירות, זאת כדי להעריך אם יש כאן סיכון מצד הלקוח.

נושא מס' 8: ניגוד עניינים**למה יש בכלל כללים של ניגוד עניינים ?**

כיוון כאשר העו"ד נמצא בניגוד עניינים אז הזכות של הלקוח להליך הוגן עלולה להיפגע, אימון הציבור גם יפגע.

המטרה היא להבטיח כי העו"ד ייתן את הטיפול הטוב ביותר ללקוח.

הנושא של ניגוד עניינים רלוונטיים גם בנושאים אחרים כמו שופטים אנשי ציבור, אבל לגבי עו"ד המבחן הוא המחמיר ביותר, לגבי שופטים המבחן הוא "אפשרות ממשית לניגוד עניינים", ואילו עובד ציבור "חשש ממש לניגוד עניינים", ואילו לעו"ד זה רק חשש.

בארה"ב יש מושג אשר נקרא "חומה סינית" - לכן כדי למנוע מעבר של ניגוד עניינים כאשר עו"ד עובר ממשרד למשרד, הדבר יוצר בעיות כיוון שיתן ואתו עו"ד ייצג את הלקוח ממשרד אחר. לכן הכלל הוא כאשר יש עו"ד שנגוע בניגוד עניינים אז ממדרים אותו בתיק.

ואילו בישראל, כאשר יש עו"ד שהוא נגוע בניגוד עניינים אז הוא כולל בתוכו כל המשרד, דבר אשר הוביל למצב שבו אין לקוחות שניתן לייצג אותם, לכן בחודש יולי השנה ועדת האתיקה של מחוז ת"א פרסמה הנחיה: הנוהל מתייחס לניגוד עניינים עקב ניידות עורכי דין בין משרדים או מיזוגי משרדים.

למשל עו"ד עבד במשרד א', וכעת עבר למשרד ב', והוא מייצג את אותו לקוח, או משרד שהוא מתמזג.

מה הנוהל קובע ?

במקרים האלה: מעבר של עו"ד או מיזוג, לא תראה הועדה את עו"ד כמי שנתון בחשש לניגוד עניינים וזאת אם מתקיימים מס' תנאים מצטברים :

1) קיומי של מידור אבסולוטי קרי חומה סינית הן בהיבט הפיזי ובהיבט האלק', שתתבצע מייד עם קבלת הלקוח לייצוג במשרד.

2) איך יתבצע המידור ?

א) ע"י חסימת הגישה של כל המשרד למידע ולמסמכים של הלקוח בשרת ובכל מדיה אלק' אחרת, חוץ מקלפי הצוות אשר מטפל בעניין של הלקוח. בנוסף התיקים הפיזיים יוחזקו בארונות תיוק מיוחדים ונעולים אשר הגישה תוגבל לכל המשרד חוץ מהצוות המטפל,

ב) חוץ מזה נדרש לתת החניות לכל הצוות כי לגבי הלקוח הנ"ל לא מחליפים מידע.

ג) לא זו אף זו עו"ד המופרד לא ישותף בשום צורה שהיא בשכר הטרחה אשר מתקבל מאותו לקוח.

ד) עו"ד גם צריך להתחייב בתצהיר שלא לפעול בעניינו של הלקוח קרי למנע מלשוחח עם צוות המשרד אודות הלקוחות.

ה) צריך לשמור אישורים על אופן המידור, ואם ודעת האתיקה תדרוש אותם נדרש להמציא להם את מסמכי המידור.

נושא של ניגוד עניינים אנו רואים את החשיבות של ועדת האתיקה, ויש לכך חשיבות בפרקטיקה, אדם אשר ייתפס יוענש בחומר.

דבר נוסף בארה"ב התפקיד של הש' בין היתר תפקידו לוודא כי העו"ד אינו מצוי בניגוד עניינים, ואילו בישראל זה לא המצב הש' לא מתעסק בכך, רק במקרים קיצוניים בתי המשפט יתעברו וטרם כך הם יפנו את הצדדים לוועדת האתיקה.

מצב זה יצר בעיה, לפעמים צדדים יוצגו בניגוד עניינים, הדבר הגיע לעליון בפס"ד: **אל מדאמין**

בע"מ נ' חנא : חנא הגיש תביעה לבימ"ש המחוזי נגד מס' נתבעים בגין העתקה של שיר, חלק מהנתבעים טענו כי עו"ד של חנא אינו יכול לייצג את התבוע בגין ניגוד עניינים, **עו"ד של חנא הגיב:**

כי הסמכות להכריע בניגוד עניינים נתונה למוסדות האתיקה ולבימ"ש אין סמכות לדון בכך, והוא הוסיף כי הצד השני הגיש תביעה לוועדת האתיקה והועדה גנזה את התלונה, **בימ"ש המחוזי קבע:**

אין מקום לכך כי בימ"ש יכריע בטענות שנוגעות לניגוד עניינים של עו"ד מייצג, וכי הסמכות להכריע היא לוועדת האתיקה, במקרה הזה נכון התלונה נגנזה אבל הועדה של האתיקה קבעה כי יש חשש

לניגוד עניינים, התלונה נגנזה בגלל שיהוי, בימ"ש המחוזי מצד אחד אומר אין סמכות להתערב, אבל מצד שני יש אפשרות כי בימ"ש יתערב רק במקרים קיצוניים רק כאשר הפרת הכללים נוגעת

למהלך המשפט, יתר הדברים הקשורים לניגוד עניינים זה ועדת האתיקה, **הועלתה בקשה לדיון**

נוסף הדבר הגיע לבית המשפט לעליון וזאת ההלכה: בימ"ש יש סמכות לתת צווים או סעדים בגין הפרת כללי האתיקה של עורכי הדין על סמך **סעיף 75 לחוק בתי המשפט.** בימ"ש מוסמך גם מכוח

הס' הזה להפסיק את הייצוג של עו"ד אם הוא בניגוד עניינים, אבל שאלת המותר והאסור בתחום האתי מן הראוי כי תוערך על ידי מוסדות הלשכה.

ז"א ברגיל כי יש שאלה לפרת כללי האתיקה של עו"ד, בית המשפט יפנה את הצדדים למוסדות הלשכה, והכרעה של בית משפט בסוגיה אתיק כזאת היא בגדר חריג, מתי יחול החריג?

אם הטענה המועלת לבית המשפט מבוססת על פגיעה בזכויות של בעל הדין בהליך ולא על פגיעה בטהרה וכבוד המקצוע. העליון אומר כי בית המשפט ייעזר בחוות הדעת של ועדת האתיקה נזכיר **כי ס' 60 א.** רבתי מדגר על ועדת האתיקה לתת חוות דעת.

יש לציין כי כללי ניגוד העניינים לא עוסקים "במבחן התוצאה" אלא אוסרים על הכניסה למצב מההתחלה, ז"א אני לא יכול לבוא למרות שיש ניגוד עניינים לטעון כי ייצגתי באופן טוב אז הדבר אסור. הדבר הודגש בפס"ד **גדעון פודים נ' לשכת עורכי הדין:** ניגוד עניינים היא עברה התנהגותית ולא תוצאתית אין רלוונטיות לשאלה מה תהיה התוצאה של עו"ד במצב של חשש ניגוד עניינים, וגם אם עו"ד הצליח לפעול, כי בפועל לא נוצר ניגוד עניינים, **אסור מההתחלה להיכנס לניגוד עניינים.**

כלל ניגוד העניינים –

כלל 14 כללי לשכת עורכי הדין (אתיקה מקצועית):

ניגוד אינטרסים

14. (א) לא ייצג עורך דין לקוח, לא יקבל על עצמו לייצגו ולא ימשיך בייצוגו, אם קיים חשש **(מבחן החשש)** שלא יוכל למלא את חובתו המקצועית כלפיו, בשל ענין אישי שלו, או בשל התחייבות או חובת נאמנות שיש לו כלפי אחר או בשל עומס עבודה או בשל סיבה דומה אחרת.

נסיבות של ס' 14. (א) יש 4 מקרים:

1) "בשל ענין אישי שלו" **גדעון פודים נ' לשכת עורכי הדין:** להורים של עו"ד פודים יש דירה אשר משכירים אותה, נגד האבא הוגש הליך בהוצאה לפעול תיק, השוכרים שכרו את אבא של עו"ד, והוא המליץ להם לשלם לאבא שלו ולא ללשכת הוצאה לפעול, בימ"ש אמר בשל ענין אישי העו"ד לא יכול לייצג את הלקוחות.
פס"ד משמעותית, זה עו"ד בלזר נ' ועדת האתיקה מחוז חיפה: אישה ביקשה לערוך צוואה היא הייתה מבוגרת היא באה להחליף צוואה אחרת, היא הגיעה למשרד של עו"ד בלזר, אחת היורשות הייתה אשתו של עו"ד בלזר, העובדים בתוך המשרד היו עדים, לאחר שהיא נפטרה, בימ"ש לענייני משפחה קבע כי הצוואה הייתה תחת השפעה בלתי הוגנת, והיא בטלה.

עוד דוג' מועדת האתיקה – עו"ד פנתה ללשכה בשאלה אם היא יכול לייצג את העובדים אשר עובדים תחת בעלה בחברה, התשובה היא לא.
ז"א עניין אישי אסור להיכנס למצב כזה.

- 2) **כשל התחייבות או חובת נאמנות שיש לו כלפי אחר –** נניח כי עו"ד מייצג את א' נגד צד ב', וכעת צד ב' מבקש מאותו עו"ד לייצג אותו בהליך אחר, הדבר אסור, כי בוי"ז הוא מייצג את א' בתיק אחר.
נניח כי עו"ד מייצג בנק לאומי, ומגיע אליו לקוח ובקש לייצג אותו נגד בנק אחר שהוא דיסקונט, האם זה אפשרי?
יש כאן בעיה, כיוון שעו"ד אשר מייצג באופן קבוע בנק מסוים, זה עיסוק המרכזי, **לכן הוא לא יכול לייצר תקדים נגד בנק מסוים.** כאן החשש הוא יותר גדול מלקוח ספציפי. לכן יש חלוקה בין עו"ד אשר מייצגים בנקים לבין עו"ד אשר מייצגים לקוחות רגילים
- 3) **עומס עבודה –** הדבר יכול להכניס אותנו לניגוד עניינים, יתכן ואחד הלקוחות לא יקבל שירות ראוי בשל עומס עבודה.
- 4) **כשל סיבה דומה אחרת –** זה ס' סל.

כאשר מתקיים ניגוד עניינים לפי ס' 14. (א) הסכמת הלקוח אינה מרפה את העניין, ז"א אם יגיע לקוח ואומר בכל זאת שיש ניגוד עניינים אני מסכים לזה, הדבר אסור כי מדובר בעבירה אתית.

(ב) לא ייצג עורך דין צדדים בעלי אינטרסים מנוגדים באותו ענין.

מצד אחד זה ברור, מצד שני בפועל יכול להיות עו"ד אשר מייצג מוכר או דירה, או עו"ד עושה הסכם ממון של זוג, לכן יש השאלה אם יש צדדים בעלי אינטרסים מנוגדים היא שאלה עניינית, זה שאישה ובן זוגה והם נפרדים והם חברים, הם צדדים מנוגדים, אבל לכלל הזה יש חריג אשר קבוע בס' 14. יש לכך שני חריגים:

יחולו על עריכת הסכם ועל טיפול בענין שהצדדים הסכימו, בכתב, כי יעשה בידי אותו עורך דין.

(ג) בענין שצד בו לקוח קבוע של עורך הדין לא ייצג עורך דין צד אחר, גם אם באותו ענין אין עורך הדין מייצג את הלקוח הקבוע; לענין הוראה זו, "לקוח קבוע" - לקוח שעורך הדין נותן לו שירותים דרך קבע.

יש כאן הוראה ספציפית אשר בעצם אומרת כי עו"ד לא יכול לייצג נגד לקוח קבוע שלו, כי יש חשש לניגוד עניינים ועו"ד לא יוכל למלא את חובתו נאמנה. גם כאן חל החריג של 14.ד.

(ד) הוראות סעיפים קטנים (ב) ו-(ג) לא יחולו על עריכת הסכם ועל טיפול בענין שהצדדים הסכימו, בכתב, כי יעשה בידי אותו עורך דין.

(ה) עורך דין ולקוחו רשאים להסכים, בכתב, לתחום את השירות המקצועי אשר יתן עורך הדין ללקוח, כדי למנוע התנגשות עם ייצוג לקוח אחר או עם ענין או עם חובה אחרת של עורך הדין, בתנאי שצמצום השירות הינו סביר בנסיבות הענין ואינו פוגע בחובת הנאמנות של עורך הדין ללקוחותיו. ס' 14ה. הוא פוטר חלק מהבעיות, ז"א יש כאן אפשרות לתחם שירות מקצועי - נניח אני מייצג בנק בתביעות נגד חייבים, לכאורה אני לא יכול לייצג נגד בנקים, נניח גם אני עוסק בדיני חברות, ועם אותו בנק אני יכול לעשות תיחום שירות בתחום מסוים, וב"ז אני יכול לעשות הסכם תיחום שירות מול בנק אחר בנושא דיני חברות.

מה שחשוב כי עו"ד לא יכול להיכנס למצב של ניגוד עניינים. יש כאן את החריגים לעיל כמו תיחום שירות, או ייצוג של צדדים מנוגדים, או הצדדים הסכימו בכתב כי אותו עו"ד ייצג אותם.

כללי 15 לשכת עורכי הדין (אתיקה מקצועית):

שיעון נגד כשרות הסכם

15. עורך דין שערך מסמך או השתתף בעריכתו, או שטיפל בעסקה או שהשתתף בטיפול בה, לא יטען לאחר מכן נגד כשרות המסמך או העסקה, ולא ייצג אדם שעניינו מחייב, באופן סביר, טענה כאמור.

זה כלל של ניגוד עניינים כי כאשר עו"ד מעורב בעסקה מסוימת, אז ההנחה היא שהוא לא יכול לטעון דברים נגדו, לכן אין ממצב שבו עו"ד יכול לטעון נגד הסכם שהוא היה מעורב בה או בניסוח ההסכם, לכלל זה אין חריגים והסכמה אינה מרפה אותו.

יש לשים לב, כי כלל 15 הוא רחב, הסייפא שלו קובע כי עו"ד אינו יכול לייצג אנשים שהם יכול לטעון טענה כזאת.

נניח - כי העו"ד עשה הסכם בין בעל לאישה, לאחר מכן האישה לא יכולה לטעון נגד כשרות ההסכם, ולעו"ד אסור לייצג את האישה או את הילדים.

כלל 16 לשכת עורכי הדין (אתיקה מקצועית):

איסור על טיפול נגד לקוח

16. (א) עורך דין לא יטפל נגד לקוח -

(1) בענין או בקשר לענין שטיפל בו למען אותו לקוח;

(2) בענין אליו יש זיקה של ממש למידע שקיבל עורך הדין מאותו לקוח או מטעמו.

נניח כי באה אישה בשם דפנה ואני מייצג אותה בתביעה נגד הבנק, ההליך נגמר. ולאחר כ- 5 שנים הגיע לקוח אחר וביקש לתבוע את דפנה בשל תאונה. האם עו"ד יכול לייצג אותה?

הכותרת של כלל 16 היא איסור על טיפול נגד לקוח - היה נכון לנסח את הכותרת עו"ד אסור לו לטפל בלקוח אשר טיפל בו בעבר. ז"א ברגע שייצגתי פעם לקוח אני לקוח יכול לייצג לקוח נגדו,

הדבר עלול להוביל לצמצום לקוחות, לכן בשום פנים ואופן לא יהווה יתרון בייצוג החדש. **אבל אם אין זיקה בין העניינים אז אין בעיה.**

דוג' – עו"ד אשר יציג גבר בתביעת גירושין, ולאחר מס' שנים העו"ד מיצג את הגבר בפרשת גירושין חדשה, הגיעה האישה החדשה וביקשה מאותו עו"ד ייצוג, אז הדבר אסור.

(ב) הועד המחוזי, או מי שהוא הסמיכו לכך, רשאי להחליט, לפי פניית עורך דין, כי מתן חוות דעת או קיום התייעצות גרידא, או פעולה במקרה פלוני, לא היה בהם משום טיפול בענין למען לקוח, או כי מידע מסויים אין לו זיקה של ממש לענין, או כי אין במידע שהתקבל כדי למנוע מעורך הדין לטפל בענין, ובלבד שהחלטה כאמור תינתן לפני שעורך הדין יקבל על עצמו את הטיפול בענין האמור.

ס"ו (ב) אומר במקרים שהם ברורים העו"ד יכול לקחת את הייצוג, אבל יש מקרים שיש בהם זיקה חלשה ובכל זאת עו"ד יכול לקחת את הייצוג, **לכן כלל 16 (ב)** מאפשר לעו"ד לפנות לוועד המחוזי ולבקש אישור לייצוג.

בימ"ש העליון ובתי הדין המשמעתיים, **קבעו כי המוחנים בס' 16** נדרש לתת להם פרשנות מרחביה **ביחס לעניין מסוים, או זיקה של ממש לעניין –** מושגים אלו נדרש לפרש בהרחבה.

דוג' בהקשר לכלל 16 – מצב שבו מתלונן פנה לוועדה, הוא טוען כי עו"ד אשר ייצג אותו בעבר הוא מייצג בנק בתביעה נגדו, העו"ד טען שאין קשר בין המקרים, הועדה קיבלה את הטענה, והתלונה נגנזה.

לכן מבחינת כללי לשכת עורכי הדין (אתיקה מקצועית), יש 3 כללים כפי שלמדנו לעיל.

כללי לשכת עורכי הדין (ייצוג בעסקאות בדירות)

יש קבלן אשר מוכר דירות ויש לו עו"ד דין מטעמו. מצב שבו הלקוח בא לקנות דירה מקבלן, והלקוח ביקש מעו"ד לייצג אותו למרות שהוא העו"ד של הקבלן. הדבר אסור. הדבר יוצר מצב מובנה של ניגוד עניינים, לשכת עורכי אסר את הדבר.

הכללי אומר כי עו"ד אסור לייצג לקוחות, ועוד קובעים הכללים:

- 1) הוע"ד נדרש לציין במפורש בחוזה שהוא לא מייצג את הלקוח, ומייצג רק את הקבלן.
- 2) אסור לעו"ד לקבל כסף מהקונה בשביל שירות שהוא נותן לקבלן – הוא כן יכול לטפל בסוגית הרישום, יש לציין כי מכוח חוק מכר דירות השכר של עו"ד מוגבל. נעשו כל מיני פעולות כי לעקוף את חוק המכר, למשל עו"ד ניסה להחזיק בנאמנות ערבות עבור הקניה, הדבר אסור.

לפעמים יכול להיות בעיה בחוזה, עולה השאלה האם העו"ד יכול לייצג את הקבלן ?

נקבע כאשר עו"ד מטפל עבור הקונה בביצוע רישום הוא לא רשאי לייצג את הקבלן בסכסוך אלא אם כן נגמר הליך הרישום, כי תוך כדי הליך הרישום לעו"ד יש אחריות כלפי הלקוח.

ייצוג אסור ברכישה

2. בעסקה לרכישת דירה מאת קבלן, לרבות רכישת זכויות בה, לא ייצג אותו עורך דין את הקבלן ואת הרוכש, אלא לפי הוראות סעיף 5.

הייצוג מותר ברישום

5. (א) עורך דין המייצג את הקבלן רשאי לטפל בביצוע רישום הרכישה, ויפעל בענין זה מתוך נאמנות לקבלן ולרוכש גם יחד.
- (ב) עורך דין המייצג את הקבלן רשאי לקבל מן הרוכש את שכרו בעד הטיפול ברישום הרכישה.

ניגוד עניינים מוסדי –**כללי 17 לשכת עורכי הדין (אתיקה מקצועית):****עורך דין שדן בעניין כשופט**

17. לא ייצג עורך דין אדם בענין שדן בו כשופט או כבורר. ז"א אם עו"ד הוא שופט או בורר לא יכול לייצג לקוח הקשור לאותו לקוח.

מה קורה אם עו"ד גישר בנושא מסוים, האם הוא יכול לייצג את אחד הצדדים ?

לגבי מגשר אין כלל ספציפי, אבל לפי תקנות **בתי המשפט גישור קובעים**: המגשר מתחייב שהוא לא יתן בעתיד שירותים מקצועיים לבעלי דין בכל ענין הקשור לסכסוך נושא הגישור ללא הסכמת כל בעלי הדין האחרים. כלומר אם הצדדים הסכימו אז אין בעיה.

ועדת האתיקה קבעה כי התקנה תקפה לעורי הדין, ונדרש לפרש אותה בחומר.

כללי לשכת עורכי הדין (חברי גופים נבחרים או ממונים).

יש שם התייחסות לעו"ד שהוא חבר מועצה, הכלל קובע:

איסורים על חברי מועצות

2. (א) עורך דין שהוא חבר במועצה, או שטרם חלפה שנה מאז שהוא חדל להיות חבר בה –
- (1) לא יתייצב בשם שולחו בפני המועצה ולא ייצגו ולא יפעל בשמו בפניה;
 - (2) לא ייצג את שולחו בכל ענין שבפני בית משפט, בית דין, ועדה או גוף שיפוטי או מעין שיפוטי אחר אם המועצה היא צד לאותו הליך;
 - (3) לא ישתתף בדיון ובהצבעה בישיבות המועצה, כאשר הענין העומד לדיון או להצבעה נוגע לאדם או גוף שעורך הדין מייצגו אותה עת בגדר תפקידיו המקצועיים.
- (ב) הוראות פסקאות (1) ו-(2) לסעיף קטן (א) יחולו גם על עורך דין שהוא שותפו, מעבידו או עובדו של עורך דין כאמור בסעיף קטן (א).

לגבי ס"ק קטן 1+2 חלים על מעסיק, עובד, שותף של עו"ד.

מה זה מועצה ?**הגדרות**

1. בכללים אלה –
"מועצה" - מועצת רשות מקומית, ועדת תכנון ובניה, מועצת איגוד ערים, לרבות ועדות משנה שלהן, וכן גוף הכפוף לאחת מהן או שהיא בעלת זכויות בו.

עו"ד שהוא חבר גוף שיפוטי נבחר או ממונה –**כלל 3****איסורים על חברי גופים אחרים**

3. עורך דין שהוא חבר בית דין, גוף שיפוטי או מעין שיפוטי אחר או חבר ועדה או גוף נבחר או ממונה של מוסד כל שהוא, לא ייצג את שולחו בפניהם בכל הליך שהוא.

למשל – האם עו"ד שהוא חבר של בית הדין המשמעתי בת"א, יכול לייצג לקוח בבית הדין המשמעתי בת"א ? לא, הוא אינו יכול לייצג לקוח בדין משמעתי בוועדה של ת"א.

מה לגבי חבר כנסת ?

כיום, חברי כנסת לא יכולים לעבוד בו"ז לתפקידם, בעבר כן היה מותר להם לעבור לכן יש כלל א2.

איסור על עורך דין חבר הכנסת כללים תשנ"א-1991

א2. עורך דין שהוא חבר הכנסת לא יעסוק בעריכת דין באופן המעלה חשש של ניצול לרעה או השגת כל יתרון או העדפה בשל היותו חבר הכנסת.

ס' 53א. רבתי לחוק לשכת עורכי הדין – עו"ד שהוא חבר לבחירת שופטים, דיינים, רשמים..**סייג לייצוג בשל חברות בוועדת מינויים**

53א. עורך דין שהוא חבר בוועדה לבחירת שופטים, בוועדה למינוי חברי בית דין דתי או בוועדה לבחירת רשמי הוצאה לפועל לא ייצג צד בבית משפט, בבית דין דתי, בבית דין לעבודה או בלשכת הוצאה לפועל שהשופטים, הדיינים או רשמי ההוצאה לפועל המכהנים בו נבחרים או מתמנים על יסוד המלצת הוועדה שבה הוא מכהן, כל עוד הוא חבר באותה ועדה; הוראה זו לא תחול על ייצוג צד בבית המשפט העליון, בבית דין דתי לערעורים או בבית הדין הארצי לעבודה.

ז"א אם אפי נווה בזמן שהוא חבר בוועדה לבחירת שופטים, האם הוא יכול להופיע בבית המשפט השלום ?

לא, החריג הוא ההוראה לא חלה על ייצוג בבית המשפט העליון. כי במימ"ש העליון אין להם לאן להתקדם או בית הדין הרבני הגדול, או בית הדין הארצי לעבודה.

עו"ד אבי שינדלר נ' שרת המשפטים: נטען כי לאפי נווה יש ניגוד עניינים בין העובדה שהוא חבר בוועדה לבחירת שופטים לבין בעובדה שהוא חבר של משרד עורכי דין אשר מופיעים בבתי משפט, האם הס' חל רק על העו"ד עצמו או על כל המשרד? בג"ץ קבע: כי הס' מטיל הגבלה רק על עו"ד עצמו ולא על עורכי הדין אשר נמצאים במשרד.

ס' 53 ב. רבתי לחוק (זה קבוע גם 77 א.רבתי ב 1 לחוק בתי המשפט):**סייג לייצוג בשל עילת פסלות של שופט**

53ב. (א) התבקש עורך דין לקבל על עצמו לייצג צד בהליך בבית משפט, ויש לו יסוד להניח כי קבלת הייצוג תביא לכך שהשופט שנקבע לדון באותו הליך לא ישב בדין בשל התקיימות עילה מעילות הפסלות המפורטות להלן, לא יקבל על עצמו את הייצוג אלא אם כן ההליך הוא הליך קשור להליך קודם שבו ייצג עורך הדין את אותו צד או שבית המשפט התיר את הייצוג לפי בקשה שהגיש עורך הדין:

(1) השופט שנקבע לדון בהליך הוא בן משפחה של עורך הדין או שקיימת ביניהם קרבה ממשית אחרת;

(2) לשופט הדין בהליך או לבן משפחה מדרגה ראשונה של השופט יש ענין כספי ממשי או ענין אישי ממשי בעורך הדין.

נניח כי תיק מסוים אשר נקבע אצל שופט שאנו לא רוצים אותו, ואנו רוצים להעביר את התיק לעו"ד אשר יש לו קשר מול הש' בכדי לגרום לש' יצטרף לפסול את עצמו, זה אסור.

אבל יש לזה חריג:

אם כן ההליך הוא הליך קשור להליך קודם שבו ייצג עורך הדין את אותו צד או שבית המשפט התיר את הייצוג.

ז"א עניין מתמשך מהשלום למחוזי, ואז מגלים שהש' יש לו עניין בתיק ואז אותו ש' יפסול את עצמו, כמובן הכל תלוי מה גודל הנזק של החלפת עו"ד או שופט.

(ב) לענין סעיף זה –

"בית משפט" – לרבות בית דין לעבודה, בית דין צבאי, בית דין רבני, בית דין שרעי ובית דין דתי דרוזי;

"בן משפחה" – בן זוג, הורה, הורה של בן זוג, ילד, אח, סב, נכד וכן ילד או בן זוג של כל אחד מאלה ולרבות מי שהיה אפוטרופוס או מי ששימש משפחה אומנת של השופט או שהשופט היה אפוטרופוסו או שימש משפחה אומנת שלו;

"בן משפחה מדרגה ראשונה" – בן זוג, הורה, ילד, אח וכן ילד או בן זוג של כל אחד מאלה ולרבות מי שהיה אפוטרופוס או מי ששימש משפחה אומנת של השופט או שהשופט היה אפוטרופוסו או שימש משפחה אומנת שלו;

"שופט" – לרבות שופט ונציג ציבור בבית דין לעבודה, שופט צבאי, דיין, קאדי, קאדי-מד'הב, וכן רשם בבית משפט או בבית דין לעבודה;

"הליך קשור", ביחס להליך קודם – ערעור או בקשת רשות ערעור על הליך קודם, או הליך אחר הקשור קשר ישיר להליך קודם והנוגע לאותה מסכת עובדתית.

כללי לשכת עורכי הדין (דירקטורים בחברה ציבורית) –

הכללים מתייחסים לעו"ד שהוא דירקטור בחברה ציבורית (אם עו"ד הוא לא עו"ד אז הכלל לא רלוונטי).

איסור על דירקטורים של חברות ציבוריות

2. (א) עורך דין שהוא דירקטור בחברה ציבורית, לא ייצג אותה חברה, את חברת האם שלה או חברה בת שלה, ולא יתן להן ייעוץ משפטי.

מה זה חברת אם או חברת בת? למעשה יש הפנייה לפק' החברות אשר מפנה לחוק החברות, ובהקשר זה החוק החברות מפנה לחוק ניירות ערך?

מה זה חברת בת?

חברה אחרת אשר מחזיקה בחברה עבור 50% מהמניות שלה, ויש לה סמכות למנות את הדירקטורים באותה חברה.

ס' 1 לחוק ניירות ערך – "חברה-בת" - חברה אשר חברה אחרת מחזיקה בחמישים אחוזים או יותר מן הערך הנקוב של הון המניות המוצא שלה או מכוח ההצבעה שבה או רשאית למנות מחצית או יותר מהמנהלים או את המנהל הכללי שלה;

(ב) עורך דין שהוא דירקטור בחברה ציבורית לא ייצג נושא משרה באותה חברה ולא יתן לו ייעוץ משפטי בענינים הנוגעים לפעולתה של החברה.

ז"א אם יש עו"ד אשר מכהן דירקטור ואחד מנושאי המשרה מבקש לייצג אותו במשהו שהוא לא קשור לחברה אז אין מניעה, אבל אם זה קשור לחברה עצה אז הדבר אסור.

(ג) הוראות סעיף זה יחולו גם על עורך דין שהוא בן זוגו, בנו, שותפו, מעסיקו או עובדו של עורך דין שהוא דירקטור וכאמור ועל חברת עורכי דין, שעורך הדין חבר בה.

האיסור אשר תיארונו חל לא רק על עו"ד עצמו גם על עו"ד, בן זוג, מעסיק, שותף, בן, חברת עו"ד שבה הוא חבר.

החשש כאן כי המעמד של העו"ד כדירקטור יפגע, יש לציין כי ההוראות חלות על חברה ציבורית.

יש סייג לעניין הייצוג- זה ס' 2 ד.

כללים תשנ"ז-1997

(ד) הוראות סעיף זה לא יחולו על עורך דין עובד חברה ציבורית המכהן מטעמה כדירקטור בחברה-בת או חברה-אם של אותה חברה, ובלבד שהחברה שבה הוא מכהן כאמור, מקבלת ייעוץ משפטי מעורך דין שאינו עובד החברה הציבורית.

ז"א לפעמים אדם עובד כעו"ד שכיר בחברה ציבורית, וחלק מתפקידו זה לשבת כדירקטור בחברת האם או הבת, אם אותה חברה שהוא בה דירקטור מקבלת יעוץ משפטי אחר אז החשש יורד, והוא יכול לתת מענה משפטי לחברת האם או הבת.

עוד דבר חשוב לדעת, ס' 4 – קובע –**היתר**

4. (א) הלשכה רשאית להתיר לעורך דין שחל עליו איסור לפי כללים אלה, לייצג חברה או נושא משרה בה, או לתת להם ייעוץ משפטי, אם הדירקטוריון של אותה חברה החליט במליאתו לבקש מעורך הדין לעשות כן בעניין מסויים שבתחום מומחיותו.

(ב) בקשה להתיר יכול שתוגש לאחד משניים אלה:

(1) הועד המרכזי;

(2) הועד המחוזי של המחוז שבו המבקש חבר.

הועד המחוזי עדיין קיים, הועד המרכזי כבר לא קיים כי מי שהחליף אותו זה המועצה הארצית.

**כללי לשכת עורכי הדין (עיסוק אחר) –
נזכיר כי ס' 60 לחוק לשכת עו"ד קובע –****עיסוק אחר**

60. (א) עורך דין לא יעסוק בעיסוק אחר בנסיבות שבהן עלול היווצר ניגוד ענינים בין עיסוקו כעורך דין לבין העיסוק האחר.

מכוח ס' זה, הלשכה התקינה גם כללי לשכת עורכי הדין (עיסוק אחר) –

הכללים האלה קובעים כי עו"ד לא יטפל באותו עניין במסגרת אותו עסקיו, ז"א אני לא יכול להיות מתווך וגם להיות עו"ד אשר כותב את החוזה. **ראה ס' 1 מטה:**

כללי לשכת עורכי הדין (עיסוק אחר), התשס"ג – 2003¹

בתוקף סמכותה לפי סעיפים 60(ב) ו-109 לחוק לשכת עורכי הדין, התשכ"א – 1961 באישור שר המשפטים ובאישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, מתקינה המועצה הארצית של לשכת עורכי הדין כללים אלה:

1. עיסוק אחר

(א) עורך דין העוסק בעיסוק אחר נוסף על עיסוקו כעורך דין –
(1) לא יטפל במסגרת עיסוקו האחר בענין שהוא מטפל בו כעורך דין, ולא יטפל כעורך דין בענין שהוא מטפל בו במסגרת עיסוקו האחר;
(2) לא יטפל –
(א) במסגרת עיסוקו האחר במי שהוא מטפל בו כעורך דין, אם עלולים להתקיים, במסגרת העיסוק האחר, יחסי תלות של אותו אדם בו;
(ב) כעורך דין במי שקשור עמו במסגרת עיסוקו האחר, אם מתקיימים, במסגרת העיסוק האחר, יחסי כפיפות לו או תלות בו, של אותו אדם.

(ב) ועדה מיוחדת בלשכה, שבראשות יושב ראש ועדת האתיקה שליד הועד המרכזי, רשאית להתיר לעורך דין לטפל בענין כאמור בסעיף קטן (א)(1) או באדם כאמור בסעיף קטן (א)(2), אם מצאה כי אין בכך כדי ליצור ניגוד ענינים בין עיסוקו כעורך דין לבין העיסוק האחר.

(ג) עורך דין העוסק בעיסוק אחר נוסף על עיסוקו כעורך דין, יפריד הפרדה מוחלטת את המסמכים, המידע וניהול החשבונות של עיסוקו כעורך דין מאלה של עיסוקו האחר ויתייקם בנפרד.

(ד) לענין סעיף זה לא יראו פעולות לפי חוק הנוטריונים, התש"ל – 1976, כפעולות במסגרת עיסוק אחר.

2. שמירת הדינים

כללים אלה באים להוסיף על הוראות כל דין אחר ולא לגרוע מהן.

3. ביטול

(א) בכללי לשכת עורכי הדין (אתיקה מקצועית), התשמ"ו – 1986, סעיף 11א – בטל

ס' 1 קטן (2) – למשל עו"ד מנהל מסעדה הוא לא יכול לייצג את המלצר שלו, אבל אפשר לבקש היתר לכך.

יש החלטה ברורה של ועדת האתיקה עו"ד לא יכול לעבוד עם רואי חשבון, ז"א אם אני עו"ד ורואי חשבון אני לא יכול לאמת חתימה של לקוח כעו"ד, ז"א צריך להחליט או עו"ד או רואה חשבון נדרש גם לעבור הפרדה של המסמכים.

יש עיסוקים אחרים אשר אנו עושים במשרד עורכי דין כמו גישור – נניח אני עו"ד ומגשר כעיסוק אחר, אז באותו עיסוק אני יכול ליצור שותפויות כמגשר.

נשלחו שאלות לוועדה – עו"ד שהוא גם סוכן ביטוח, הוא יצר פוליסה, ורוצה לתבוע כעו"ד האם הוא יכול לתבוע כעו"ד – לא.

נקבע שאתה לא יכול להיות מנהל ועו"ד של חברה.

עוד נקבע עו"ד ומתווך, אני לא יכול לתת למישהו אחר במשרד לעסוק בעסקה עצמה.

עוד שאלתה – אדם אשר פנה לרשם החברות וביקשה לרשום חברת עו"ד ורואי חשבון על עצמו- הרשם הפנה אותו ללשכה – הדבר אסור, כי יש ערבוב בין המקצועות.

נושא מס' 9: חובות עו"ד כלפי בית המשפט, כללי התנהגות בבית**המשפט**

החובות של עורכי הדין כלפי בימ"ש קבועים במספר סעיפים.
ס' 54 לחוק לשכת עורכי הדין –

החובה כלפי הלקוח וכלפי בית המשפט

54. במילוי תפקידיו יפעל עורך דין לטובת שולחו בנאמנות ובמסירות, ויעזור לבית המשפט לעשות משפט.

מה זה אומר **ויעזור לבית המשפט לעשות משפט** ?

אותו עיקרון קבוע בכלל כללי לשכת עורכי הדין (אתיקה מקצועית), בכלל מס' 2**חובת עורך דין**

2. עורך דין ייצג את לקוחו בנאמנות, במסירות, ללא מורא, תוך שמירה על הגינות, על כבוד המקצוע ועל יחס כבוד לבית המשפט.

אלו שתי הוראות כלליות אשר קובעות כי עו"ד יש עליו חובה לעזור לבימ"ש זאת מכוחו חובתו כעו"ד, ההפרה של החובה היא יכולה במחדל, או במתכוון.

ישנם שני כללים נוספים מאוד חשובים ביחס לחובה של עו"ד כלפי בימ"ש.
זה כללי 32 כללי לשכת עורכי הדין (אתיקה מקצועית):

כבוד לבית המשפט

32. (א) עורך דין ישמור, בעמידתו לפני בית המשפט, על יחס כבוד לבית המשפט, תוך הגנה על זכויות לקוחו בהגינות, במסירות ותוך שמירה על כבוד המקצוע.

(ב) עורך דין יופיע בבית המשפט הופעה מכובדת ובמדי משפט הולמים, כפי שנקבעו בדין.

קודם כל אומרים לנו איך להתלבש במשפט, ישנם כללים של כלל לשכת עורכי הדין **כללי לשכת עורכי הדין (מדי משפט):**

מדי משפט של עורכי דין

1. מדי משפט של עורכי דין הם: חולצה לבנה בעלת צווארון ושרוולים ארוכים או קצרים, עניבה, מכנסיים ומקטורן, כולם בצבע שחור או כחול כהה, ונעליים סגורות כהות.

מדי משפט של עורכות דין

2. מדי משפט של עורכות דין הם: חולצה לבנה בעלת צווארון ושרוולים ארוכים או קצרים, מכנסיים או חצאית בצבע שחור או כחול כהה ומקטורן בצבע שחור או כחול כהה, או שמלה שחורה עם שרוולים ארוכים או קצרים וצווארון לבן, ונעליים כהות.

חובת לבישת גלימה

3. נוסף על האמור בסעיפים 1 ו-2 כוללים מדי משפט בבית המשפט העליון, בבית משפט מחוזי, בבית הדין הארצי לעבודה ובבית משפט מיוחד, גם גלימה שחורה שדוגמתה מצויה בבית הלשכה בירושלים.

מה זה יחס כבוד כלפי בימ"ש ?

אנו עדים בשנים האחרונות של תופעה שעורכי הדין מתנהגים בצורה לא מכבדת, אותו עו"ד הוא כפוף לכך כי בימ"ש יכול להטיל עליו הוצאות אישיות, **אז בימ"ש העליון קבע:** הטלת הוצאות אישיות על עו"ד היא סמכות טבועה אשר קיימת לבימ"ש, כאשר עו"ד פוגע בתפקוד התקין של בימ"ש, כמו לפנות לשי' בצורה לא מכובדת **העליון הוסיף:** כי על בימ"ש לנקוט בזהירות ורק בנסיבות מיוחדות, ולאחר שהתריע בפני עו"ד ונתן לו הזדמנות להשמיע את טענותיו, רק אז להטיל הוצאות.

יש להדגיש כי עו"ד אשר הוטל עליו הוצאות הוא יכול לערער כמו בהליך אזרחי.

איזה אמרה היא לא אתית ?

למשל – עו"ד אומר לש' "יש לי חדשות לאדוני אני לא עובד אצל אדוני..". אותו ש' הגיש תלונה לוועדת האתיקה.

או מהשאלות של כבודו רואים כי הוא לא קרא את התיק, אולי נצא להפסקה ונתן לבימ"ש לקרוא את התיק.

"או אני מבין שחבל על הזמן של כולנו בוא נעבור לערעור..."

"או המזכירה של הש' מנסחת משפטים יותר טובים מהשופט..."

מכאן לא ניתן להתבטאות בצורה כזאת, זה לא לעניין, והדבר יכול להביא להעמדה לדין.

ועדת האתיקה, החליטה כאשר יש התבטאות לא נאותה אז הועדה תבקש מאותו עו"ד להתנצל, אם הש' מקבל את ההתנצלות זה תקין, אבל אם לא אז ההליך ימשך, וכמובן לא הכל נגמר בהתנצלות קרי הכל תלוי במקרה ובנסיבותיו.

עוד מקרה, עו"ד נכנס לאולם, הש' הקריאה גזר דין עבור תיק אחר והש' ביקשה מעו"ד לא להפריע, עו"ד אמר לש' אני לא מפריע לש' ואת מפריעה – ועדת האתיקה פנתה לעו"ד וביקשה ממנו להגיב(נילון), הוא אומר כי הש' אינה מבינה את הבנת הנקרא, אי אמירת אמת וכו'.. אותו עו"ד הועמד לדין.

עוד דוג' – עו"ד שכותב מכתב לשופטת "דומה כי כל התלונות עליך לא מועילות את לא ראוייה להיות שופטת, המשפט היה מתנהל אחרת אילו היה מתנהל אצל גבר...."

לפעמים ההתבטאות היא לא בעל-פה אלא בדרך של כתב כמו ערעור **עו"ד בית הלוי נ' לשכת עוה"ד מחוז ת"א:** "העו"ד אומר כי ההרשעה היא תעודת עניות, אם שמים אותה בוויטרינה לא יכנסו לקוחות...". הקובל פנה לעו"ד (נילון) בכדי שישיב, אולם העו"ד לא השיב, לכן הוא העומד לדין בגין ההתבטאות ובגין אי ההשבה, בית הדין הרשיע אותו בשתי העבירות וצירף עוד עבירות סל, הוא קיבל שנת השעיה על תנאי, וכנס של 3500 ₪ הוא ערער לבית הארצי: הוא קיבל 8 חודשים של השעיה בפועל, שוב ערער לבית המשפט המחוזי בירושלים: הערעור נדחה.

משה כהן נ' לשכת עורכי הדין: עו"ד התבטא בצורה לא מכובדת כלפי בימ"ש "חכם נתקל בהחלטות שערוריות, מדובר בש' מושחת, חריצת דין טרם משפט..." עוה"ד לא הכחיש את ההתבטאות ואמר שזה לגיטימי, בבימ"ש המחוזי הוא הושעה למשך שנה ו-9 חודשים, הוא ערער לבית הדין הארצי וזה נדחה, וגם ערער לבית המשפט המחוזי בירושלים ונדחה.

הקלטה בבימ"ש –**כללי 22 כללי לשכת עורכי הדין (אתיקה מקצועית)****הקלטת הזולת**

22. (א) לא יקליט עורך דין שיחה עם לקוחו או עם עורך דין אחר, אלא בידיעתם.

(ב) עורך דין המקליט דיון בבית המשפט יודיע על כך לבית המשפט.

(ג) לא יעשה עורך דין שימוש בהקלטה שנעשתה תוך הפרת סעיף זה.

בס"ק (ב) צריך אישור של בימ"ש, ולא יקליט על דעת עצמו.

קעת נדבר על דברים בסיסים של עורכי הדין –**כלל 34 כללי לשכת עורכי הדין (אתיקה מקצועית)****איסור הטעיה**

34. (א) לא יעלה עורך דין, בין בעל פה ובין בכתב, טענה עובדתית או משפטית **בידעו** שאינה נכונה.

(ב) האמור בסעיף קטן (א) אין בו כדי למנוע הכחשה בכתב טענות בהליך אזרחי, או כפירה בעובדה בהליך פלילי.

ס"ק (ב) – אסור להטעות את בימ"ש ולהעלות טענה משפטית לא נכונה, הרי הכלל הבסיס במשפט כי כל מי שצריך להוכיח את התביעה זה התובע, הרי מותר לי להכחיש כדי לגרום לצד השני להוכיח, אז הכחשה מותר לי להגיד ומותר לי להגיד אני לא אשם.

אותו דבר בהליך אזרחי, תקנות סד"א מאפשרות לנו לומר כי אנו מכחישים, לכן אותה הכחשה יכולה להיות ע"י עו"ד.

הכחשה משולה לטענה שאין לצד שכנגד מספיק ראיות כדי להוכיח את התביעה.

ס"ק (א) – כדי להרשיע לפי כלל 34(א) נדרש להוכיח כי העבירה בצוה "ביודעין", הס' מתייחס ל-

1) טענה עובדתית אינה נכונה – עולה השאלה מתי עו"ד יודע כי הדברים שהלקוח אומר לא נכונים?

בפרקטיקה עו"ד עושים מאמצים שלא להיכנס לכלל 34, למשל עו"ד פלילי אומרים ללקוח תספר לי רק מה שאמרת במשטרה.

אמרנו כי צריך להוכיח את היסוד ביודעין-

בימ"ש אמר זה מתקיים כי כאשר יש עצימת עיניים.

דוג' – עו"ד אשר במסגרת הליך אחד הוא אישר תצהיר של לקוחה, אותה לקוחה הצהירה שיש לה הכנסות מקצבאות, ומשכירות.

בהליך הוא הצהיר כי יש לה הכנסות רק מתוך קצבאות. **ניתן לראות שיש כאן סטירה בין התצהירים.**

דוג' – עו"ד הגיש בשם לקוח תביעה לבימ"ש השלום בקריות, יחד עם הבקשה הגיש בקשה לצו עיכוב יציאה מן הארץ לאחד מן הנתבעים, בימ"ש דחה את הבקשה, אותו עו"ד הגיש לבימ"ש בעכו בדיוק אותו כתב תביעה ואותו צו, מבלי שהוא ידיע את בימ"ש בעכו כי הצו נדחה, בימ"ש בעכו נתן את הצו. העו"ד הועמד לדין משמעתי בגין הפרת החובה כלפי בימ"ש.

דוג' – עו"ד מה שעשה כאשר ישנה שלילית רישיון לאחר תקופה ארוכה נדרש להגיש בקשה לטסט, אותו עו"ד הלקוח שלו פעם אחת קיבל מספר שלילית והתוצאה הייתה כי הלקוח נדרש לעשות טסט, אולם העו"ד לא הודיע לבימ"ש על החפיפה. העו"ד קיבל השעיה למשך שנתיים בפועל.

2) טענה משפטית אינה נכונה –

דוג' – עו"ד מציג דעת מיעוט, אולם בפועל הוא אומר לבימ"ש שזו דעת רוב וזאת ההלכה. **דוג' –** עו"ד ציטט מספר משפטי, אבל המשפטים אשר ציטט מהם עלתה מסקנה הפוכה ממה שהיה כתוב.

דוג' – עו"ד ציטט בצורה חלקית משירות המבחן אשר נותנת התרשמות אחרת, העליון אומר היה ניתן לצפות ממנו כקצין בימ"ש לצרף את התזכיר הנכון במלואו.

פס"ד עבור כלל 34 – **שאל אהרון נ' ועד מחוז ת"א**: נתייחס ליסודות של הס' כדי להוכיח אותם, דובר על עו"ד אשר ניהל משפט נגד זוג חייבים שהם בעל ואישה, באחד הדיונים הוא הסכים למחוק את התובענה כלפי האישה, הצדדים כעת זה הלקוח והבעל, הצדדים הגיעו לפשרה, אחרי שנה וחצי הלקוח לא עמד בהסדר, ולכן הוא הגישה בקשה לצרף את האישה בטענה כי שמה נשמט ע"י הקלדנית בטעות. **הבקשה הועבר להחלטת הש', וגילתה כי הוא הסכים למחוק את התובענה.** השי' שלחה את ההחלטה לוועדת האתיקה של לשכת עו"ד. **בימ"ש הדין המשמעתי המחוזי: הועמד לדין מכוח כלל 34, וגם מכוח כלל סל.** עו"ד טען שזה לא היה בכוונה והוא שכחה ולא התכוון להטעות את בימ"ש.

עולה השאלה אם עו"ד בגלל טעות נדרש להעמיד אותו לדין בבימ"ש המחוזי: הייתה מחלוקת בין השי', הוא זוכה חלקית, והורשעה מכוח ס' 54. הוא יצר מצג מטעה, והושעה למשך 12 חודשים, וכנס. **הוא ערער לבית הדין המשמעתי הארצי גם הקובל הגיש ערעור על קלות העונש:** הערעור נדחה על עצם ההרשעה, אבל בגלל שהוא פעל שלא בזדון אלא בטעות לכן הוא קיבל שנתיים השעיה על תנאי.

העו"ד ערער לבימ"ש המחוזי בירושלים: עו"ד, טען כי מדובר בטעות בתום לב שאינה מהווה עבירת משמעת, בימ"ש קבע כי נק' המוצא דורשת מחשבה פלילית סובייקטיבית, ורשלנות אינה מהווה עבירה, התפקוד התקין של המערכת המשפטית מחייב את השי' להסתמך על עו"ד, ולצאת מתוך הנחה כי המצגים נבדקו, ועו"ד נדרשים להיות מקצועיים, **לכן בימ"ש קבע: מצג רשלני מטעה כאשר מקורו הוא אי בדיקת נתונים זו עבירה משמעתי, בימ"ש מוסיף כאשר מדובר בהרעה לפי כלל 34, אז המילה "ביודעין" מחייבת בהוכחת למודעות בפועל של עו"ד לטענה. כאן למעשה הוא הועמד מכוח כלל 54, וכאן די בהוכחת רשלנות ואין צורך להוכיח יודעין.**

עו"ד משה גרין נ' לשכת עורכי הדין מחוז מרכז: עו"ד היה בעל דין כלומר לא עו"ד, קרי הוא יוצג ע"י עורכי דין. הוא הורשע בבימ"ש שלום בעבירה של שימוש במקרקעין ללא אישור, הוא ערער לבימ"ש המחוזי, ובימ"ש המחוזי החזיר את התיק לשלום, אולי צריך לשנות את ההרעה ביחס לעובדות עבור כניסת הנכס לתכנית מתאר, **בימ"ש השלום קבע:** שאין לשנות מההרעה, והוא ציין שבעצם גרין עם עורכי הדין שלולא הציגו נתונים והם הסתירו חלק מן החומר, לכן הוא חושב כי נעשתה טעות, **בימ"ש השלום אומר:** ע"י הטעית בימ"ש המחוזי הוא הרוויח זמן שימוש במקרקעין.

ועדת האתיקה מגיש תלונה נגד עו"ד גרין והוא הועמד לדין. גרין טען הוא היה בעל דין ומיוצג תעמידו את עורכי הדין שלי, **הוא העומד לדין מכוח כלל 2 + 34**. בית הדין המשמעתי המחוזי הרשיע אותו בעבירה על בכובד המקצוע, הוטל עליו 10 חודשים השעיה, **הוא ערער לבית הדין הארצי: וזוכה. ועדת האתיקה ערערה לבית המשפט המחוזי בירושלים**: נקבע כי דין הערער להתקבל באופן חלקי, לא ניתן להתעלם מהפרוטוקול ומפס"ד, הוא הורשע מכוח כלל 34. הוא הגיש בקשת רשות ערעור לעליון. **העליון אומר: שואל, האם ניתן לקבול כלפי עו"ד, בזמן שהוא היה מיוצג ?** בימ"ש אומר אין מניעה להחיל את הכללים מחוץ לעיסוק שלו, הרי התכלית של הכללים זה להגן על כבוד המקצוע, **גם כאשר עו"ד מיוצג. אבל בימ"ש העליון אומר**: לא נוח לנו כי רק אותו עו"ד הועמד לדין ולא כל עורכי הדין. לכן הפחיתו את הוענש, וקיבל נזיפה.

נחזור לכללי 34(א)

לא יעלה עורך דין, בין בעל פה ובין בכתב, טענה עובדתית או משפטית ביודעו שאינה נכונה.

עולה השאלה כאשר עו"ד יודע כי הלקוח משקר בבימ"ש או הוא אומר דברים לא נכונים בהמשך המשפט?

נתחיל מזה, מראש כי עו"ד לא יכול מעצמו להעלות טענות שקריות, אם לקוח רצח אני כעו"ד לא אגיד כי הוא אינו רצח אלא אגיד שהוא מכחיש.

אני יודע כי הלקוח היה בחיפה ברצח, האם אני יכול להגיד כי הלקוח היה במקום אחר ? לא, לכן עו"ד לא ירצו לשמוע את כל הסיפור מהלקוח, זה סוג של עצימת עיניים.

יש שתי שאלות מהותיות :

1) הלקוח רוצה להעיד עד, כאשר אנו יודעים שהעד או הלקוח אומרים דברים שקריים ? מה עו"ד אמור לעשות ?

לגבי השאלה הזאת כלל 34(א) – הוא מכסה את השאלה הזאת.

(א) לא יעלה עורך דין, בין בעל פה ובין בכתב, טענה עובדתית או משפטית **ביודעו** שאינה נכונה.

אין הרבה התייחסות בפסיקה, אנו נדרשים להגיד ללקוח שהוא לא יכול לשקר בבימ"ש, ואם הלקוח בכל זאת משקר, אז נדרשים להודיע ללקוח כי אנו נתפטר, יש כאן בעיה פרקטית כי בפלילי נדרש אישור של בימ"ש, וצריך לציין בפני בימ"ש כי נוצרו נסיבות אשר מכוחם נדרש להתפטר. ז"א צריך לעשות כל האפשר כדי למנוע את השקר.

2) מה אני אמור לעשות, שאני לא ידעתי שהלקוח בהמשך שיקר ללא ידעתי ? האם צריך עו"ד לקפוז ולהגיד כי הלקוח אינו אומר נכון ? כלומר הלקוח משקר ?

מצב כזה הלקוח מבטיח שהוא לא משקר, או הוא מפתיע ומשקר –

כלל 34 אינו נותן תשובה, כי הכלל אומר אל תעלו ביודעין, יש כאן דילמה, מצב אחד, יש חובת סודיות, ונאמנות כלפי הלקוח, מצד שאני, ישנה חובה כלפי בימ"ש ?

אין תשובה חד-משמעית ע"י הרשויות.

היה מקרה, שבו עו"ד פנה לוועדת האתיקה במחוז ת"א – הוא אומר כי הוא מייצג לקוח, באחד ההליכים היה נדרש להגיש תצהיר, אז לא היה ניתן לשלוח את התצהיר במייל, אלא היה נדרש להגיש אותו באופן פיזי, הלקוח אמר לעו"ד אני אגיש את התצהיר, וכשזה הגיע לידו, עשה בו שינויים ללא אישור עו"ד, התצהיר הוגש לבימ"ש.

יש כאן בעיה, מצד אחד יש נאמנות כלפי הלקוח ומצד שני ישנה חובת נאמנות כלפי בימ"ש.

התשובה של הועדה הייתה – עו"ד נדרש להסביר את חומרת המעשה, ולנסות לקבל את אישורו של הלקוח לפנות לבימ"ש ולהחליף את המסמכים.

אם הלקוח מסרב העו"ד נדרש להתפטר מהתיק, עוד הועדה קבעה כי העו"ד נדרש לדווח לבימ"ש. **מכאן אנו רואים גישה אשר קובעת חובת בימ"ש גוברת.**

החלטה אחרת של ועדת האתיקה הארצית – עו"ד יציג לקוח בפני בג"ץ, מחכים לפס"ד, פתאום עו"ד מגלה כי חלק מהמידע אשר מסר הלקוח הוא לא נכון. עו"ד גילה זאת. והצד שכנגד גילה את המידע החדש (המדינה), לא ברור אם ההחלטה תושפע מהמידע החדש, עו"ד אומר מעבר לכך שהוא פונה לוועדת האתיקה, והוא מוסיף כי חשיפת המידע יכולה לסכן את הלקוח, עו"ד שואל מה לעשות? **האם לדווח לבימ"ש ? ומצד שני תהיה פגיעה חמורה בלקוח.**

דעת רוב – אם עו"ד משוכנע כי הצד השני יודע את המידע וכל עוד עו"ד לא נדרש להציג מצד פוזיטיבי, אז לא חייב לפנות לבימ"ש כדי לתקן את המידע, כי הצד השני יכול לפעול בחוכמה, כלומר אם הצד השני יודע אז הוא יעלה את זה, אם הצד השני יבקש לתקן את הפרט אז עו"ד חייב להציג אמת בתגובה שלו, ואם הוא לא בטוח כי עו"ד של הצד השני יודע את העובדות אז הוא צריך לקבל

את הסכמת הלקוח או לפנות לצד השני ולבימ"ש תוך כדי צמצום הנזק. אם הלקוח מסרב להסכמה אז עו"ד נדרש להפטר.

דעת מיעוט – אם הלקוח מסרב אז עו"ד צריך להתפטר וגם ליידע את בימ"ש.

לאחר שתי ההחלטות לעיל, ניסו להבין אם ההחלטות חזרו אחורה, והעניין לא היה ברור, עד אשר הגיע אירוע לבית הדין המשמעותי זה פס"ד **לשכת עוה"ד נ' איתי יצחק**: עו"ד איתי יצחק יציג לקוח בשני הליכים, הראשון הלקוח נפגע בת.ד הוא יצג אותו מול חברת הביטוח כדי לקבל פיצוי, הליך שני מול הוצאה לפועל.

בהליך של ת.ד הלקוח קיבל פשרה על סך 250,000 ₪ כמובן הצ'ק קיבל אותו עו"ד וממנו ניקה את שכר הטרחה.

לאחר מכן, בהליך מול הוצאה לפועל, שואלים את הלקוח אם ההליך של ת.ד נסגר, הוא משיב שאיננו יודע(זאת למרות שההליך נסגר כאמור), כלומר הלקוח משקר. על בסיס השקר הוטל עיקול רק על סכום קטן מכספי הלקוח כי כל הסכום הוסתר מהוצאה לפועל. עו"ד של הצד השני גילה את העניין, הוגשה תלונה נגד עו"ד ע"י ועדת האתיקה(הקובל), הועדה טענה כי עו"ד ידע לכן הוא סייע להבריח כספים מעיקול, עו"ד איתי יצחק לא חלק על העובדות הוא טען כי לא ידע מראש כי הלקוח משקר מראש והוא הפתיע אותו.

מה עו"ד נדרש לעשות? הרי יש כאן התנגשות חזיתית של עו"ד מצד אחד חובת נאמנות כלפי הלקוח ומצד שני כלפי בימ"ש.

בית הדין המשמעותי המחוזי – אומר אין אסמכתא אשר קובעת איך אמור עו"ד אמור להתנהל במצב כזה, אין קביעה לאיזה חובה גוברת קרי חובת הלקוח או חובת בימ"ש. אך הפסיקה קובעת כי אסור לעו"ד לאפשר שקר מול בימ"ש. אבל במצב המתואר כיוון שעו"ד לא ידע אז חובת הלקוח גוברת על החובה כלפי בימ"ש והוע"ד זוכה.

יש להדגיש כי הקבילה של ועדת האתיקה לא העמידה אותו בגין כלל 34, אלא האשימה אותו בהתנהגות לא הולמת, הפרת החובה לסייע לבימ"ש לפי סי' 54.

ועדת האתיקה של מחוזי דרום ערערה – הדיינים התלבטו אם חל כלל 34 או מדובר בהתנהגות שאינה הולמת, יש כאן עמימות.

בית הדין מנתח את כלל 34 – מטרתו זה להבטיח את גילוי אמת, ולשמר את טוהר ההליך השיפוטי, אבל יש כאלה אשר מעמדים את חובת הנאמנות של הלקוח תוך חיזוק מהשיטה האדברסרית, בית הדין הארצי החלטה של בית הדין קמא כי חובת הנאמנות גוברת על בימ"ש זה החלטה גורפת, בית הדין המשמעותי הארצי מציג שתי עמדות, מצד אחד בית הדין המחוזי אשר אמר חובת הנאמנות ללקוח גוברת ואילו חוקרת בשם זר גורמן אשר לדעתה החובה כלפי בימ"ש גוברת.

בית הדין קובע כי ההחלטות אלו לא מאוזנות, ואז הוא הוא עושה סקירה של המשפט המשווה, ובהקשר זה גם המשפט המשווה הוא מתלבטת בסוגיה, למשל באנגליה ובארה"ב העו"ד מצווה לשכנע את הלקוח להגיד את האמת, באנגליה עו"ד נדרש להתפטר ואז בימ"ש יבין לבד כי ההתפתרות הייתה בשל בעיה מצד הלקוח. ואילו בארה"ב לא די בהתפתרות אלא עו"ד חייב לזווג גילו האמת.

בית הדין הארצי נותן הלכה: נדרש להבחין בין שני סוגים של עובדות, קרי עובדות אשר התגלו ע"י הלקוח כמו אני רצחתי או כמו עדות שמועה. לעומת זאת יש עובדות כי עו"ד יודע מידיעה אישית הוא רצה חוזה, ראה את הסכין עם הדין. כאן אנו יודעים כי עו"ד יודע עובדות אשר עו"ד ידע מידיעה אישית והן מחייבות מסירת אמת לבימ"ש קרי קודם לנסות להגיד ללקוח להגיד את האמת, אם לא אז עו"ד יגלה את האמת.

לעומת זאת עדות שמועה אלו נטה שלא נתחייב לחובה אקטיבית.

אומר בימ"ש כי עו"ד לא העומד מכוח כלל 34, ויש כאן עמימות, לכן הוא זוכה.

עוד דבר בנוגע לסי' 34 –

מה קורה אם בימ"ש טועה בעצמו, או הצד השני מטעה את בימ"ש, האם יש חובה של עו"ד לדווח על הטעות?

יש פער בין העמדה של בימ"ש לבין העמדה של הלשכה, מבחינת בימ"ש החובה כלפיו גוברת, אבל בפועל מי שמעמיד לדין זה הלשכה.

אבל, אם הצד השני טועה אין חובה לתקן אותו, אך אסור להסתמך על האמרות שלו. כלומר אם התביעה תגיד שאין לנאשם הרשעות, ובפועל יש הרשעות, אני לא יכול להסתמך על כך, אך אני יכול להגיד שהתביעה לא הוכיחה את האשמה.

אבל אם בימ"ש טועה –

למשל – בתחום סד"פ, כאשר יש כ.א.הש' נדרש להקריא את כ.א.האישום, ובפועל הוא לא הקריא ושתק כמה ימים, לכן כעסו על עו"ד וציפו ממנו שתיקן את הטעות.

עוד 3 כללים אשר עוסקים בחובתו של עו"ד בדרך ההתנהלות בבימ"ש – כלל 35**תשלום לעד**

35. לא ישלם עורך דין, לא יציע לשלם ולא יתן יד לביצוע כל תשלום או תמורה אחרת לעד תמורת עדותו, אם תשלום זה מוהנה בתוצאות המשפט.

**כלל 36 – מתייחס לעו"ד כעד
זאת שאלה שתהיה במבחן****עורך דין כעד**

36. (א) לא ייצג עורך דין אדם בהליכים משפטיים, לרבות ערעור, אם הוא עומד להעיד מטעם אותו אדם באחד משלבי ההליכים האמורים; נקרא עורך הדין להעיד מטעמו של אדם אחרי שהחל לייצגו - יחדל מן הייצוג.
(ב) הוראות סעיף קטן (א) לא יחולו על מסירת עדות כשעורך דין נקרא להעיד בידי בעל דין יריב, או בענין שהוא טכני או ברשות בית המשפט או ברשות הועד המחוזי.

ניקח את הס' וננסה להבהיר משהו, הכלל אומר מה לא, ולאחר מכן נותן חריגים.

מה לא – לא ייצג עורך דין אדם בהליכים משפטיים, לרבות ערעור, אם הוא עומד להעיד מטעם אותו אדם באחד משלבי ההליכים האמורים; נקרא עורך הדין להעיד מטעמו של אדם אחרי שהחל לייצגו - יחדל מן הייצוג.
ז"א אם עו"ד יודע שהוא הולך להעיד או בהמשך נודע לו שהוא יעיד אז הוא נדרש להפטר מהתיק.

יש כאן שתי דרכים מצד אחד, להגיד מה הלא,
מצד שני להגיד מה כן –

לא יחולו על מסירת עדות כשעורך דין נקרא להעיד בידי בעל דין יריב, או בענין שהוא טכני או ברשות בית המשפט או ברשות הועד המחוזי.

כלל 38**חקירה נגדית בהגינות**

38. לא ישאל עורך דין, בחקירה נגדית, שאלות הנוגעות למהימנותו של עד, במטרה להטיל דופי באופיו, ואשר אין להן, מבחינה אחרת, נגיעה לענין הנדון, אלא אם כן יש לחוקר יסוד סביר להאמין שהשתמע מהשאלה הוא אמת או שיש לו בסיס נאות.

נושא מס' 10: חובות עו"ד כלפי הצד שכנגד, צדדים שלישיים, כלפי המקצוע וכלפי חבריו למקצוע

ב- 16/12/2019 ניתן פס"ד בנושא ניגוד עניינים **רשות ערעור אזרחי 7853/19 קול סמג'ה נגד גלריה ת"א- הפס"ד עוסק בס 53 א.ב רבתי קטן**, הס' עוסק בנושא ניגוד עניינים, דובר על עו"ד אשר לקח על עצמו ייצוג ויש כאן למעשה טענה של פסולת שופט, בבימ"ש המחוזי אחד הצדדים ביקש למנות כונס נכסים אולם בימ"ש המחוזי סירב, העליון קבע כי ימונה כונס והתיק יוחזר למחוזי, בשלב זה העו"ד הוחלף והוא לא יכול להופיע מסיבות של ניגוד עניינים, היו שתי אפשרויות הראשונה זה להעביר מותב, אפשרות שנייה עו"ד לא יכול לייצג. **העניין הגיע לנשיא בית המשפט המחוזי: נקבע כי חל ס' 53 ב. רבתי קטן, נקבע כי עו"ד היה צריך לצפות לניגוד עניינים, ולכן עו"ד לא יכול לייצג, והשופט לא יוחלף, הדבר גם נקבע בבימ"ש העליון.**

שיעור של היום, חובות עו"ד של הצד שכנגד כאומר לעיל. (בשיעור הבא נדבר על חובות העו"ד ללקוח).

חובות של עו"ד כלפי הצד שכנגד וכלפי העדים של הצד שכנגד:

כללי לשכת עורכי הדין (אתיקה מקצועית).

יחס כלפי הצד שכנגד

23. עורך דין ינהג בצד שכנגד בדרך ארץ.

איסור על איומים

24. עורך דין לא ינקוט באיומים בפנותו לצד שכנגדם אך רשאי הוא –

(1) לפרט אמצעים אשר מרשו ינקוט למימוש זכויותיו;

(2) להפנות את תשומת לבו של הצד שכנגד להוראות כל דין.

בכלל 24 אסור לאיים, אך מותר להעיר את תשומת לב השני, מתוך עילה חוקית, כלומר כדי שהפניה לא תהיה מכוח איום, נדרש להזכיר אמצעי חוקי, האמצעי נדרש להיות אופרטיבי אשר נוצר מכוח הזכות המשפטית.

למשל- לא מאיים על הצד שכנגד ע"י הגשת תלונה פלילית, אבל אפשר להציג לצד השני כי אני מתכוון לפנות למשטרה, או אם למשל מדובר בפלישה אז אני אגיד כי אפעיל את ס' 18 לחוק המקרקעין.

אמרנו כי לא מאימים ע"י הגשת תלונה, אלא להגיד כי מעשיך הם בניגוד לחוק.

מגע עם אדם מיוצג

25. (א) עורך דין היודע כי הצד שכנגד מיוצג בענין פלוני בידי עורך דין –

(1) לא יפנה אל הצד שכנגד אלא באמצעות עורך הדין המייצגו באותו ענין;

(2) לא ייפגש עם הצד שכנגד לצורך דיון באותו ענין אלא בנוכחות עורך דינו.

(ב) עורך דין רשאי שלא לנהוג בהתאם לאמור בסעיף קטן (א) –

(1) בהסכמתו של עורך הדין של הצד שכנגד;

(2) כאשר קיימת חובה, על פי דין, למסור דבר לצד שכנגד, בתנאי שעורך הדין ימסור העתק לעורך

הדין של הצד שכנגד.

הס' מדבר על הצד שכנגד אשר מיוצג ע"י עו"ד, ז"א ברגע שהצד שכנגד לוקח ייצוג אנו פועלים מול העו"ד שלו ולא מולו באופן ישיר.

אבל לכלל זה יש חריג ניתן לסטות ממנו בהתאם לס' "ב" לעיל. למשל- עו"ד של הצד השני נמצא בחו"ל אני יכול לפנות אליו, או למסור לצד שכנגד בתנאי שמסרנו גם לעו"ד של הצד שכנגד.

המטרה של ההוראה היא להגן על הצד השני כאשר הוא בחר להיות מיוצג ע"י עו"ד, הרי הפניה אליו ישירות היא לא ראויה ונדרש לפנות לעו"ד.

כבוד הצד שכנגד

33. עורך דין יטען טענותיו לפני בית המשפט, בין בעל פה ובין בכתב, בדרך ארץ, תוך שמירה על כבוד הצד שכנגד ועל כבוד כל אדם אחר הקשור בהליך השיפוטי.

מגע עם העדים

37. (א) עורך דין רשאי לבוא בדברים עם אדם העשוי להעיד מטעם לקוחו.
- (ב) לא יבוא עורך דין בדברים עם אדם העומד, לפי ידיעתו, להעיד במשפט מטעם הצד שכנגד, בענין הקשור לעדותו, אלא בהסכמת הצד שכנגד, ואם הוא מיוצג - בהסכמת בא כוחו.
- (ג) הוראות סעיף קטן (ב) לא יחולו כאשר עומד עורך הדין להזמין לעדות מטעם לקוחו (להלן - הלקוח), אדם שהוזמן להעיד מטעם צד אחר, אם נתקיים בו אחד מאלה:
- (1) העד הוא הלקוח, ואם הלקוח הוא תאגיד - יושב ראש הדירקטוריון, יושב ראש ההנהלה או המנהל הכללי מטעמו;
 - (2) בית המשפט או הועד המחוזי או מי שהועד המחוזי הסמיכו לכך, נתן היתר, ורשאי המתיר לקבוע תנאים בהיתר;
 - (3) במשפט אזרחי - העד פעל מטעמו של הלקוח בענין נושא המשפט.

כלל 37 (א) אומר את המובן מאליו, כלומר עו"ד רשאי לפנות לאדם אשר עשוי להעיד לטובת הלקוח שלו. לרבות חזרה על דברי החקירה, גם לדבר איתם כדי לקבל מהם תובנות ועוד נקודות אשר יכולות לסייע ללקוח.

כלל 37 (ב) אומר את ההפך של 37(א) העדים של הצד שכנגד. כלומר אסור לפנות לעדים של הצד שכנגד אלא אם הצד השני הסכים לרבות אישור של עו"ד של הצד שכנגד. יש גם כאן חריג:

כלל 37 (ג) זה לא חריג סוחף, אלא נדרש להתקיים אחד החריגים: כלל 37(ג), (1), (2), (3).

חקירה נגדית בהגינות

38. לא ישאל עורך דין, בחקירה נגדית, שאלות הנוגעות למהימנותו של עד, במטרה להטיל דופי באופיו, ואשר אין להן, מבחינה אחרת, נגיעה לענין הנדון, אלא אם כן יש לחוקר יסוד סביר להאמין שהשתמע מהשאלה הוא אמת או שיש לו בסיס נאות.

זה חקירה נגדית בהגינות כלפי הצד שכנגד, אמרנו כי נדרש לשמור על כבודו של הצד שכנגד. על כבוד הצד שכנגד זה כולל כבוד בין הצדדים.

בקשת רשות ערעור חיים שטנגר נ' ועד מחוז ת"א: שטנגר אומר לצד השני למר יערי, אתה "נוכל, סובל ממחלות..." התיק הגיע לעליון, עו"ד שטנגר הושעה למשך שנה.

החובה כלפי צדדים שלישיים -

האם לעו"ד יש חובת זהירות כלפי צד שלישי, עולה השאלה כאשר עו"ד מייצג לקוח האם צד שלישי עלול להיפגע (כאן לא מדובר על הצד שכנגד)?

עו"ד ארד נ' אבן: נקבע כאשר הצד שכנגד לא מיוצג ע"י עו"ד, אז העו"ד אשר מייצג לקוח יש לו חובה כלפיו.

מה לגבי חובה לגבי צדדים שלישיים?

בית המשפט העליון קבע כי ישנה חובה, אבל נדרש לקבוע לזה גדרות, ז"א האם בכל פעולה נדרש לקחת בחשבון את הצד השלישי אם אז זה עלול לפגוע בלקוח שלנו. כלומר יש חובה תחת סייגים בהתאם למקרים והנסיבות. כדי שתהיה אחריות נדרשת להיות הסתמכות של הצד השלישי על מעשיו של עו"ד.

אולם, הגישה המסורתית של עו"ד היא חובת הנאמנות של הלקוח היא החובה החזקה ביותר. זאת הגישה הבסיסית, אבל כבר בשנת 1969 בימ"ש קבע כי עו"ד נדרש להיות זהיר כלפי הצד השלישי ולא להכשיל אותו.

עו"ד דניאל וגנר נ' מזל עבדי: זה פס"ד מתחום הנוזיקין, דובר על עסקת מכר של דירה, ועו"ד וגנר ייצג לכאורה את המוכרים, הקונה שילם את הכסף באמצעות משכנתא מבנק לאומי, הבנק נתן את הצ'ק למוטב בלבד על שם המוכרים, אותם מוכרים לאחר 5 ימים, ביקשו מעו"ד וגנר להכניס את

הכסף על חשבון נאמנות, ולאחר כמה ימים ביקש מעו"ד להוציא את הכסף, התברר כי מדובר במוכרים שהם נוכלים. בנק לאומי אמר כי הוא עו"ד אחראי כלפיו, עו"ד אמר כי מדובר באנשים מבוגרים, וטען כי הוא נצמד לנאמנות של הלקוח, בימ"ש קבע: כי עו"ד וגנר יש לו חובת זהירות כלפי הבנק. יש לנו אחריות לנזקים אשר יכולים להתרחש כלפי צדדים שלישיים רחוקים.

חובות כלפי המקצוע

ס' 53 לחוק לשכת עורכי הדין

שמירת כבוד המקצוע

53. עורך דין ישמור על כבוד המקצוע של עריכת דין ויימנע מכל דבר העלול לפגוע בכבוד המקצוע.

כבוד המקצוע זה חשוב עבור לשכת עורכי הדין, זה אחד מעקרונות היסוד של המקצוע, בעבירות המשמעותיות, אז מצרפים את העבירה הזאת לכל עבירה. כלומר כל עבירה שהיא לא כדין אז זו עבירה אשר פוגעת בכבוד.

עבירות משמעת

עבירות משמעת

61. אלה עבירות משמעת:

- (1) הפרת הוראה מהוראות הסעיפים 53 עד 60 או של דין אחר המטיל חיוב או איסור על עורך דין בקשר למקצועו;
- (2) הפרת כללי האתיקה המקצועית שנקבעו לפי סעיף 109 או לפי סעיף 98ג(3);
- (3) כל מעשה או מחדל אחר שאינו הולם את מקצוע עריכת הדין.

ראינו כי כבוד המקצוע זה מכלל לנושאים אחרים, הגיעה שאילת לוועדת האתיקה: הלקוחות שלו הם מעטי יכולת ולא יכולים להגיע לפגישות, הוא פנה לוועדת האתיקה בשאלה האם ניתן לתת שירות ע"י שיחת טלפונית בתשלום לפי דקה. הועדה קבעה שלא.

חובת כלפי חבריו למקצוע

כללי לשכת עורכי הדין (אתיקה מקצועית)

יחסי חברים

26. בכל ענין מקצועי יגלה עורך דין יחס חברי כלפי חברו למקצוע ולא ימנע ממנו כל הקלה שאין בה כדי לפגוע בענינו של לקוח, ובכלל זה יסכים לבקשה לשינוי מועד כאשר חברו נקרא לשירות מילואים פעיל, מצוי בחופשת לידה או בחופשה הנובעת משמירת הריון, חלה או שרוי באבל; לענין סעיף זה, "פגיעה בענינו של לקוח" – פגיעה משמעותית שיש בה כדי לגרום ללקוח נזק של ממש. "חופשת לידה" –

לגבי עורכת דין – חופשת לידה לפי סעיף 6 לחוק עבודת נשים, התשי"ד-1954 (להלן – חוק עבודת נשים), חופשת אימוץ או חופשה להורה מיועד, לפי הענין, כמשמעותן בחוק עבודת נשים; ואם היא עורכת דין עצמאית – תקופה שבה היתה זכאית לחופשה כאמור אם היתה עובדת שכירה; לגבי עורך דין – חופשת לידה לפי סעיף 6(ח) לחוק עבודת נשים, חופשת אימוץ או חופשה להורה מיועד, לפי הענין, כמשמעותן בחוק עבודת נשים; ואם הוא עורך דין עצמאי – תקופה שבה הוא זכאי לדמי לידה לפי סעיף 49 לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995 (להלן – חוק הביטוח הלאומי);

"שמירת הריון" – כהגדרתה בסעיף 58 לחוק הביטוח הלאומי.

אנו נדרשים להיענות לכל פניה של דחיה ולא משנה מה הסיבה, העוצמה של הציפיה על פי ראיית לשכת עורכי הדין, **בשנת 2017 ועדת האתיקה של מחוזי ת"א**. הועדה החליטה (זה רק מחייב את מחוז ת"א), "עו"ד אשר מסרב לדחייה של חברו יחשב לעבריין" ז"א ההחלטה קובעת כאשר עו"ד מקבל בקשת דחייה הוא חייב להשיב לה תוך 48 שעות, ואם הוא מסרב זאת לעצמה נחשבת עבירת משמעת. הועדה אומרת כי ההסבר מצד של העו"ד כי הלקוח מסרב לדחייה זה לא מקבל, לכן רק

אם הדחיה תגרום נזק של ממש אז ניתן לדחות, לכן ברגע שיש דחיה כמו מפאת עומס עבודה אז הסיבה לא תתקבל.

הכלל הזה לא חל רק על בקשות דחייה, זה חל גם על כתבי טענות כמו כתב הגנה. כמובן הכלל הזה דורשת התנהגות הגונה כלפי החבר מה זה אומר?

למשל – היא מקרה בעבר הרחוק שעו"ד אשר יצג לקוח, כאשר הוא בא לכתוב את כתב ההגנה הוא לא מצא את כתב התביעה, הוא פנה לעו"ד של הצד השני כי לקבל את כתב התביעה, עו"ד של הצד השני לא שלח את כתב התביעה והתחמק באופן מכוון, וביקש פס"ד בהעדר כתב הגנה, וזה לא תקין.

יש החלטה חדשה מהשנה- עו"ד אשר אחרות נפטרה, וביקש דחיה, אז עו"ד של הצד השני הוא אמר כי יסכים לדחייה רק אם הוא ישלם פיצוי של 1500 ₪ עו"ד הועמד לדין בגין אמירה זו.

אנו זוכרים כי הדין המשמעותי חל על חייו הפרטים של עו"ד –

עו"ד היה נשוי והוא נפטר, אשתו פנתה לאח של העו"ד שהוא גם עו"ד, הוא התבטא אליה באופן לא ראוי "לכי יא מגעיל..." האלמנה פנתה לוועדה, ונקבע כי הדבר פוגע בכבוד המקצוע.

התבטאויות של עו"ד כלפי עו"ד במסגרת הליך משפטי כלומר הליך בתוך העבודה –

יש לציין שזה לא חברי להתבטאות בצורה לא מכובדת לצד השני. עלתה השאלה כאשר במהלך דיון משפטי, ועו"ד אומר דברים לא טובים כלפי הצד שכנגד האם מדובר בלשון הרע?

זה פס"ד אשר הגיע לעליון עו"ד פואד חיר נגד עו"ד עודד גיל : אחד מעו"ד הדין התבטא כלפי העו"ד של הצד השני, "ואמר כי מתקיים נגדו כתב אישום..." אולם הדבר לא נכון. עו"ד גיל מגיש תביעה. ס' 13 לחוק לשון הרע נותן הגנה במהלך הליך משפטי. ז"א יש לנו כאן, המחוקק רצה לחסום את השימוש של לשון הרע. **נקבע:** שלא מדובר בלשון הרע, הדברים אשר נאמרים זה לא לשון הרע, אך כן אפשר לטפל במישור של האתיקה המקצועית.

עולה השאלה אם עו"ד מתבטא מחוץ לבית המשפט או במקום אחר בצורה לא נאותה מה המשמעות:

זה פס"ד ועד מחוז ת"א נ' עו"ד יורם שפטל: שנת 1996, מי שהתלונן כאן זה עו"ד אשר היה דובר של עמותת דור של שלום, העמותה ארגנה הפגנה בת"א, עו"ד החזיק שלט "דור שלם דורש שלום" עו"ד שפטל אומר לעו"ד נעם קדם "הלוואי שתיפול עליך קטיושה" העיתונאי ראיין את שפטל וחזר על דבריו הוא השווה את השלט לעבודה משחררת של השואה. מה זה קשור ללשכת עורכי הדין, למעשה מדובר כאן על שני עורכי הדין, האישום הוא מכוח כלל 26 אשר דורשת התנהגות חברית בין עורכי הדין. **שפטל הועמד לדין משמעותי, וטען כי הדברים נאמרו במסגרת פרטית שלא במהלך עיסוק מקצועי. בית הדין המשמעותית הרשיע אותו, דעת הרוב בבית הדין הארצית זיכתה אותה כיוון שמדובר על הליך פוליטי. הועדה ערערה לעליון בימ"ש קבע:** נדרש לאזן בין כבוד המקצוע לבין חופש הביטוי, נדרש להבחין אם מדובר בגרעין הקשה של עו"ד כמו עבודה רגילה בין עורכי הדין אז חובת נהוג בכבוד, וככל שאנו מתרחקים מהגרעין כמו יחסים פולטים אז האיזון יטה לחופש הביטוי. העליון אומר כאשר אנו עוסקים בזיקה ישירה למקצוע בבימ"ש או הקשר מקצועי אז יש הגבלה על ההתבטאויות שלו מכוח עקרון של שמירה על כבוד המקצוע, אבל ככל שמתרחקים מהעסוק המרכז לכיוון התבטאות אישית אז נק' האיזון משתנה.

הגיע לבית המשפט עוד הליך **ועדת האתיקה מחוז ת"א נ' עו"ד אליעד שרגא :**

אלעד שרגא הוא יו"ר התנועה למען איכות השלטון, בשנת 2009 הוא התראיין לרדיו, אז רוה"מ הרחיב את הלשכה שלו, ואמר כי ההחרבה לא מועילה והתבטא בצורה לא נאותה, "אתה תמיד נהנה מחזקת החפות..." יש לציין כי אולמרט הוא גם עו"ד אז חל כלל 26. עלתה השאלה אם כלל 26 הוא חל כיוון שעו"ד אולמרט לא עוסק במקצוע. אליעד הועמד לדין, בית הדין המשמעותי המחוזי זיכתה אותו. והועדה ערערה כמה פעמים עד לעליון: **הועדה טענה במיוחד שהוא עו"ד אתה לא יכול להתבטא נגד חזקת החפות. נקבע כי מדובר בחופש הביטוי, והוא זוכה.**

קבלת עניין שבטיפולו של אחר

27. עורך דין שקיבל עניין לטיפולו וידוע לו כי אותו עניין מטופל על ידי עורך דין אחר, ימסור לעורך הדין האחר, בלא דיחוי, הודעה ולפיה העניין הועבר לטיפולו ויורד את מסירת ההודעה.

ז"א, יש לפעמים יש בלבול, הכלל הזה עבר שינוי, בעבר נקבע כי עו"ד לא יקבל הליך אם ההליך מטופל אלא בהסכמת עו"ד הראשון. כיום הכלל קובע, כי נדרש להודיע לעו"ד האחר.

שיתוף עורך דין בשכר טרחה

30. עורך דין המעביר ענין לטיפולו המקצועי של חברו, לא יהיה זכאי לחלק בשכר הטרחה אלא אם כן הוסכם במפורש אחרת, ובלבד שאם נבצר מעורך הדין המעביר לטפל בענין בשל הוראות סעיף 14, אסור לו לקבל תשלום כלשהו מעורך הדין המקבל את הענין לטיפולו.

חשוב להבין, יש לשים לב:

ריישא:

עורך דין המעביר ענין לטיפולו המקצועי של חברו, לא יהיה זכאי לחלק בשכר הטרחה אלא אם כן הוסכם במפורש אחרת

החלק הזה נוצר כאשר עו"ד שולח לקוח לעו"ד אחר, ואז אותו עו"ד ביקש תגמול כספי, הלשכה קבעה כי לא ניתן לצפות כי נהוג בשוק לקבל כסף, **לכן אם אני רוצה לקבל כסף מעו"ד אשר שלחתי אליו לקוח, אז נדרש לסכם זאת מראש מול עו"ד האחר.**

סייפא: .

ובלבד שאם נבצר מעורך הדין המעביר לטפל בענין בשל הוראות סעיף 14, אסור לו לקבל תשלום כלשהו מעורך הדין המקבל את הענין לטיפולו.

אבל אם סיבת ההעברה היא קשורה לניגוד עניינים אסור לקבל כסף. מה זה ניגוד עניינים זה כמו: עומס עבודה, או עניין אישי. כלומר אם יש ניגוד עניינים אסור לקבל כסף.

מחלוקת עם עורך דין

31. בטרם יפתח עורך דין בשם לקוחו בהליך משפטי נגד עורך דין אחר, יפנה אל אותו עורך דין בכתב, ואם קיימת אפשרות - אף בעל פה, כדי לנסות וליישב את הסכסוך בדרכי שלום, ובלבד שפניה כאמור לא תגרום נזק ללקוח.

מגיע אלי לקוח ואומר אני רוצה לתבוע עו"ד X כיוון שהוא התרשל אלי, או חייב אותי בשכר טרחה כלומר כל הליך משפטי כלפי עו"ד אחר, אז קודם נדרש לפנות אליו, והרציונאלי הוא כי סכסוך בין עורכי דין זה פוגע בכובד המקצוע. **אבל אם הדבר גורם נזק ללקוח אז לא צריך לפנות לעו"ד עוד חריג מכוח הפסיקה זה תביעה שכנגד.**

למשל- אם עו"ד תובע לקוח בגין שכר טרחה, והלקוח תובע בגין רשלנות אז לא צריך פניה מוקדמת.

הקלטת הזולת

22. (א) לא יקליט עורך דין שיחה עם לקוחו **או עם עורך דין אחר, אלא בידיעתם.**

(ב) עורך דין המקליט דיון בבית המשפט יודיע על כך לבית המשפט.

(ג) לא יעשה עורך דין שימוש בהקלטה שנעשתה תוך הפרת סעיף זה.

יש לשים לב, כי אנו מדגשים שעו"ד לא יקליט עו"ד אחר. כלומר אם פונה לעו"ד ומקליט אותו נדרש אישור שלו.

ועדת האתיקה הרחיבה וקבע כי עו"ד לא יקליט את אנשי המשרד שלו כמו מתמחים, פקידים. אך יש לזה סייג ביחסי עבודה:

נניח כי אני עובד כעו"ד אצל הבוס שלי, והוא לא משלם לי שכר אז מותר להקליט אותו. למרות שזו עבירה אתיקה, אבל הראיה היא קבילה.

עוד דבר גם עו"ד אשר פועל בעבודה פרטי, אם זה לא קשור לעיסוק המקצועי זה עדיין יחשב כעבירה אתית.

בנושא זה הוגשה שאילתה לעודת האתיקה כיוון שהיום יש כבר הקלטה אוטומטית ע"י האפליקציה בטלפון- הועדה קבעה שזה אסור.

יש עוד החלטה- כאשר עו"ד היה יחד עם אדם אחר במפגש, אותו אדם אחר הוא זה אשר ביצע את ההקלטה בידיעת העו"ד, הועדה קבעה שזה אסור. גם אם ההקלטה בוצעה שלא בידיעת העו"ד גם כאן אסור להשתמש בהקלטה. אבל היא יכול לשמש ראיה, אולם זו עבירה על כללי האתיקה.

ויסולי נ' ועדת האתיקה של לשכת עוה"ד במחוז חיפה: עו"ד נכח בפגישה שלא בכובעו כעו"ד, הפגישה עסקה בעניינים משפטיים אשר לא קשורים אליו, כלומר הוא לא היה בכובע של עו"ד, השיחה הזאת הוקלטה, עו"ד אחר הוקלט, **בית הדין אומר:** אם תתקבל הטענה כי ניתן להקליט אם אדם שהוא אינו עו"ד שהוא הקליטה את השיחה, הדבר יוביל להטלת רסן אשר תפגע במקצוע ותמנע מעו"ד לבצע נאמנה את תפקידו, מחשש כי חברים למקצוע האו מי מטעמים מקליט שיחות פנימיות.

נזכיר כי לעיל למדנו על החובה של עו"ד, ולמדנו שני פסקי דין אשר עוסקים בנושא התבטאות עו"ד מחוץ לתפקידו, בימ"ש העליון קבע כאשר ההתבטאות מחוץ לגרעין של התפקיד אז יש לאזן מול חופש הביטוי.

לאחרונה ניתן פס"ד בבית הדין המשמעתי בי"ד 84/14 ועדת האתיקה הארצית נ' עו"ד שמאול אהרנסון, זה ניתן ב 19/11/2019:

אנו מציינים את הפס"ד כיוון שיש להתאים את ההתבטאות אל מול המציאות הקיימת, הרי עורכי הדין הם חלק מהחברה, בפס"ד זה נקבע מעבר לאיזון בין חופש הביטוי לפגיעה בכבוד המקצוע יש להגביל ביטויים של עורכי דין רק אם קיימת וודאות קרובה לפגיעה קשה באינטרס לשמירה על כבוד המקצוע. ז"א יש מבחן נוסף אם יש וודאות קרובה לפגיעה במקצוע אז יש להגביל את עו"ד בחופש הביטוי.

נושא מס' 11: חובת הנאמנות ללקוח

חובת הנאמנות של עו"ד-ללקוח היא קבועה בשני סעיפים:
ס' 54 לחוק לשכת עורכי הדין

החובה כלפי הלקוח וכלפי בית המשפט

54. במילוי תפקידו יפעל עורך דין לטובת שולחו בנאמנות ובמסירות, ויעזור לבית המשפט לעשות משפט.

כלל 2 לכללי לשכת עורכי הדין (אתיקה מקצועית)**חובת עורך דין**

2. עורך דין ייצג את לקוחו בנאמנות, במסירות, ללא מורא, תוך שמירה על הגינות, על כבוד המקצוע ועל יחס כבוד לבית המשפט.

הפסיקה קבעה במס' פסקי דין: "היחס בין עו"ד ללקוח מיוסד על אמון בלי מיצרים/גבולות, נאמנות זו היא רוח אפו של המקצוע היסוד עליו בנוי, טול את חובת הנאמנות וטול אותה כלפי המקצוע"

חובה הנאמנות ללקוח היא ראשונה במעלה.

כאשר עו"ד מפר את חובה הנאמנות ללקוח, אז הוא פותח את עצמו לשתי חזיתות, הראשונה, הפרת כללי המקצוע וניתן להעמיד אותו לדין, השנייה, זו תביעה אזרחית כי העו"ד גורם נזק ללקוח וניתן לתבוע אותו ברשלנות.

מה זה אומר חובת הנאמנות?

מערכת יחסים בין עו"ד ללקוח זו מערכת יחסים של שליחות, יש לנו עו"ד שלוח, ולקוח הוא שולח, מערכת זו נוצרת מכוח חוק השליחות, יש לציין כי חוק השליחות חל על כל מערכת היחסים של שלוחים בתחומים אחרים, וחל על עו"ד – לקוח. אבל זה בכפוף לכללי האתיקה, ובנוסף לכללי האתיקה. ז"א חוק השליחות חל לכללי האתיקה והוא כפוף לכללי האתיקה.

ס' 8 לחוק השליחות**נאמנות וחובות השלוח**

8. קיבל אדם עליו להיות שלוח, חייב הוא לנהוג כלפי השולח בנאמנות ולפעול בהתאם להוראותיו(אצלנו זה לא תמיד כך); ובאין כוונה אחרת משתמעת ממהות השליחות או מתנאיה יחולו עליו חובות אלו:

- (1) יגלה לשולח כל ידיעה וימסור לו כל מסמך הנוגעים לנושא השליחות ויתן לו דין וחשבון על פעולותיו;
- (2) לא יהא שלוח של שליחים שונים לנושא שליחות אחד שלא על דעת שולחיו;
- (3) לא יעשה פעולת שליחות עם עצמו;
- (4) לא יקבל מכל אדם טובת הנאה או הבטחה לטובת הנאה בקשר לנושא השליחות שלא בהסכמתו של השולח;
- (5) לא ישתמש לרעת השולח בידיעות או במסמכים שבאו לידי עקב השליחות, ובדרך כלל יימנע מכל דבר שיש בו ניגוד בין טובת השולח ובין טובתו שלו או של אדם אחר.

עו"ד לא יכול להיות שלוח של עצמו, כאשר הוא שלוח של לקוח.

ס"ק 8(1) חובת הגילוי – יש חובה למסור ללקוח כל מידע רלוונטי, אנו מזכירים **את כללים 40,41,42** לכללי לשכת עורכי הדין (אתיקה מקצועית), ללקוח צריך לדווח לו על דברים הקשורים אליו, כולל בעניין כספי.

דיברנו (לעיל) בפס"ד עו"ד ארד נ' אבן: בימ"ש קבע כי עו"ד ארד הפר את חובה הגילוי אשר נבע ממנה הפרת חובת האימון.

שאלתה אשר הוגשה לוועדת האתיקה למחוז ת"א – עורכת דין, יצגה כמה לקוחות בתביעה כספית, והיא נדרשה לאתר צד ג' כדי לבצע מסירה, ללא הועיל, לכן הלקוחות באמצעות עו"ד שכרו משרד חקירות ובוצעה מסירה, הלקוחות שלה ביקשו ממנה את הפרטים שלו צד ג', כדי לסגור איתו חשבון וכדי לפגוע בו, עו"ד חששה כי הלקוחות הולכים לפגוע בצד ג', עו"ד חששה שאם תיתן את הכתובת הם יפגעו בצד ג', היא פנתה לוועדה בעניין, והשיבו לה: כיוון שהלקוחות הם פנו בעצמם למשרד, והשיגו את המידע, לכן היא חייבת למסור את המידע, אולם, היא פנתה לוועדת האתיקה הארצית ובכל זאת לא השתנתה ההחלטה, והדגישה שאם יש חשש לביצוע פשע רק אז היא מנועה מלהעביר את הפרטים. ז"א רק אם היא חושבת שהם הולכים לבצע עבירה של פשע היא חייבת לדווח.

נחזור כעת לס' 8 לחוק השליחות- ראינו שלא רק צריך לגלות אלא לפעול לטובת הלקוח, עולה השאלה האם מחובת הגילוי נדרש גם להתייעץ עם הלקוח ? לעו"ד יש שק"ד מקצועי עצמאי שהוא צריך להפעיל אותו, ולא כל פעולה דורשת את הסכמת הלקוח ההפך הוא נכון.

הפס"ד המנחה בנושא זה, **רויטמן נ' אדרת משנת 1976** : רויטמן הועמד לדין, ולאחר מכן הוא תבע את הסנגורים כיוון שהם לא יצגו אותו כראוי, הוא טוען כי עורכי הדין סירבו לחקור את העדים לפי הרשימה שהוא הכין, והם לא הזמינו את כל העדים לבקשתו, **העליון קבע**: אין שום חובה מוטלת על עו"ד לטעון טענות או לשאול שאלות אשר הלקוח דורש ממנו אותו דבר לגבי זימון עדים, ההפך, החובה המוטלת על עו"ד היא לשקול את דעתו וזה אשר מחייב, אסור לו לפעול בניגוד לשק"ד המקצועי כיוון שהלקוח רוצה אחרת, סנגור או עו"ד אשר פועל בניגוד לשק"ד הוא מפר את חובת הנאמנות של הלקוח, עוד דווקא אם העו"ד פועל בניגוד לבקשת הלקוח אז יוצא אפוא כי עו"ד הפעיל את השק"ד שלו.

אבל, יש מצבים שבהם אנו צריכים לשאול את הלקוח מה לעשות והוא זה אשר יקבל את ההחלטה ולא אנחנו ?

אין לנקוט בטקטיקות משפטיות אשר נושאות בחובן סיכון בלי להתייעץ ולברר את עמדת הלקוח מה זאת אומרת ?

פס"ד גולדבליט נ' שבת : שבת נתבע ע"י בנק איגוד, הוא שכר את שירותיו של גולדבליט, כיוון שיש תביעה על סכום קצוב נדרש בקשת רשות להתגונן כולל תצהיר, נקבע מועד לדין, עו"ד לא הזמין את הלקוח הוא לא אמר לו שיש דיון, ולא אמר לו שהוא צריך להגיע לחקירה, ואז נדחתה בקשת רשות להתגונן וניתן פס"ד ללא הלקוח, שבת תבע את עו"ד, אותו עו"ד טען כי שבת היה צריך להביא עוד מסמכים שלא הביא, לכן הוא טען כטקטיקה עדיף שלא להגיע ויקבל פס"ד ללא הגנה שניתן לערער עליו, וזה שק"ד מקצועי. **העליון אומר**: ברגע שעו"ד לוקח הימור הוא חייב להודיע ללקוח על המשמעות של הסיכון והוא חייב להתייעץ עם הלקוח בכל המקרים אשר יכולים להטיל על הלקוח הוצאות או סיכון. לכן אם עו"ד לוקח סיכון/הימור הרי האחריות היא עליו. **בנוסף בהחלטות מהותיות צריך לפעול לפי ההוראות של הלקוח מה הכוונה ?** עסקה טיעון- כאן יש אירוע משפטי של הלקוח.

או הסכם פשרה אפילו אם יש ייפו כוח של הלקוח, לא ניתן לדחות תביעה ללא הסכמת הלקוח. היה מקרה שבו עו"ד טיפל בלקוחה אשר נפגעה אחרי ת.א והיא התלוננה עליו, הוא טוען כי הלקוחה לא שיתפה פעולה, כאשר הגיע המועד הצד שכנגד ביקש לדחות את המועד והוא הסכים, לכן הוחלט להעמיד אותו לדין. לכן מה שצריך לעשות זה להתפטר ולא לקבל את ההסמכה.

לגבי דברים אשר יפוי כוח מאפשר לנו לעשות עבור הלקוח (כמו פשרה) – זה ס' 5 לחוק השליחות

היקף השליחות

5. (א) השליחות חלה - באין הגבלה בהרשאה - על כל פעולה הדרושה באופן סביר לביצועו התקין של נושא השליחות, אולם אין היא חלה - באין הרשאה מפורשת לכך - על הליכים לפני בית משפט, בית דין או בורר, ולא על פשרה או ויתור או פעולה בלי תמורה.

(ב) רשאי שלוח לעשות כל פעולה דחופה ובלתי צפויה מראש הדרושה באופן סביר לשמירה על עניני השולח בקשר לנושא השליחות, אף אם הפעולה חורגת מתחום ההרשאה.

לאור הסי' הזה גם אם בייפוי הכוח הכללי כתוב שיש לנו סמכות להתפשר או להסכים לבוררות לא ניתן לעשות זאת בלי אישור קונקרטי של הלקוח.

בימ"ש אומר לגבי פשרה- הליך של פשרה או ויתור זה הליך אשר נדרש עבורו הרשאה מפורשת הוא מסתמך על ס' 5 לחוק השליחות, גם עם המצאות של ייפוי כוח לא ניתן לעשות פשרה, אלא אם הדבר נאמר במפורש, ויש צורך להסכמת הלקוח לפשרה מכוח יחסי הנאמנות שבין עו"ד ללקוח.

דוג' – אשר קיימת בה בעיתיות, היה מקרה שבו אישה ראתה את בנה נדרס למוות, היא הגישה תביעה על סך 3 מיליון ₪, חברת הביטוח הציעה פשרה על סך 360,000 ₪ ועו"ד הסכים ללא קבלת רשות של האישה, כלומר האישה לא הסכימה, וניסתה לתקוף את הסכם הפשרה כיוון שלא הייתה לה ג.ד, **בימ"ש טען כי בגלל שיש יפוי כוח אז הוא חתום כדין. לכן היא תבעה עו"ד**, יש כאן בעיה, כדי שתוכל לתבוע בניזקין נדרש להוכיח הפרה, נזק, קש"ס. לכן אין לדעת מה היו סיכויי התביעה, לכן בתי המשפט דוחים את הרשלנות. אבל, **בימ"ש הרגיש לא נוח שלא לתת פיצוי, לכן בגלל שמדובר בהפרה בוטה של הפרת חובה הנאמנות אז הוא ישלם לה 150,000 ₪ ללא בירור מדויק.**

אי הזנחה -

אנו לא אמורים להזניח את הדברים של הלקוח, לפעמים עורכי דין לא מגישים סיכומים, או עו"ד אשר התמנה לקיום צוואה ולא מקיים אותו, או לא רשם הערת אזהרה. **לכך יש שתי השלכות:**

- 1) **מישור משמעותי**
- 2) **מישור תביעה אזרחית**

פס"ד מחוזי ת"א נ' עו"ד מרבן - עו"ד אשר הבטיח ללקוח להגיש ערעור ולא הגיש, ואף לא הגיש בקשה להארכת מועד, הוא טען שלא הגיש את הבקשה כיוון שהיה לו לחץ עבודה, מעבר לכך הוא שיקר ואמר ללקוח שהוא הגיש אך בפועל לא הגיש, בית הדין כנס אותו והדיח אותו למשך חודשיים.

פס"ד עו"ד ניק בני נ' וועדת האתיקה

אדם אשר נפגע בתאונת עבודה, והוא הגיע כמה חודשים לפני סיום תקופת ההתיישנות, הלקוח אומר לעו"ד שהוא גר בחו"ל וביקשה ממנו שיגיד לו מה צריך להביא, הלקוח הביא את המסמכים, אולם עו"ד הגיש את התביעה אחרי תקופת ההתיישנות, עו"ד אומר ללקוח כי הגיש בזמן אבל התביעה נדחתה ושיקר, הלקוח הגיש תלונה ללשכה, בית הדין המשמעותי זיכה אותו ואמר לא כל עבירת רשלנות היא עבירה אתית, הוגש ערעור לבית הדין המשמעותי הארצי נקבע: כי עו"ד פגע בכבוד המקצוע, והושעה למשך 6 חודשים, עו"ד ערער למחוזי בירושלים וקבע: הפחתה של ההשעיה למשך 3 חודשים.

ניקולה ג'קס נ' עו"ד שלוה פוטשניק

הלקוח ניקולה יוצגה ע"י עו"ד כהן, לקראת סיום הטיפול היא החליפה את עו"ד כהן בעו"ד שלוה, ואז כהן תבע את ניקולה בגין אי תשלום שכר טרחה, ואז ניקולה שכרה את שלוה כדי שתייצג אותה מול עו"ד כהן.

עו"ד שלוה הגישה בקשות להארכת מועד זאת במספר פעמים, בימ"ש נותן פס"ד בהעדר הגנה, ואז עו"ד מבקשת לבטל את הפס"ד בטענה שהיא אחראית, אולם גם הפעם לא הגישה כתב הגנה, ונקבע דיון שאליו לא הגיעה, ואז נקבע שיבטלו את הפס"ד בכפוף להפקדת כסף. **הלקוחה תובעת אותה בגין רשלנות מקצועית, בימ"ש השלום קיבל את התביעה אבל נדרש להוכיח את הנזק,** בימ"ש השלום אומר שלא הינו יודעים אילו, נפסק לטובת הלקוח 25,000 ₪, הלקוחה ערערה לבימ"ש המחוזי וקבע שיש רשלנות, ואם היו מנהלים הגנה סבירה מה היה יכול לקרות, פסק לה את רוב הסכום וקבע שיש רשלנות של עו"ד.

אנו רואים מצד אחד בימ"ש צריך לעשות משפט דימוני אחרת לא ניתן לפסוק לטובת הלקוח.

מיומנות של עו"ד -

אם הינו לומדים רפואה אז יש התמחות, במשפטים אין התמחות מסוימת, **לוי נ' שרמן:** בימ"ש קובע כי עו"ד אשר קיבל על עצמו טיפול רואים אותו כמי שמציג מצג מכללא כי הוא בעל הקישורים וכי הוא מפעיל קישורים אלה לטובת הלקוח, עו"ד חייב לשלוט בתחום שהוא מטפל בו, ואם פונה לקוח לעו"ד שלא תחום עיסוק אז לשלוח את הלקוח לעו"ד אחר או להיות בקיא בנושא.

יש הבדל בין חוסר במיומנות לבין שק"ד -

כמו כל בעל מקצוע עו"ד יכול לטעות בשק"ד, והעובדה שיש חובת נאמנות כלפי הלקוח זו לא תעודת ביטוח.

חשוב לציין במיוחד עורכי דין צעירים, "בדיקה עצמאית ע"י עו"ד" מה זה אומר ?

כאשר לקוח מגיע אלינו מספר לנו סיפור, ואז עו"ד מגלה נתונים אחרים, למשל הוא טען שהדירה על שמו אולם בפועל בטאבו הדירה לא על שמו. מעבר לכך יש הרבה מצבים שבהם הלקוח רוצה לשלם מעט, לכן הלקוח מבקש טיפול ספציפי, לכן אחר כך אם העסקה לא תצליח, אז עו"ד יתבע, **הכלל הוא: אם הלקוח פוטר את עו"ד מבדיקות, אז החובה כאן חלה על עו"ד, הפטור הזה אין לו תוקף, לכן אם ישלם לקוח קצת לא כדאי לקחת את התיק, ועו"ד אינו מקבל פטור מהנזקים וחלה עליו את החובות שיש בתהליך.**

עו"ד דוד עוזר נ' דוק השקעות 1988 בע"מ: חברת דוק השקעות עסקה בנדל"ן, במקרה הנ"ל היא הייתה קורבן של עוקץ נדל"ן של מתווך, ובגלל העוקץ היא איבה 420 אלף דולר, היא שכרה את עו"ד עוזרי כי לנסח את החוזה, והחברה אמרה שהיא תעשה את כל הפעולות, עו"ד ניסח לבקשת החברה את החוזה, ואחרי שהפסידו את הכסף הם תבעו אותו, החברה אמרה שאנו פטרנו את עו"ד מהבדיקות הנאותות האלו. זה הגיע בבר"ע לעליון: **נקבע כי עו"ד הוא אחראי לכל הנזק. למזלו הוא נישא רק בחצי מהנזק כיוון שהיה פטור מבדיקת הנאותות.**

חובת האזהרה בעסקאות מסוכנות –

עולה השאלה מה צריך לעשות כאשר לקוח רוצה להיכנס לעסקה מסוכנת בניגוד לדעתנו, מה עו"ד נדרש לעשות?

עד שנת 2014 לא הייתה הלכה, בתי המשפט המחוזיים נחלקו בדעות שלהם הם לפעמים קבעו שצריך להחתיים את הלקוח עם מכלול הסיכונים ולהזהיר אותו מראש ויש מצבים שקבעו שלא נדרש.

לכן, בשנת 2014 ניתן פס"ד קבוצת גיאאות בע"מ נ' גולדפרב ושות'

קבוצת גיאאות שכרה מבנה לכמה שנים והיו בו בעיות בניה, הם הביאו מהנדס וקבע כי המבנה מסוכן, הם באו להתייעץ עם עו"ד גולדפרב ואמרו כי המבנה מסוכן, ורוצים לדעת מה לעשות, עו"ד אמר להם: או להישאר במבנה ולתבוע את המשכיר, או לעזוב את המבנה ולא לשלם את השכירות עבור יתר השנתיים אשר נותנו. הם עזבו את המבנה, אבל בפעול הם שילמו את כל השכירות, לכן הם תבעו את גולדפרב. העליון אומר: עד עכשיו לא הייתה הלכה, מה עושים שיש סיכונים, נקבע כי במצב כזה שיש פעולה אשר יוצרת סיכון משפטי בין עו"ד ללקוח, אז חובת הזהירות דורשת מעו"ד להזהיר את הלקוח ולהבהיר לו את מכלול הסיכונים והסיכויים הטמונים בהחלטתו, מה הוא

ההיקף של חובת האזהרה אשר נובעת מאותה חובת זהירות?**בימ"ש קובע כי לקבוע את היקף חובת האזהרה צריך לשקול:**

- (א) **מיהות הלקוח קרי מי הוא הלקוח?** – האם מדובר בלקוח מנוסה, אז ניתן לדרוש מעו"ד פחות אקטיביות כיוון שיש פערי ידע, וההפך הוא נכון.
 - (ב) **מידת מעורבותו של הלקוח** – יש מצבים שהלקוח מעורב בכל המשא והמתן, ויש כאלה שלא, ככל שהלקוח מעורב יותר אז חובת האזהרה קטנה יותר, וההפך נכון.
 - (ג) **תוחלת הסיכון של הלקוח** – הכוונה לסיכון משפטי, כמו אם אנו מסכנים 5 שקלים או 5 מיליון ש"ח אז צריך להתחשב בחובת האזהרה בהתאם.
 - (ד) **מורכבת הסוגיה המשפטית** – ככל שהסוגיה המשפטית מורכבת יותר כך גוברת חובת האזהרה. **לכן צריך לבדוק את חובת הזהירות והיא מתחלקת: מוגברת, בינונית, נמוכה.**
- אם מדובר בחובה זהירות מוגברת**, כך צריך לנקוט באמצעים רבים יותר ומשמעתיים יותר וזאת כדי להזהיר את הלקוח. העלאות האזהרה על הכתב יש לה יותר משמעות, אבל היא לא נדרשת כאשר חובת האזהרה היא נמוכה יותר.
- לגבי סוגית ההתפטרות אין להטיל על עו"ד חובה להתפטר, ז"א כאשר עו"ד מפרט את הסיכונים, אז הלקוח נוטל על עצמו את הסיכונים, אבל העו"ד צריך לוודא כי ההחלטה של הלקוח היא מושכלת ומובנת לו. הערעור נדחה והלקוח נישא בנזקים.

קעת נחזור למשהו את אמרנו קודם, אולם זה קרה גם בפס"ד **גולדפרב** לעיל, הלקוח כאן הפסיד כסף בגלל עצה של עו"ד, אבל אמרנו כי חובת הנאמנות היא לא תעודת ביטוח של הלקוח, זאת כל עוד שעו"ד ממלא את תפקידו באופן ראוי.

בימ"ש קבע גם כאשר מדובר בעסקאות מקרקעין האחריות של עו"ד היא אחריות מוגברת, וגם אז עו"ד הוא לא תעודת ביטוח על פני כל סיכון.

בפס"ד פנטהאוז רחמני נכסים נ' עו"ד יובב פפר: עו"ד אשר יצג קונה בעסקאות מקרקעין הוא פעל כראוי ביצע את כל הבדיקות הנדרשות, המוכרים היו נוכלים מכרו מקרקעין שלא שלהם, לא חלה תקנה השוק, נקבע כי עו"ד לא התרשל גם עו"ד זהיר ומיומן עלול ליפול במלכודת של הנוכלים. עו"ד לא אמור ולא צריך להתחייב לתוצאה מסוימת או לתוצאות המשפט, אך המחויבות שלו היא לפעול לטובת הלקוח ובמיומנות לטובת הלקוח. אם העו"ד פועל באופן סביר זה לא מקנה עילת תביעה נגדו.

האם רשלנות היא עבירה אתית?

ראינו כי ישנם מצבים שהם עבירה אתית, ולפעמים היא לא, **מרדכי בן ציון לוי נ' עו"ד עמוס גדעון**: **למרדכי היה גידלו בראש את התגלה בשלב מאוחר, והוסר רק בשלב יותר מאוחר**, מרדכי החליט לתבוע את הרופאים ואת הרופאים עקב רשלנות בגלל שלא הוסר הגילו בניתוח הראשון, הוא פנה לעו"ד גדעון, אותו עו"ד הגיש תביעה על כמה מילונים ופירט את רשימת הנזקים אל מול הליקויים, בימ"ש המחוזי קיבל את התביעה, בית החולים והרופאים הגישו ערעור לעליון: **נקבע כי כל השלב של הגילוי המאוחר חל עליהם התיישנות, והלקוח וקיבל קצת כסף. מרדכי תבע את עו"ד בבימ"ש המחוזי, בטענה שהוא הגיע לפני תקופת ההתיישנות וציפה שעו"ד יטפל בתיק כראוי, עו"ד טען שתיק כזה לוקח זמן בגלל תקופת ההתיישנות. בימ"ש המחוזי: לא קיבל את הטענה בגלל תקופת ההתיישנות לתיק כזה מורכב נדרש הרבה זמן, בימ"ש אומר, היה מספק זמן כדי להרים את התיק, עו"ד חויב ב 3 מיליון ש"ח, הוא ערער לעליון והערעור נדחה. לכן חשוב לוודא שיש ביטוח טרם הטיפול.**

האם במקרה הנ"ל זאת עבירה אתית?

לא, כיוון אין כאן משעה שלא מוסרי כמו שקר, מכאן לא כל רשלנות היא עבירה אתית, אז מתי כן רשלנות מהווה עבירה אתית?

תלונות על טעויות מקצועיות של עורכי דין מקומם לא בבתי הדין המשמעתיים, אלא בתביעה אזרחית על רשלנות, **מה זו עבירה אתית?** יש לשאול מה סוג הרשלנות למשל אם בצורה בוטה העו"ד לא מגיש בקשה מסוימת או משקר. בכל מקרה וועדת האתיקה קבע כי רשלנות לעצמה היא לא עבירה אתית.

מה גבולות של חובת הנאמנות –

לא נעשה משהו בניגוד ללקוח, או משהו אשר יפגע בלקוח, המטרה היא לא מקדשת את האמצעים. **למשל –** עו"ד פונה לוועדת האתיקה אם במסגרת הליכי גירוש עבור לקוח הוא יכול להגיד ללקוח להבריח נכסים, או פרשה אחרת עו"ד רן כספי יציג את חברת אגד, הוא הזמין עד מסוים למשרדו בלילה ואיים עליו שאם לא יחזור בו מהעדות הוא יפגע, ברור כי המטרה לא מקדשת את האמצעים.

יש עורכי דין, למשל אם לקוח נפצע בת.א אז מייעצים ללקוח להחמיר את המצב, כמובן זה לא ראוי, ישנם לא מעט מצבים שהלקוחות הם מספרים את זה בפני בימ"ש, ומצב כזה לא הולם את עו"ד כלפי הציבור.

עוד דוג' – אדם אשר הורשע ברצח של שופט, האדם ישב בכלא וביקש מעו"ד לבצע עבורו שליחות, הוע"ד קיבל את המעטפה משליח, והעביר את המעטפה לעו"ד אחר אשר הכסף בסוף הגיע לרוצח עצמו, כמובן שזו עבירה אתית.

עוד דוג' – פס"ד משמעתני של לקוח, העו"ד רצה לגבות שכר הטרחה מהלקוח ללא הועיל, לכן העו"ד שלח את דרישת החוב למקורביו לרבות משפחתו ושכניו זאת כדי להפעיל עליו לחץ, **העליון קבע שבאופן כזה לא ניתן לפעול.**

כלל 22 כללי לשכת עורכי הדין (אתיקה מקצועית)

הקלטת הזולת

22. (א) לא יקליט עורך דין שיחה עם לקוחו או עם עורך דין אחר, אלא בידיעתם.

(ב) עורך דין המקליט דיון בבית המשפט יודיע על כך לבית המשפט.

(ג) לא יעשה עורך דין שימוש בהקלטה שנעשתה תוך הפרת סעיף זה.

ההקלטה, ניתן להשתמש בראיה והיא קבילה אבל זו עבירה אתית, וועדת האתיקה קבעה כי עו"ד רשאי להקליט לקוח לאחר סיום הטיפול, עוד קבעה כי עו"ד רשאי להקליט לקוח אשר מאיים עליו.

מטלת הכתיבה חורף 2018:

כאשר אנו קוראים את הטקסט השפה של הלקוח היא שפה יומית, לכן לא נשתמש בשפה של הלקוח, לכן נדרש שלא להשתמש בסלנג או שפת דיבור, בוחנים אם יש אחידות של משפטים, ורוצים שפה פשוטה ולא מסובכת משפטים קצרים ובהירים.

עוד דבר, חשוב להדגיש ההיבט של הארגון מקבל גם ניקוד, צריכים להיות אמצעים מארגונים, כמו כותרות משנה/בינים, מספור, לשון וכו'...

ברגע שהם נותנים מתווה אז נדרש לעבוד לפיו, לפי הקיס. (חשוב לציין כי הלשכה מפרסת את הפתרון של המקרה):

(1) תחילה פרטו את עובדות המקרה –

בדצמבר 2017 פתח יואב בלוג של רכילות, עו"ד נהג לאשר את הפרסומים, ללא מעורבות החלטות, באפריל 2018 בניגוד לעצת העו"ד יואב פרסם את הניסוח....

(2) מסגרת נורמטיבית –

על פי ערעור אזרחי 11/111 פלוני נ' פלוני

(3) מן הכלל אל הפרט –

(א) מהות הלקוח ומעורבותו-יואב בחור צעיר מדובר בעסקה ראשון שלו, מידת המעורבות שלו

נמוכה. לכן חובת הזהירות של העו"ד נדרשת להיות מוגברת.

(ב) תוחלת התממשות הסיכון

(ג) הסיכון

(4) מסקנה

המרצה תעלה את הסיכום לאתר.

נושא מס' 12: חסיון וחובת סודיות

חסיון של עו"ד הנושא הזה נלמד בעיקרון בדיני ראיות, אולם נלמד על ההיבט האתי של הסודיות בין עו"ד-לקוח.

התפיסה המודרנית, לגבי חסיון וסודיות עו"ד-לקוח, במרכז החסיון עומד הלקוח, התכלית של חובת החסיון זה לאפשר ללקוח להתייעץ עם עו"ד וזאת כדי לאפשר ללקוח יעוץ נכון, כך שהדבר לא יבוא אחרי זה נגד הלקוח.

יש כאלה הטוענים, כי החסיון מגשים את האינטרס הציבור לגילוי הצדק, וזה מתוך ייצוג וחסיון ראוי ללקוח.

עם זאת, החסיון משאיר דברים לוטים בערפל, ולפעמים, הלקוח יודע יחד עם עו"ד דברים שלא צריכים לדעת, ולפעמים לא מגלים את כל האמת לבימ"ש. על החשיבות של החסיון והסודיות אין עוררין.

דיברנו על ההצדקות מדוע קיימת חובת סודיות, וחסיון.

נדבר קודם על חסיון – עו"ד הוא פטור מלהגיד ולמסור מידע לגורמי האכיפה, הפורום אשר חל עליו חסיון הוא הליך משפטי, חקירה, רשויות האכיפה.

סודיות – היא חלה כלפי כולי-עלמא, קרי אנשים שאינם כחלק ממערכות החוק.

כלומר אם יגיע לקוח, ואחרי זה המשטרה תזמין את עו"ד לחקירה אז לא יכול להגיד דבר כי יש חסיון, אבל עו"ד יצא מבימ"ש וישאל אותו חבר שאלות לגבי ביקור של לקוח הוא לא ישיב לא רק כי יש חסיון, אלא בגלל חובת הסודיות כלפי הלקוחות.

למעשה ישנם בלבולים בין שני המושגים, חסיון הוא צר יותר, ואילו סודיות היא רחבה ביותר.

מה זה סודיות ?

פרק ו' לכללי האתיקה של לשכת עורכי הדין –
כללי לשכת עורכי הדין (אתיקה מקצועית)

שמירת סודיות

19. עורך דין ישמור בסוד כל דבר שיובא לידיעתו בידי לקוח או מטעמו, תוך כדי מילוי תפקידו, זולת אם הסכים הלקוח במפורש אחרת; הוראה זו אינה חלה על גילוי בהליך משפטי, חקירה או חיפוש שאינו חסוי על פי סעיף 90 לחוק.

ז"א כאשר אנו נמצאים במשטרה ויש חסיון אנחנו לא חייבים להשיב מכוח החסיון, אבל אם אנו קיימים במקום אחר אז לא משיבים מכוח הסודיות.

שמירת סודיות בידי העובדים

20. עורך דין יעמיד את העובדים בשירותו על חובתם לשמור על סודיות הענינים המגיעים לידיעתם במהלך עבודתם.

הכלל חל גם על העובדים של עורכי הדין.

עלתה שאל בבחינות הלשכה, עו"ד הסביר לעובדים שיש לשמור על חסיון, ואף החתים אותם על מסמך חסיון, אבל העובד גילה את המידע, האם העו"ד יועמד לדין ?
לא, כי כתוב עו"ד יעמיד את העובדים בשירותו על חובתם... ז"א אנחנו לא יכולים לרדוף אחרי העובדים, אז אם הדבר הזה קורה ברמה האזרחית יש לנו אחריות אותו עו"ד יתבע בהליך אזרחי, אבל מבחינת כלל האתיקה הדבר לא מהווה עבירה.

אי שימוש בידיעה מהלקוח

21. לא ישתמש עורך דין בידיעה שהגיעה אליו מאת לקוחו במילוי תפקידו, ואשר עורך הדין לא יכול היה לקבלה בדרך אחרת, במאמץ סביר.

זה גם סודיות וגם סוג של חובת נאמנות, וגם לא לקבל טובת הונאה כדי למסור מידע.

חסיון –**יש שני סעיפים רלוונטיים –****ס' 48 לפק' הראיות****עדות עורך דין**

48. (א) דברים ומסמכים שהוחלפו בין עורך דין לבין לקוחו או לבין אדם אחר מטעם הלקוח ויש להם קשר ענייני לשירות המקצועי שניתן על ידי עורך הדין ללקוח, אין עורך הדין חייב למסרם כראיה, אלא אם ויתר הלקוח על החסיון; והוא הדין בעובד של עורך דין אשר דברים ומסמכים שנמסרו לעורך הדין הגיעו אליו אגב עבודתו בשירות עורך הדין.

(ב) הוראות סעיף קטן (א) יחולו גם לאחר שחדל העד להיות עורך דין או עובד של עורך הדין.

ס' 90 לחוק לשכת עורכי הדין –**סוד מקצועי**

90. דברים ומסמכים שהוחלפו **בין לקוח לבין עורך דין** ויש להם **קשר ענייני לשירות המקצועי** שניתן על ידי עורך הדין ללקוח, לא יגלה אותם עורך הדין בכל הליך משפטי, חקירה או חיפוש, מלבד אם ויתר הלקוח על חסינותם.

ז"א כדי שיהיה חיסיון עו"ד לקוח נדרש שני תנאים:

1) **קיומם של יחסי עו"ד לקוח** – עולה השאלה מיהו לקוח? אולם לא ניכנס לסוגיה זו, כי הפסיקה קבעה גם אם לקוח ניגש רק ליעוץ או מטרה אולי להתקשר בעסקת שירות, אז יש כאן חיסיון גם אם לא הייתה עסקת שירות, כלומר גם לקוח פוטנציאלי יש לו חיסיון, **אבל אם משהו מספר לי משהו שלא במסגרת שירות או בשיחת אגב אז לא יהיה חיסיון.**

2) **קשר ענייני לשירות המקצועי** – מה זה אומר? **נדגיש כי חובת הסודיות היא יותר רחבה מחובת החיסיון, החיסיון קיים רק לעניינים עבור קשר מקצועי.**

ראינו גם לגבי סודיות וגם לגבי חיסיון, הלקוח יכול לוותר עליהם כי הוא הבעלים של הסודיות והחיסיון. הוויתור חייב להיות מפורש, **אבל יש מצבים שהוא יכול להיות במשתמע, למשל – אם לקוח בעצמו מספר בטלויזיה עבור מידע מסוים, ומוסר כל מיני פרטים, אז ביחס למידע אשר נמסר אז לזה אין חיסיון.**

או כאשר לקוחות פונים במשותף לעו"ד אז החיסיון הוא משותף, ומתייחסים אליהם כגוף אחד, זאת אין חיסיון ביניהם.

או כאשר יש שיחה עם צד שלישי שאותו צד נכח בשיחה, אז המידע אשר עלה אין עליו חיסיון. הוויתור של הלקוח צריך להיות תוך הבנת המשמעות – **עו"ד: עוז גדות נ' ועד האתיקה הארצית של לשכת עורכי הדין:** היה משרד עם עורכי דין, אחד העובדים חיפש עו"ד, אחת העובדות הפנתה אותו לעו"ד עוז גדות, אחרי זה הלקוח הבין כי עו"ד לא רק שהוא מספר לגלית על אותו לקוח אלא גם הוא מעביר את המידע בינו לבין הלקוח לגלית אודות הטיפול, הלקוח תבע את עו"ד, עו"ד טען כי הייתה הסכמה לשיתוף המידע כיוון שהוא מכיר את גלית ויש כבר הכרות בין כולם, הטענה שלו נדחתה, הוא הורשע.

האם יש חיסיון על מידע אשר הגיע ע"י צד שלישי?

אמרנו אם הלקוח מדבר בפני אנשים אז אין חיסיון, או כאשר חוזה נשלח לצד שלישי בידיעת הלקוח גם כאן אין חיסיון. **עולה השאלה האם יש חיסיון אשר הגיע מצד שלישי?**

לפעמים יש מסמך אשר נחשף, וצריך להחליט האם הוא חסוי, **יש שני פסקי דין:**

פלוגי קטין נ' ביקור חולים: דובר על תינוק אשר נולד מתוך שלושה, הילדים שייכים למשפחה חרדית אשר נולדו מפוריות, שתי בנות נולדו תקינות, ואילו הילד נולד עם בעיות, המשפחה טענה כי לא הסבירו להם על הסיכונים מטיפול של פוריות, במהלך הדיון המשפחה ביקשה להוסיף מסמך אשר הגיע אליהם במסגרת גילוי מסמכים, **בית החולים התנגד בטענה כי מדובר על נייר של עו"ד שלהם וכי יש חיסיון של שיחות במסגרת עו"ד לקוח וכותב עליו לא להגשה, המסמך הגיע אליהם בטעות משרדית, לכן לא מוותרים על החיסיון למרות שהוא נמצא אצל התובעים.**

בימ"ש נדרש להחליט אם זה מסמך חסוי?

בימ"ש קבע: הפסיקה כבר קבעה שבמקרים שבהם מסמך שחוסה תחת החיסיון נחשף לצד שלישי אפילו אם זה יריבו של בעל הדין, מעצם החשיפה מאבד את החיסיון, והשיקול של גילוי האמת גובר על התקשרות בין עו"ד-לקוח. בימה"ש המחוזי פסק שאין חיסיון.

לעומת זאת,

פלוגי נ' קופ"ח מאוחדת: יש כאן תביעה בגין רשלנות רפואית של היריון, התינוק נולד פג, לאחר שמעית הסיכומים, והגשת הראיות, עתרו התובעים לזמן עדים שונים אפילו שהדיון נגמר ורצו להגיש מסמכים. הרקע הוא כתבה אשר פורסמה באתר ניו-אחד, הכתב טען כי בית החולים הדסה

ועו"ד פעלו לשיבוש ההליך, העיתונאי טוען כי הוא מחזיק מסמך אשר מעיד על פעולות אקטיביות אשר נעשו מצד בית החולים אשר מצביעות על רשלנות. האם ניתן להציג את המסמך?

בית החולים טען שלא, כי יש חיסון של עו"ד לקוח, ואין להציג אותו בדיון המשפטי, אחרי הדיון בטרם מתן ההחלטה פרסם העיתונאי את המסמך בנוסח מלא.

בימ"ש המחוזי קבע: המסמך חסוי, ובמקרה כזה התאפשר לעקוף את החיסון בדרכים מפוקפקות, ולא באופן תקין, אבל בימ"ש אפשר לזמן את העדים. למרות זאת התובעים הגישו בר"ע לעליון.

העליון קבע: קיימת פסיקה לפיה, כאשר מסמך חסוי נגלה בשוגג לצד שכנגד אז לא יחול עוד חיסון עו"ד לקוח. אבל הש' עמית דעתי שונה, ודעתו היא שמסמך אשר התגלגל בדרך בלתי ידועה לצד שלישי לא מאבד את החיסון רק בגלל שהוא נמצא בחזקת הצד השלישי. ובימ"ש יכול לאסור שימוש במסמך בבימ"ש, אבל אי אפשר להתעלם במידע שיש במסמך וניתן לזמן את העדים לעדויות.

לאור שני פסקי הדין, מכאן אין עמדה חד משמעית.

ראינו יש חיסון רק ביחס לדברים, שיש בהם קשר ענייני לשירות המקצועי, אחרת אין חיסון, העליון קבע: הזכות של הלקוח לא חסויה, מועדי הפגישה לא חסויים, שכר טרחה לא חסוי, הניירת של רואה החשבון לא חסויים.

יש לשים לב כי חובת הסודיות כן חלה, בארה"ב פרופ' למשפטים ציין בחשבון הט-ויטר שלו כי דונלאד טרמפ פנה אליו בתור לקוח, ואז הציבור טען כי הוא הפר את החובה שלו. הפרופ' אמר שאין חיסון כיוון דונלד כבר פנה אליו, אבל נקבע הוא הפר את חובת הסודיות.

מה קורה אם מגיע לקוח מספר לגבי תכונות לבצע עבירה בעתיד, האם כאן יש קשר ענייני לשירות מקצועי?

לא, כי עו"ד לא מייצג איך לעבור על החוק נכון, אין חיסון. אין קשר ענייני לשירות המקצועי, בימ"ש **פסק בפס"ד ליברמן נ' מד"י:** אם יש פעילות מצד הלקוח אשר מצביעה על משהו עברייני, וגם אם העו"ד לא ידע אז לא יחול חיסון וגם על המסמכים שהעו"ד קיבל.

זאת אומרת, אם יבוא לקוח ויגיד שאני רוצה לרמות את רשות המס אין כאן חיסון, הרי כאשר יזמנו את עו"ד לחקירה אין חיסון, אך חובת הסודיות כן חלה כלפי אחרים.

חובת הדיווח -

אי מניעת פשע [א/33] [1939]

262. מי שידע כי פלוני זומם לעשות מעשה פשע ולא נקט כל האמצעים הסבירים למנוע את עשייתו או את השלמתו, דינו - מאסר שנתיים.

כאן מדובר על פשע, שהעבירה כוללת עונש של 3 שנים. לכן נדרש לעשות הבחנה בין עבירה עתידית שהיא מסוג פשע ועבירה שאינה מסוג פשע.

לגבי עבירה שהיא לא פשע אין חיסון, המידע יימסר לדרישת גורמי האכיפה. אך יש סודיות. לגבי כל עבירה עתידית מסוג פשע אין חיסון, ויש חובת דיווח אקטיבית קרי דיווח לרשויות, וחובת מניעה על ידי אמצעים סבירים, אך יש סודיות.

מה זה אמצעי סביר?

מגיע לקוח והוא מספר כי עוד מעט יהרוג את אשתו – עו"ד משוכנע שהוא הולך להרוג את אשתו, הדבר הרגיל הוא לדווח למשטרה, אבל נניח כי הבית זה ליד משרד עו"ד, לכן האמצעי הסביר זה לדווח לאישה או לדווח לשכנים כדי לסייע, ז"א זה לא רק לדווח לרשויות אלא גם לנקוט את באמצעים הסבירים.

יש לשים לב, כאשר הלקוח מגיע ואומר שהוא רוצה לרצוח את אשתו, עולה השאלה האם יש חובה לדווח למשטרה.

נפסק ע"י ועדת האתיקה: לשם קיומה של חובת דיווח של עו"ד נדרש לקיים שני תנאים:

- 1) העבירה העתידית המדווחת מסוג פשע.
- 2) בידי עו"ד יש מידע ממשי וקונקרטי לבצע את העבירה מסוג פשע.

עו"ד שי רוטנשטרייך נ' לשכת עוה"ד מחוז ת"א: עו"ד אשר היה עו"ד של חברת הסעדה, אחרי שנה הוא פוטר ועל כך הוא כעס, לכן הוא ניסה לסחוט את החברה והגיש תלונות בגין עבירות על החוק, כמו ליקויי בריאות ובנייה שאותה חברה ביצעה, הוא העומד לדון, **בימ"ש אומר:** דברי החקיקה אשר מכוחם עו"ד הגיש את התלונות אף אחת היא לא עבירת פשע, בימ"ש אומר, בנסיבות

כאלה, שבהם עו"ד טען כי מדובר בעבירה עתידית מסוג פשע, כאן לא הייתה מוטלת עליו לדווח כי לא מדובר בעבירות פשע, ויש עליו איסור להעביר את המידע, גם אם מדובר בעבירה עתידית שהוא לא מסוג פשע, אז אסור לדווח, הציפה היא מבחינת חובות האתיות של עו"ד היא לא לדווח על המידע.

שאלתה אשר הופנה לוועדת האתיקה, עו"ד סיפר כי לקוח שכר את שירותה כדי שתכין מסמכים, לאחר שבועיים התעורר חשד אצל עו"ד כי הלקוח מוסר מידע לא תקין, הוא בדק עליו בגוגל, וגילה שיש נגדו פסקי דין, והוא חשוד במספר עבירות, לכן היא הבינה כי המסמכים היו לשם ביצוע עבירות, הוא שואל האם הוא צריך לדווח למשטרה אבל הוא לא יודע אם הלקוח יבצע עבירה בעתיד, הוועדה משיבה רק אם יש מידע ממש וקונקרטי לביצוע עבירת פשע אז יש חובה לדווח.

יש עוד ס' בחוק אשר מחייבים דיווח –

ס' 368ד. לחוק העונשין –

חובת דיווח (תיקון מס' 26) תש"ן-1989 (תיקון מס' 108) תשע"א-2010

368ד. (א) היה לאדם יסוד סביר לחשוב כי זה מקרוב נעברה עבירה בקטין או בחסר ישע בידי האחראי עליו, חובה על האדם לדווח על כך בהקדם האפשרי לעובד סוציאלי שמונה לפי חוק או למשטרה; העובר על הוראה זו, דינו - מאסר שלושה חדשים.

כאן בס' אין עו"ד, בעצם עו"ד אין להם חובת דיווח לפי הס' הזה, אבל לפעמים עו"ד נמצאים במצב בלתי נסבל הרי אם יודעים כי יש עבירה כלפי קטין אז הם לא חייבים לדווח לפי ס' 368ד. אבל, היו מס' עורכי דין אשר פנו לוועדה ושאלו האם למרות זאת צריך לדווח? הוועדה נתנה היתר, והבינה בגלל המצפון נדרש לאפשר גמישות וכן לדווח.

יש חובה לדווח גם לפי ס' 44א. + 44ב. לכללי לשכת עורכי הדין – כלומר נדרש לעשות הערכת סיכון אם הלקוח הולך לעשות עבירה, אז יש חובה לדווח.

כללי לשכת עורכי הדין (אתיקה מקצועית)

פרק י"ב: הימנעות מסיוע להלבנת הון או מימון טרור

הגדרות לפרק י"ב

44א. בפרק זה –

"החוק" – חוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000;

"הצו" – צו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, ניהול רישומים של נותן שירות עסקי למניעת הלבנת הון ומימון טרור), התשע"ה-2014;

"מוסד פיננסי" – תאגיד בנקאי כהגדרתו בחוק או אחד הגופים המפורטים בפרטים 1 עד 4 ו-6 לתוספת השלישית לחוק;

"פעולה מחייבת" – כל אחת מאלה:

- (1) קנייה ומכירה של נכסי דלא-ניידי או של עסקים;
- (2) ניהול נכסי הלקוח, ובכלל זה ניהול כספים, ניירות ערך או נכסים אחרים, לרבות ניהול חשבונות של לקוח במוסד פיננסי;
- (3) גיוס כספים לצורך הקמה או ניהול של תאגידים;
- (4) הקמה או ניהול של נאמנות;
- (5) הקמה או ניהול של תאגידים.

אי ביצוע עסקה ברמת סיכון גבוהה

44ב. לא יבצע עורך דין פעולה מחייבת שהתבקשה בשביל לקוח אם הוא מעריך, לפי סעיף 2(ג) לצו, שרמת הסיכון להלבנת הון או מימון טרור גבוהה.

ראינו כי חיסיון מתקיים כאשר יש קשר ענייני לשירות המקצועי, ואילו סודיות יותר רחבה.

עם זאת יש חריג לחיסון, כלומר כאשר אין קשר ענייני אין חיסון, אבל יש לכך חריגים אשר נקבעו בפסיקה:

- (1) הגילוי דרוש להגנת עו"ד מול הלקוח – ז"א אם אני מייצג לקוח והוא אמור לשלם שכר טרחה והוא לא משלם, הסכם שכר הטרחה לא חסוי, אני נדרש לפרט מה עשיתי בשבילו והחיסון לכאורה מונע ממנו לגלות את ההסכם, או הלקוח יכול לתבוע אותו על רשלנות מקצועית ואני רוצה להשיב בכך אני פוגע בחיסון לכאורה עו"ד חסר אונים.
- בימ"ש העליון פסק:** כאשר יש סכסוך בין עו"ד ללקוח, ועו"ד נדרש להגן על עצמו אז מותר לו לגלות את המידע, אבל נקבע שני סייגים:
- (א) עו"ד רשאי לגלות את המינימום הנדרש לצורך הגנתו.
- (ב) העו"ד נדרש לעדכן את הלקוח על חשיפת החיסון.

עו"ד אילן אשד נ' הוועד המחוזי של לשכת עו"ד: לקוח הגיש תלונה על עו"ד בלשכה, עו"ד מגיב כי הלקוח סובל מבעיות נפשיות והוא מצרף אישורים על כך, הוא הועמד לדין בגין הפרת חובת החיסון כלפי הלקוח.

עו"ד יצחק נגור נ' ועדת האתיקה: לקוחה הגישה תלונה לוועדת האתיקה, בענייני שכר טרחה, עו"ד הגיב כתב: הלקוחה גילתה כי יחסיה עם בן זוגה לא כבר אותו דבר, והיא בגדה בו, מדובר בפונה תינוקית ולוקה בנפשה, הוא הועמד לדין בגין חשיפת המידע. **בית הדין המשמעתי קבע:** כאשר קיים סכסוך בין עו"ד ללקוח, נכון שעו"ד שנדרש להגיב לצורך הגנתו, אך עו"ד נדרש לדווח על מה שהיה בינו לבין הלקוח, אבל נדרש לעשות זאת באופן מידתית ולצורך הגנתו בלבד, עו"ד לא רשאי לפגוע באינטרסים של הלקוח ובכבוד של הלקוח.

עלטה שאלה, מה קורה אם עו"ד מואשם בפלילים לצורך הגנתו הוא מעוניין להשתמש במידע חסוי של לקוח, כלומר עו"ד רוצה להיעזר במידע של לקוח לצורך הגנתו.

עו"ד פונה לוועדה ומציין כי הוגשה נגדו תלונה בגין פגיעה בפרטיות ואישום פלילי, לטענתו כדי להתגונן הוא נדרש לחשוף את המידע שהיה בינו לבין הלקוח, חשיפת המידע היא נחוצה למרות שזה עלול לפגוע בלקוח.

הלקוח נבהל והוא בעצמו פנה לעו"ד אחר וביקש שלא לחשוף את המידע. **הוועדה קבע:** עו"ד אשר עומד לדין פלילי הוא חייב לשמור על חבות החיסון והסודיות כלפי הלקוח. עם זאת עו"ד יכול לפנות לבימ"ש ולבקש הגנה מן הצדק.

- (2) יש הרחבה מסוימת הרי אמרנו כאשר הסכסוך בין הלקוח אז מותר לחשוף את המידע, אבל כאשר הסכסוך הוא לא עם הלקוח אז אסור לחשוף.

היה מקרה שבו לקוחה פנתה לעו"ד ושלחה אותה לקבל חוות דעת מומחה אבל הלקוחה לא שילמה השכר של המומחה. ואז המומחה תבעה את עו"ד בגין אי התשלום עבור המידע, נקבע כי עו"ד יכול לחשוף את המידע בינו לבין הלקוח לצורך הגנתו.

- (3) חריג נוסף, כאשר לקוח משקר לבימ"ש, למדנו את כלל 34, אשר מכוחו יש חובה לדווח.

גם כאשר יש ייצוג משותף אז יש וויתר על החיסון בין השותפים.
נניח כי עו"ד מייצג שני אנשים בפלילי(ללא קשר זה ניגוד עניינים כי אם תהיה עסקת טיעון אז יש הפרה כלפי הלקוח השני) אז אין חיסון בין שני האנשים.

מה לגבי חפצים ומסמכים –

האם החפצים/המסמכים שיש אצל עו"ד הם חסויים?

לא, צריך לעשות בדיקה "מהותית" עבור על פריט, כלומר צריך לבדוק את המהות. מה זה אומר? אם אני מביא מסמך בנק הוא לא חסוי, לעומת זאת התרשומת בין עו"ד ללקוח לקראת דיון אז יש חיסון.

היינץ נ' מ"י: העליון קבע כי עקרונית החיסון יכול להיות על מסמכים אשר נמצאים אצל הלקוח, אבל הרחבת החיסון על מסמכים שאל נמצאים אצל עו"ד מצדיקה הבחנה קפדנית בין סוגי המסמכים, הרעיון לא ניתן להטיל חיסון על שם עו"ד הדין על אותו מסמך, יש חיסון רק על המהות. פס"ד אשר מטפל בסוגיות אשר דיברנו עליהם היום,

מ"י נ' פלוד: פלוד הוא היה מנכ"ל של חברה למשך כמה שנים, נגדו ונגד חברת שיכון ובינוי שהיא חברת האם שבה היה מנכ"ל, התנהלה חקירה אשר במרכזה היה ביצוע עבירות של שוחד, הלבנת הון, עבירות מס', יש לשים לב טרם הפיכת החקירה לגלויה הוא שלח את הטלפון שלו והמחשב שלו לעו"ד ליפשיץ, עו"ד עבר על כל החומר של הטלפון והמחשב כדי לבדוק אם יש חומרים שלא תקינים, דרך אגב העו"ד הוא זה אשר ביקש ממנו לקבל את הטלפון והמחשב כדי לתת ייצוג טוב, עו"ד העתיק אם החומרים והחזיר לו את הטלפון והמחשב, **עולה השאלה האם יש חיסון על אותו מידע אשר הועתק?**

בימ"ש אומר: כדי שיהיה חסיון, נדרש שיהיה מדובר במסמכים אשר הוחלפו בין עו"ד ללקוח, ולמסמכים שיהיה קשר ענייני לשירות המקצועי אשר מספק הלקוח, בימ"ש מוסיף עקרון מרכזי בפסיקה שלנו: **מורה כי משרדו של עו"ד לא ישמש עיר מקלט לביצוע עבירות פליליות, זה שיש יחסי עו"ד לקוח אין חולק על כך, אבל האם יש קשר מקצועי לשירות המקצועי?**

בימ"ש אומר כי עו"ד לא חשוד בשיבוש הליכי חקירה, הוא בעצמו יזם העתקת החומרים וזה מחזק את הטענה למתן שירות ללקוח, אבל מה עמד מאחורי ההחלטה, המדינה אומרת כי מדובר בהעלמת חומרים, בימ"ש אומר להפך זה תפקידו של עו"ד, אבל המדינה טענה כי מצב כזה מדמה: אדם אשר מגיע עם סכין מלאה בדם, ומשאיר אותה במשרד עו"ד, לכן הסכין לא חסויה, אבל השיחה עצמה היא חסויה.

בימ"ש אומר: לא זה לא אותו דבר, זה דומה למצב שבו הלקוח מגיע עם הסכין, ועו"ד מבצע הדמיה על הסכין, על ההדמיה יש חסיון, אבל על הסכין אין חסיון, **לכן נקבע שיש חסיון**. בימ"ש מבהיר כדי להחליט אם מדובר בחיסיון נדרש לבדוק מה הקשר בין עו"ד של הלקוח. כלומר נדרש לבדוק מה הכוונה של שני הצדדים, אם מדובר בשירות מקצועי ולא כדי לבצע עבירות, הרי במקרים כאלה יש חיסיון.

מה שקורה כאשר המשטרה מגיעה למשרד של עו"ד היא מגיעה עם נציג של הלשכה, ואז ממיינים מה חסוי ומה לא חסוי, מה שחסוי הולך לבית המשפט סגור במעטפה והשי' יחליט אם זה חסוי. אבל היום זה יכול להיות מורכב כיוון שיש דברים בתוך המחשב, ואז יכולים דברים יותר חמורים כי עו"ד הוא חשוד וזה פוגע בלקוחות, לכן מה שעושים לקוחים את החומרים למשטרה ומחפשים לפי מילות חיפוש.

מסמכים אשר הוכנו במסגרת משא ומתן לפרשה –

נניח כי אני מנהל משא ומתן ויש מסמכים של הפרשה, יש כלל שהוא לא כתוב בחוק, אבל נקלט בפסיקה: **כדי לעודד משא ומתן בין הצדדים דברים ומסמכים אשר הוחלפו במסגרת משא ומתן לפרשה לא ישמשו כראיה, זה כלל גורף לא רק עבור עורכי הדין. אבל לגבי עו"ד הוועדה קבע שאם עו"ד חושף את המסמך הוא נוהג בהתנהגות שאינה מתאימה לעו"ד והוא יעמוד לדין משמעת.**

נושא מס' 13: סדרי דין

על חלק מהדברים עברנו כאשר דיברנו על הדין המשמעתי וחלק הם חדשים, כאשר עיקר העבודה היא עם חוק לשכת עורכי הדין, וכללי לשכת עורכי הדין(סדרי הדין בבתי הדין המשמעתיים).

אמרנו שיש בעצם 4 גורמים שיכולים להגיש קובלנה נגד עו"ד, **ס' 63 קובע מי שיוכל להגיש קובלנה:** וועדת האתיקה המחוזית, הארצית, יועמ"ש, קובל – אמרנו כי לכולם יש סמכויות מקבילות, ואמרנו כי היועמ"ש והפרקליט לא נוטים להגיש קובלנה, הנטייה שהקובלנה תהיה ע"י הוועדה המחוזית.

לפי כלל 4(א) לכללי לשכת עורכי הדין(סדרי הדין בבתי הדין המשמעתיים) – ההליך יכול להיות עפ"י מידע לוועדת האתיקה ולא צריך בהכרח מישהו שיגיש את הקובלנה.

4. (א) הליך משמעתי יכול שיינקט בין בעקבות תלונה שהוגשה ובין מכוח ידיעה על עבירת משמעת שהגיעה שלא בדרך תלונה.

המצאת התלונה
לנילון

(ב) מצא קובל כי יש על פני הדברים מקום להגיש קובלנה, לפי תלונה או ידיעה כאמור, יפנה לנילון בצירוף המסמכים הנוגעים לעניין, ויבקשו להשיב בכתב.

(ג) הקובל יודיע לנילון, בפנייתו בכתב, כי ניתן לעשות שימוש בתגובתו כראיה נגדו במסגרת הדיון בקובלנה, אם תוגש.

יש למעשה מתלונן, ונילון(עו"ד), אם יוחלט להעמיד את העו"ד לדין אז יקרא **נקבל או נאשם.**

הפרק השני של כללי לשכת עורכי הדין, הפרק עוסק בהליכים לפני העמדה לדין.

אנו עוסקים בהליכים לפני העמדה לדין – אלו כללים 2-8:

כלל 2:

2. תלונה תוגש בנוסח הערוך לפי טופס 1 שבתוספת; טופס הגשת התלונה יעמוד לרשות הציבור גם באתר האינטרנט של הלשכה ובמשרדיה; **במקרים מיוחדים רשאית ועדת האתיקה** של הלשכה לטפל בתלונה אף אם לא הוגשה בנוסח כאמור.

הגשת תלונה

התלונה תוגש לפי טופס מיוחדים אבל; **במקרים מיוחדים רשאית ועדת האתיקה** של הלשכה לטפל בתלונה אף אם לא הוגשה בנוסח כאמור.

אם הקובל(הוא אחד מ 4 הפונקציות אשר יכולות לקבול) מגיש את התלונה, אז הקובל מסתכל על התלונה יכול להגיע למסקנה כי התלונה סתמית או ייתכן והיא תיסגר, אבל אם התלונה היא עניינית **אז ההליך ימשך לפי ס' 4 –**

4. (א) הליך משמעתי יכול שיינקט בין בעקבות תלונה שהוגשה ובין מכוח ידיעה על עבירת משמעת שהגיעה שלא בדרך תלונה.

המצאת התלונה
לנילון

(ב) מצא קובל כי יש על פני הדברים מקום להגיש קובלנה, לפי תלונה או ידיעה כאמור, יפנה לנילון בצירוף המסמכים הנוגעים לעניין, ויבקשו להשיב בכתב.

(ג) הקובל יודיע לנילון, בפנייתו בכתב, כי ניתן לעשות שימוש בתגובתו כראיה נגדו במסגרת הדיון בקובלנה, אם תוגש.

אם הקובל מצא כי יש מקום להגיש קובלנה אז הוא פונה לנילון ומבקש ממנו תגובה, ובמסגרת התגובה הקובל חייב לציין לנילון כי תגובתו יכולה לשמש לראיות.

לפי ס' 5 הנילון נדרש(חייב) להגיש תגובה תוך 30 ימים, ואם הוא לא מגיש תגובה, המתלונן יכול להגיש את הקובלנה ללא תגובה:

5. (א) הנילון יגיש את תשובתו לפניית הקובל לפי סעיף 4, בתוך שלושים ימים מיום המצאתה או בתוך תקופה ארוכה יותר שהורה הקובל או הסכים לה לפי בקשת הנילון.
(ב) משעברה התקופה האמורה בסעיף קטן (א), רשאי הקובל להגיש קובלנה אף אם לא השיב הנילון.

אמרנו אם העו"ד לא מגיב זה מהווה עבירת משמעת בפני עצמה.

ס' 6 קובע- במסגרת הבירור הנילון יכול לבקש מהמתלונן פרטים נוספים, הרי הקובל לא יורד לשטח והוא ניזון מהנתונים שהוא מקבל, אבל דיברנו על כך כי לפני מס' חודשים ניתן פס"ד של העליון **עו"ד דוד יזיד נ' ועדת האתיקה מחוז ת"א מרכז:** וועדת האתיקה שלחה חוקר פרטי לכנס אשר ארגן את עו"ד, החוקר צילם את עו"ד בווידאו ועל בסיס זה הוא הועמד לדין, אבל לפי הכללים קבוע כי יש לשלוח את החומרים לנילון ולא קבוע שיש לה סמכות לקיים פעולות איסוף, אבל בימ"ש העליון קבע: **לוועדה יש סמכות לעשות פעולות חקירה ע"י חוקר ואין צורך בהסכמה בחוק.**

6. פרטים נוספים במסגרת בירור העניין, הקובל רשאי לדרוש מהמתלונן או מהנילון פרטים נוספים לתלונה או לתשובה, לפי העניין, אם ראה צורך בכך; כמו כן הוא רשאי לדרוש מהמתלונן את מהנילון תצהיר וראיות אחרות לאימות פרטי התלונה.

כלל 7:

7. (א) החלטת הקובל להגיש קובלנה או לא להגישה תינתן בתוך תשעים ימים מתום התקופה להגשת תשובה כאמור בסעיף 5 לעיל או פרטים נוספים, תצהיר או ראיות אחרות לפי סעיף 6, לפי העניין ולפי המאוחר מביניהם.

(ב) במקרה שבו העובדות המהוות את העבירה אירעו עשר שנים או יותר לפני המועד שבו התקבלה התלונה או המידע בלשכה, יידרש הקובל לשאלת חלוף פרק הזמן האמור ואם יחליט על הגשת קובלנה, יפרט בהחלטתו את נימוקיו להגשתה בניסבות שבהן חלף פרק הזמן האמור ויודיע את נימוקיו אלה בכתב למתלונן ולנילון.

לקובל יש 90 ימים לאחר תגובת הנילון להגיש קובלנה או לא להגיש, אם הוא מחליט שלא להגיש קובלנה הוא חייב להודיע למתלונן ולנילון על אי הגשת התלונה תוך זמן סביר ותוך כדי מתן הסבר סביר, ואם וועדת האתיקה מסרבת להגיש את התלונה, אז יש אפשרות לעתור לבית משפט לעניינים מינהליים ולעתור נגד סבירות ההחלטה, לא רק הקובל חייב להודיע למתלונן כי התלונה נגזרה ויכול להפנות אותו לקובלים אחרים.

אם הקובל החליט להגיש תלונה, אז עוברים לפרק ב', ס' 9

9. החליט הקובל להגיש קובלנה כאמור בסעיף 7(א), יגיש אותה בתוך תשעים ימים ממועד החלטתו, ואולם רשאי הקובל במקרים מיוחדים להגיש את הקובלנה אף בחלוף המועד האמור.

הוא נדרש להגיש את הקובלנה תוך 90 ימים, ורשאי להגיש אותה מעבר לתקופה זה במקרים מיוחדים.

אמרנו כי לדין המשמעתי אין לו התיישנות, אבל אמרנו כי בימ"ש הוא גוף מינהלי והיא כפופה לעקרונות של שיהוי וצדק.

ס' 7(ב) – קובע –

(ב) במקרה שבו העובדות המהוות את העבירה אירעו עשר שנים או יותר לפני המועד שבו התקבלה התלונה או המידע בלשכה, יידרש הקובל לשאלת חלוף פרק הזמן האמור ואם יחליט על הגשת קובלנה, יפרט בהחלטתו את נימוקיו להגשתה בניסבות שבהן חלף פרק הזמן האמור ויודיע את נימוקיו אלה בכתב למתלונן ולנילון.

ז"א גם אם עברו הרבה 20 שנים וטרם הוגשה התלונה, והקובל עדיין רוצה להגיש את התלונה הוא נדרש לנמק את הבקשה בכתב.

כלל 13 - הכלל אומר שמותר לצרף בקובלנה אחת מס' אישומים אם הם מבוססים על אותם עובדות או מעשים קשורים. וגם מותר להאשים בקובלנה אחת מס' נקבלים, כפי לפעמים יש עבירות במשותף, ואין טעם לשפוט בנפרד.

13. (א) מותר לצרף בקובלנה אחת אישומים אחדים, אם הם מבוססים על אותן עובדות או על עובדות דומות או על סדרת מעשים קשורים זה לזה באופן שהם מהווים מאורע אחד.

צירוף אישומים
ונקבלים

(ב) מותר להאשים בקובלנה אחת כמה נקבלים, אם כל אחד מהם היה צד לאחת מהעבירות שבקובלנה או אם האישום הוא בשל סדרת מעשים שנטען שעשו הנקבלים והקשורים זה לזה באופן שהם מהווים מאורע אחד.

כלל 21 -

21. (א) בית הדין רשאי, בכל שלב שלפני הכרעת הדין, לצוות על הפרדת הדיון באישום מסוים שנכלל בקובלנה או על הפרדת הדיון בעניינו של נקבל מסוים שהואשם עם אחרים.
(ב) הופרד הדיון, תוגש קובלנה אחרת בשל האישום שהדיון בו הופרד או נגד הנקבל שהדיון בעניינו הופרד.

פרדת הדיון

סמכות עניינת ס' 64 לחוק לשכת עורכי הדין, וכללים 11+13

הכלל הוא דיון בעבירת משמעת יהיה בבית הדין המשמעת המחוזי של המחוז שבו רשום עו"ד. יש לציין כי עו"ד עוברים ממחוז למחוז, לפעמים זה משהו טכני כי הקימו את מחוזי מרכז. **מה קורה במצב כזה?** אם הדיון התחיל במחוז מסוים ועו"ד עבר למחוז אחר, אז הדיון ימשך באותו מחוז.

אם הנאשם חבר בבית דין משמעת מחוזי או הוא דיין, אז הקובלנה תוגש לבית דין משמעת במחוזי אחר.

לכלל זה יש סייג: יו"ר בית הדין המשמעת הארצי רשאי לבקשת קובל או נאשם להורות על העברת הדיון ממחוז למחוז כל עוד לא התחיל הדיון.

כלל 12 - קובלנה תכיל את תיאור העבודות אשר מהוות את העבירה אך לא תכיל ראיות

12. קובלנה תיערך בכתב ותכיל פרטים אלה:

פרטי הקובלנה

(1) שם בית הדין שאליו היא מוגשת;

(2) שם הקובל;

(3) שם הנקבל, מספר רישומו בפנקס חברי הלשכה והמען הרשום בלשכה;

(4) תיאור העובדות המהוות את העבירה, בציון המקום והזמן הנוגעים לה, אם הם ידועים לקובל;

(5) ציון הוראות הדין שלפיהן מואשם הנקבל;

(6) שמות עדי הקובל.

לקובלנה לא יצורפו ראיות.

כאשר מוגשת קובלנה הקובל נדרש להודיע למתלונן והוא צריך להודיע לו גם על זכותו להיות נוכח בדיון או לפי כלל 10 להודיע לו על הוראה אחרת.

10. הוגשה קובלנה, יודיע על כך הקובל למתלונן, וכן יודיע לו הקובל על זכותו להיות נוכח בדיון, או על הוראה אחרת שהורה בית הדין לפי סעיף 65 לחוק.

הודעה למתלונן

לבית הדין יש סמכות לקבל החלטות אודות פומביות הדיון **לפי ס' 65 א לחוק לשכת עורכי הדין**

פומביות הדיון

65א. (א) בית דין משמעתי ידון בפומבי.

(ב) בית דין משמעתי רשאי לדון בעניין מסוים, כולו או מקצתו, בדלתיים סגורות, אם ראה צורך בכך מטעמים שיירשמו, באחת מאלה:

- (1) לשם שמירה על ביטחון המדינה או על יחסי החוץ של המדינה;
 - (2) לשם הגנה על המוסר;
 - (3) לשם הגנה על עניינו של קטין או חסר ישע כהגדרתו בסעיף 368א לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (בחוק זה – חוק העונשין), וכן אדם עם מוגבלות שכלית או אדם עם מוגבלות נפשית, כהגדרתם בחוק הליכי חקירה והעדה (התאמה לאנשים עם מוגבלות שכלית או נפשית), התשס"ו-2005;
 - (4) לשם הגנה על עניינו של מתלונן או נאשם בעבירת מין או בעבירה על פי חוק למניעת הטרדה מינית, התשנ"ח-1998;
 - (5) לשם הגנה על עניינו של מתלונן או ניזוק בעבירה לפי סעיף 377א לחוק העונשין;
 - (6) הדיון הפומבי עלול להרתיע עד מלהעיד עדות חופשית או מלהעיד בכלל;
 - (7) הדיון הפומבי עלול לפגוע בסוד מסחרי;
 - (8) הדיון הפומבי עלול לפגוע בצנעת הפרט;
 - (9) הדיון הפומבי עלול להביא לפגיעה ממשית בעניינו המקצועי של הנאשם או בעניינו של אדם אחר, העולה על הפגיעה בעניין הציבורי שבפומביות הדיון.
- (ג) החליט בית דין משמעתי על עריכת דיון בדלתיים סגורות, רשאי הוא להרשות לאדם או לסוג בני אדם להיות נוכחים בעת הדיון, כולו או מקצתו.
- (ד) המתלונן זכאי להיות נוכח בדיון בבית דין משמעתי בעניין קובלנה שהוגשה על יסוד תלונתו, הנערך בדלתיים סגורות לפי סעיף זה, וכן זכאי הוא שאדם המלווה אותו, לפי בחירתו, יהיה נוכח עמו בדיון כאמור; ואולם רשאי בית הדין המשמעתי, מטעמים מיוחדים שיירשמו, שלא לאפשר את נוכחותו של המתלונן או של האדם המלווה אותו בדיון, כולו או מקצתו.
- (ה) על דיון בפומבי ועל דיון בדלתיים סגורות לפי סעיף זה, יחולו ההוראות בדבר איסור פרסום שבסעיף 70(א), (ב), (ד) ו-1 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 (להלן – חוק בתי המשפט), לפי העניין ובשינויים המחויבים.
- (ו) החליט בית דין משמעתי לדון בעניין מסוים, כולו או מקצתו, בדלתיים סגורות, יעביר העתק מהחלטתו ליועץ המשפטי לממשלה או למי שהוא הסמיך לכך.
- (ז) על החלטת בית דין משמעתי לפי סעיף קטן (ב) רשאים לערער הנאשם, הקובל, וכן ועדת האתיקה הארצית או היועץ המשפטי לממשלה אף אם לא היו קובלים, ואדם מעוניין; ערעור לפי סעיף קטן זה יהיה בהתאם להוראות סעיפים 70 ו-71.

רשום כי בית הדין יעשה את הדיון באופן פומבי, והוא יכול לעשות את הדיון בדלתיים סגורות באחת מאלה לעיל.

יש כאן שתי עילות שהן ייחודיות לבית הדין המשמעתי:

- (8) הדיון הפומבי עלול לפגוע בצנעת הפרט;
- (9) הדיון הפומבי עלול להביא לפגיעה ממשית בעניינו המקצועי של הנאשם או בעניינו של אדם אחר, העולה על הפגיעה בעניין הציבורי שבפומביות הדיון.

החלטה על דיון בדלתיים סגורות היא אפשרית, אבל אפשר לאפשר לאדם להיות נוכח בדיון בכולו או מקצתו, והמתלונן זכאי להיות בדיון וזכאי להיות בליווי של אדם, אבל בית הדין המשמעתי רשאי מטעמים מיוחדים שיירשמו לא לאפשר את נוכחות המתלונן או המלווה. אמרנו כי הדיון הוא פומבי, אבל יכול להיות החלטה כי הדיון יהיה בדלתיים סגורות, אם הדיון סגור המתלונן או מישהו שמלווה אותו יכולים להיות בדיון אבל בית הדין עדיין יכול לאסור את כניסת לדיון.

על החלטות ביניים לא ניתן לערער, אבל על החלטה לקיים את הדיון בדלתיים סגורות ניתן לערער זה קבוע בסי' **57א.65(ז) + 57 לכללי**

(ו) החליט בית דין משמעתי לדון בעניין מסוים, כולו או מקצתו, בדלתיים סגורות, יעביר העתק מהחלטתו ליועץ המשפטי לממשלה או למי שהוא הסמיך לכך.

(ז) על החלטת בית דין משמעתי לפי סעיף קטן (ב) רשאים לערער הנאשם, הקובל, וכן ועדת האתיקה הארצית או היועץ המשפטי לממשלה אף אם לא היו קובלים, ואדם מעוניין; ערעור לפי סעיף קטן זה יהיה בהתאם להוראות סעיפים 70 ו-71.

על החלטה לבית דין מחוזי ניתן לערער תוך 30 ימים

57. (א) כתב ערעור מנומק על פסק דין בדיון בקובלנה או על החלטה בבקשה להשעיה זמנית או על החלטה בבקשה לביטול חברות, חתום ביד המערער, יוגש לבית הדין המשמעתי הארצי **בתוך שלושים ימים מיום ההמצאה**, בארבעה עותקים ובמספר עותקים נוספים כמספר המשיבים בו.

הגשת כתב ערעור

על החלטה לבית הדין המשמעתי הארצי ניתן לערער לבית המשפט המחוזי תוך 30 ימים.

הפרק השלישי הדיון בבית דין משמעתי מחוזי

14. (א) הוגשה קובלנה לבית דין, תקבע נשיאות בית הדין את חברי בית הדין שידונו בה; הודעה על הרכב בית הדין תומצא לנאשם ולקובל.

הרכבת בית הדין

(ב) חברי בית הדין שנכלל בהרכב ולא הופיע פעמיים לדיון באותה קובלנה, רשאית נשיאות בית הדין לבטל את מינויו לדון באותה קובלנה, ולמנות חבר בית דין אחר תחתיו.

15. נכלל בהרכב בית הדין יושב ראש בית הדין – יהיה הוא אב בית הדין; במקרה אחר, יקבע יושב ראש בית הדין מי מבין חברי ההרכב יהיה אב בית הדין ומלא מקומו.

אב בית הדין

אב בית הדין ממנה את הדיינים לדיון

כלל 16 קובע המצאה צריכה להתבצע תוך זמן סביר –

16. בית הדין ימציא לנאשם העתק של הקובלנה וכל הודעה על חזרה מאישום כאמור בסעיף 19, תתומים ביד הקובל, בתוך זמן סביר ממועד הגשת הקובלנה או ההודעה.

המצאת הקובלנה

כלל 17 – קובע שאם בית הדין סבור כי הנקבל/הנאשם לא יכול לייצג את עצמו וראוי שהוא יהיה מיוצג ולא מסוגל לדאוג לעצמו לעו"ד אז בית הדין רשאי למנות לו עו"ד ושכרו ימומן ע"י הלשכה ויקבע ע"י בית הדין, ואם הנקבל מתנגד למינוי אז בית הדין ימנה עו"ד רק אם יגיע למסקנה כי בשל חומרת העבירה או מחשש לליקוי נפשו/שכלו אז ימונה לו עו"ד, וזה חל גם על ערעור.

17. (א) בית הדין רשאי, לאחר ששמע את עמדות הצדדים, אם מצא שניהול הדיון מצדיק כי הנקבל יהיה מיוצג ושאינו לנקבל יכולת להעמיד לעצמו ייצוג, למנות לנקבל עורך דין שייצגו בדיון; ואולם לא ימנה בית הדין עורך דין שהוא חבר ועד מרכזי, חבר ועד מחוזי, חבר ועדת האתיקה הארצית, חבר ועדת אתיקה מחוזית, פרקליט ועדת אתיקה, עוזר פרקליט ועדת אתיקה, או חבר בית דין משמעתי של הלשכה; שכרו של עורך הדין שימונה ייקבע בידי בית הדין והלשכה תשלמו.

מינוי עורך דין לנקבל

(ב) התנגד הנקבל למינוי עורך דין כאמור, ימנה בית הדין עורך דין שייצגו בדיון כאמור בסעיף קטן (א) רק אם מצא שניהול הדיון מחייב זאת, בשל חומרת העבירה שבה הואשם הנקבל או אם קיים חשש שהוא חולה נפש או לקוי בכושרו השכלי.

(ג) הוראות סעיפים קטנים (א) ו-(ב) יחולו אף בערעור בבית הדין המשמעתי הארצי, בין אם מי שהיה הנקבל בדיון בבית הדין המשמעתי המחוזי הוא המערער ובין אם הוא המשיב בערעור.

כללי 18 -

תיקון קובלנה

18. (א) קובל רשאי, בכל עת עד להגשת תשובת הנקבל כאמור בסעיף 27, לתקן את הקובלנה, להוסיף עליה או לגרוע ממנה, במסירת הודעה לבית הדין המפרטת את השינוי; בית הדין ימציא לנקבל העתק של ההודעה.

(ב) ביקש זאת הקובל, רשאי בית הדין, בכל עת לאחר תחילת הדיון, לתקן את הקובלנה, להוסיף עליה או לגרוע ממנה, ובלבד שניתנה לנקבל הזדמנות סבירה להשיב; התיקון יעשה בקובלנה או יירשם בפרוטוקול.

ניתן לתקן את כתב האישום עד להגשת התשובה, ואם הקובל רוצה לתקן את הקובלנה בשלב יותר מאוחר הוא צריך לפנות לבית הדין ולקבל ממנו היתר, ובית הדין רשאי לקבל את הבקשה בכל עת בלבד שניתנה לנאשם הזדמנות להשיב.

כלל 19 -

חזרה מאישום

19. (א) הקובל רשאי לחזור בו מאישומים שבקובלנה, כולם או מקצתם; חזרה מאישום תהיה בהודעה בכתב לבית הדין.

(ב) חזר בו קובל מאישום לפני שהוגשה תשובת הנקבל לקובלנה כאמור בסעיף 27, יבטל בית הדין את האישום; חזר בו לאחר מכן, יזכה בית הדין את הנקבל מאותו אישום.

(ג) בלי לגרוע מהאמור בסעיף קטן (ב), בהסכמת הקובל והנקבל רשאי בית הדין לבטל אישום, בכל עת עד להכרעת הדין, ודין הביטול יהיה כדין ביטול לפני תשובת הנקבל.

(ד) אישום שבוטל לפי סעיפים קטנים (ב) או (ג), לא יוגש מחדש, אלא מנימוקים מיוחדים שיצורפו בכתב; אישום שנכלל בקובלנה שהגישה ועדת אתיקה מחוזית ובוטל כאמור, לא יוגש אלא באישור ועדת האתיקה הארצית ובצירוף נימוקים מיוחדים בכתב.

הקובל רשאי לחזור בהודעה בכתב לבית הדין, אם הוא חוזר בו טרם מתן התשובה לקובלנה אז בית הדין יבטל את התלונה, ואם הוא יחזור בו לאחר התשובה אז בית הדין יזכה את הנאשם. בהסכמה של שני הצדדים הקובל והנאשם ניתן לבטל את הקובלנה בכל עד להערכת הדין. אישום אשר בוטל ללא זיכוי לא יוגש מחדש אלא מנימוקים מיוחדים שבכתב ואם הקובל היה וועדת האתיקה המחוזית לא מספיק נימוק בכתב אלא צריך אישור של וועדת האתיקה הארצית.

חזרה מהודאה – כללי 20

חזרה מהודאה

20. נקבל רשאי לחזור בו מהודאתו, כולה או מקצתה, בכל שלב של הדיון עד הכרעת הדין, **ואולם הוא לא יחזור בו מהודאה שהודה לפני בית הדין, אלא ברשות בית הדין.**

דיברנו על זה כי לפעמים מעשה של עו"ד הוא גם עבירה פלילית, סי' 80 לחוק לשכת עורכי הדין, קובע כי הדין המשמעתי אין בו כדי לעכב או לבטל דיון בפלילי, ולא מצב הפוך זה גם לא אבל אפשר, כלומר בית הדין המשמעתי יכול להפסיק את הדיון עד קבלת הפס"ד הפלילי. יותר מזה דיברנו על כך כי לפעמים וועדת האתיקה יכול לחכות כדי לחסוך את הוכחת העבירה זאת לפי סי' 75.

דין משמעת ודין פלילי

80. (א) דיון לפי פרק זה, אין בו כדי לעכב או לבטל דיון בפלילים בשל אותו מעשה או מחדל. (ב) הואשם עורך דין בפלילים בשל מעשה או מחדל המשמש עילה גם לדיון בפני בית דין משמעתי לפי פרק זה, רשאי בית הדין המשמעתי להפסיק את דיונו עד למתן פסק סופי בפלילים.

עולה השאלה אם עו"ד זוכה בהליך פלילי, האם ניתן להעמיד אותו בדיון משמעתי ? הכלל: זיכוי בדיון פלילי לא מונע דין משמעתי, גם אם להרשעה הפלילית יש משמעות.

עיון הנאשם בחומרי הקריאה:

כלל 24 – יש לו זכות לעיין בחומר הבירור והוא לא חייב להשיג לקובלנה אם אין לו את כל חומר הבירור, ואם לא נותנים לא לעיין אז הוא יכול לערער. בקשה לערער תידון בפני שופט אחר, ולא תוגש ראייה אם לא ניתנה לנאשם הזדמנות סבירה לעיין בה אלא אם כן הנאשם ויתור.

עיון בחומר הבירור

24. (א) הוגשה קובלנה, רשאי הנקבל לעיין בחומר הבירור ולהעתיקו.

(ב) נקבל רשאי לעיין בחומר הבירור כאמור, פרק זמן סביר לפני המועד שבו על הנקבל להגיש את תשובתו לקובלנה, כאמור בסעיף 27; הנקבל לא חייב לתת את תשובתו לקובלנה לפני שניתנה לו אפשרות לעיין בחומר הבירור.

(ג) נקבל רשאי לבקש מבית הדין להורות לקובל להתיר לו לעיין בחומר שהוא, לטענתו, חומר בירור ולא הועמד לעיונו; בקשה כאמור תידון לפני בית הדין ואם אפשר תובא לפני הרכב אחר של בית הדין שלא מונה לדון בקובלנה; בעת הדיון בבקשה רשאי הרכב בית הדין הדן בבקשה לעיין בחומר שבמחלוקת אם מצא בכך צורך.

(ד) עיון בחומר הבירור או העתקתו יהיו במעמד אדם שהקובל מינה כדי להבטיח שהעיון וההעתיקה ייעשו לפי הדין והוראות הקובל.

(ה) לא היה בידי הקובל פירוט בכתב של דברים שמסר לו עד מעדי הקובל ימסור הקובל לנקבל בכתב את שם העד, ואת עיקר התוכן של דבריו לפי הידוע לקובל, זולת אם ויתר הנקבל על כך.

(ו) לא יגיש קובל לבית הדין ראייה אם לנקבל לא ניתנה הזדמנות סבירה לעיין בראייה, וכן להעתיקה, אלא אם כן ויתר הנקבל על כך.

(ז) הוראות פרק ג' לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971, יחולו על זכות העיון של הנקבל בחומר הבירור, ולא יתאפשר עיון בחומר כאמור שאי-גילוי מותר או שגילוי אסור לפי כל דין.

מצד שני אני רוצים שהקובל גם יוכל לעיין בחומרים כלל 25 – כאשר הנקבל הגיש חוות דעת רפואית או חוות דעת בכת נדרש לאפשר לקובל לעיין בהם.

25. לא יגיש נקבל לבית הדין חוות דעת בכתב או תעודת רופא, בלי שניתנה לקובל אפשרות לעיין בהם ולהעתיקם, פרק זמן סביר מראש.

טייג להבאת ראיות

סימן ד': תשובה לקובלנה

26. (א) הנקבל רשאי לטעון טענות מקדמיות, ובהן –

טענות מקדמיות

(1) פגם או פסול בקובלנה;

(2) העובדות המתוארות בקובלנה אינן מהוות עבירה;

(3) זיכוי קודם או הרשעה קודמת בדין משמעתי לפי החוק, בשל המעשה נושא הקובלנה;

(4) הגשת הקובלנה או ניהול ההליך המשמעתי עומדים בסתירה מהותית לעקרונות של צדק והגינות משפטית.

תשובה לקובלנה

27. (א) קבע בית הדין מועד לדיון ראשון בקובלנה, יגיש הנקבל, עשרים ואחד ימים לפני מועד הדיון, תשובה בכתב לקובלנה; בתשובה רשאי הנקבל לטעון טענות מקדמיות כאמור בסעיף 26; לא ביקש הנקבל לטעון טענות מקדמיות, תכלול תשובתו בכתב תשובה מפורטת לעובדות המפורטות בקובלנה, והוא רשאי לכלול תשובה מפורטת לעובדות שבקובלנה אף אם טען בתשובתו טענות מקדמיות.

(ב) טען הנקבל טענה מקדמית, ייתן בית הדין לקובל הזדמנות להשיב עליה בתוך ארבעה עשר ימים, ואולם הוא רשאי לדחותה גם אם לא עשה כן; בית הדין יחליט בטענה לאלתר, זולת אם ראה להשהות את מתן החלטתו לשלב אחר של הדיון; התקבלה טענה מקדמית, רשאי בית הדין לתקן את הקובלנה או לבטלה.

(ג) דחה בית הדין את טענותיו המקדמיות של הנקבל, יגיש הנקבל תשובה מפורטת בכתב לעובדות המפורטות בקובלנה, אם לא עשה כן קודם לכן, וזאת בתוך פרק זמן שעליו יורה בית הדין. **הכללים אומרים כי הנקבל**, יגיש תשובה לקובלנה תוך 21 יום לפני הדיון, והוא רשאי לטעון טענות מקדמיות, אם הוא טען טענה מקדימה שאין מקום לדון בטענה כמו הגנה מן הצדק, או הקובלנה לא מהווה עבירה, אז בית הדין יכול לתת לקובל להשיב תוך 14 ימים או לא לאפשר להעלות את הטענה.

אם התקבלה טענה מקדמית אז אפשרת לתקן או לבטל את הקובלנה אבל אין זיכוי.

כללי 41-28 קובעים את הדין בקובלנה –**טרם הדין, נזכיר את ס' 67 לחוק לשכת עורכי הדין:****ראיות**

67. בית דין משמעתי רשאי, מטעמים מיוחדים שיפרט בהחלטתו, לקבל ראיה אף אם לא היתה כשרה להתקבל בבית משפט.

ס' 65**סדרי הדין**

65. סדרי הדין בבתי הדין המשמעתיים ייקבעו בכללים.

אנו יודעים כי בכללים לא הכל מכוסה, לכן כלל 23 קובע –

23. בכל עניין של סדרי דין שאין עליו הוראה בחוק, בכללים אלה או בחיקוק אחר, ינהג בית הדין המשמעתי בדרך הנראית לו טובה ביותר לעשיית צדק.

סדרי הדין – כללי

בנוסף בית המשפט פסק כי מקור ההשראה לכללי החסרים הוא סד"פ ולא אזרחי, אבל זה מקור השראה כי יש את כלל 23 אשר קובע שיש לנהוג לשם עשיית צדק.

כלל 28 –

28. (א) אב בית הדין, ובמקרה שלא עשה כן, יושב ראש בית הדין, יקבע את מועד תחילת הדין ויזמין לדיון שקבע, בהודעה בכתב, את הנקבל ואת הקובל; בהזמנה יצוין כי אם לא יופיע הנקבל לדיון, ידון בית הדין בקובלנה שלא בפניו.

קביעת דיונים

(ב) בית הדין לא חייב להזמין בכתב את הנקבל לדיון שנקבע בנוכחותו או בנוכחות עורך דינו.

כללי 29 –

29. (א) לא יידון נקבל בדין משמעתי אלא בפניו, ואולם רשאי בית הדין להרשות לנקבל, לפי בקשתו, להיעדר מהדיון, כולו או חלקו.

היעדרות הנקבל

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), רשאי בית הדין לדון את הנקבל שלא בפניו, אם לא הופיע לדיון לאחר שהומצאה לו הזמנה לפי סעיף 28(א) או במקרה הנזכר בסעיף 28(ב).

(ג) על אף האמור בסעיף קטן (א), בית הדין רשאי להרחיק מהדיון נקבל המפריע להתנהלות הדיון, ואולם ההליכים שהתנהלו שלא בפניו יובאו לידיעתו בדרך שיוורה בית הדין.

לכלל 29 יש סייג: בית הדין רשאי להורות לנאשם להיעדר באישור בית הדין, והוא יכול לעשות את הדיון אם הנאשם לא הגיע על דעת עצמו. ורשאי להרחיק אותו אם הוא מפריע.

נוכחות הקובל כלל 30 –

30. הוזמן הקובל ולא התייצב, ידחה בית הדין את מועד הדיון; לא התייצב הקובל לדיון הנדחה, רשאי בית הדין לבטל את הקובלנה, ויחול האמור בסעיף 19(ד).

היעדרות הקובל

מה קורה עם עדים, נניח כי אחד הצדדים רוצה לזמן עד ואחד העדים לא רוצה להגיע, כלומר האם לבימ"ש יש סמכות עזר ?

ס' 66- מקנה סמכויות עזר לבימ"ש לפי חוק חקירה

סמכויות עזר

66. (א) סעיפים 9 עד 11 ו-27(ב) לחוק ועדות חקירה, תשכ"ט-1969, יחולו בשינויים המחוייבים בבית הדין המשמעתי כאילו היה ועדת חקירה; אולם –

- (1) דמי נסיעה ולינה ושכר בטלה לפי סעיף 27(ב) האמור ישולמו מקופת הלשכה;
- (2) הקנסות שיטיל בית הדין המשמעתי לפי סעיף 11 האמור, יכול שיהיו בסכום שלא יעלה על 300 שקלים; הקנסות ישולמו לקופת הלשכה.
- (ב) מי שלא התייצב בפני בית הדין המשמעתי אף על פי שהוזמן כדין, ולא הצטדק על כך בדרך המניחה את הדעת, רשאי בית הדין, בנוסף לכל אמצעי אחר שינקוט על פי סעיף זה, לחייבו בתשלום ההוצאות בסכום שיקבע, אם נגרמו הוצאות עקב אי-התייצבותו או כפיית התייצבותו.*

כלל 31 – לגבי הזמנת עדים

31. אב בית הדין יזמין למועד הדיון את העדים שבית הדין ימצא לנכון להעיד או להזמיןם להגיש מסמכים שברשותם, לפי בקשת בעלי הדין או מיוזמתו לפי סעיף 38.

הזמנת עדים

כלל 32 – קובע את הפרטים של ההזמנה, וגם מידע לפי ס' 66 לחוק

32. הזמנת עד בכתב תהיה חתומה ביד מזכיר בית הדין או מי שיושב ראש בית הדין מינה לכך; הזמנה כאמור תכיל פרטים אלה:

פרטי ההזמנה

- (1) שם בית הדין;
- (2) שם הקובל;
- (3) שם הנקבל;
- (4) שם המוזמן ומענו;
- (5) המקום והמועד שבהם עליו להתייצב להעיד או להגיש את המסמכים שפורטו בהזמנה;
- (6) תמצית הוראות סעיף 66 לחוק.

כלל 34- קובע שינוהל פרוטוקול

34. (א) אב בית הדין ינהל פרוטוקול של הדיון, והוא רשאי להורות שהפרוטוקול יירשם בידי אחר, או שינוהל בדרך אחרת.
(ב) הקובלנה ומסמכים שהוגשו ושקיבל בית הדין יצורפו לפרוטוקול ויהוו חלק ממנו.

פרוטוקול

כלל 35 – קובע כי הקובל נדרש להציג ראיות ביחס לכל העובדות בהן לא הודה הנקבל

35. לא הודה הנקבל בתשובתו בכתב או לפני בית הדין בעובדות המתוארות בקובלנה, או הודה בחלק מהן, יביא הקובל לפני בית הדין את ראיותיו לגבי העובדות שלא הודה בהן; הקובל רשאי להגיש כראיה אף את תגובת הנקבל לפי סעיף 5(א); הקובל רשאי להקדים לראיותיו דברי פתיחה.

ראיות הקובל

כלל 36 –

36. (א) עם סיום הגשת ראיות הקובל רשאי הנקבל לטעון כי האשמה לא הוכחה אף לכאורה, והקובל רשאי להשיב לטענה.

העדר הוכחה לכאורה

(ב) מצא בית הדין כי האשמה לא הוכחה אף לכאורה, יזכה את הנקבל, והוא רשאי לעשות כן אף אם לא נטענה טענה לפי סעיף קטן (א), לאחר שנתן לקובל הזדמנות להשמיע את טענותיו בעניין.

כלל 39 קובע את סדרי העדים –

39. אלא אם כן נקבע אחרת, יעידו תחילה עדי הקובל ואחר כך עדי הנקבל; אם בחר הנקבל להעיד, יעיד הוא ראשון מבין עדי הנקבל.

סדר העדויות

כלל 40 - סיכומי הקובל –

40. בתום הבאת הראיות, או אם לא הובאו ראיות עקב הודאת הנקבל בעובדות או מטעם אחר, יסכמו הקובל ואחריו הנקבל לעניין האשמה; הסיכומים יהיו בכתב או בעל פה, כפי שיורה בית הדין.

סיכומי הקובל והנקבל

המעמד של יועמ"ש זה כלל 41 + וכלל 74.

41. הצטרף היועץ המשפטי לממשלה לדיון, הוא רשאי להביא את ראיותיו תוך כדי הבאת ראיות הקובל או תוך כדי הבאת ראיות הנקבל, כפי שיודיע לבית הדין, ובשלב שיורה בית הדין; היועץ המשפטי לממשלה רשאי לחקור עדים בחקירה נגדית ולסכם לאחר הקובל ולפני הנקבל.

הצטרפות היועץ המשפטי לממשלה

74. החליט היועץ המשפטי לממשלה על הצטרפותו לדיון לפי הפרק השישי לחוק, יודיע על כך בכתב לבית הדין; בית הדין יעביר את העתק ההודעה לצדדים.

הצטרפות היועץ המשפטי לממשלה

בכל עת עד להכרעת הדין בבית דין משמעתי מחוזי, היועמ"ש רשאי להפסיק הליך אשר נוגע לחבר אשר עובד בשירות המדינה וזאת כאשר העבירה קשורה במילוי תפקידו. אם העובד ציבור עשה את העבירה שלא במסגרת תפקידו קרי באזרחות אז היועמ"ש לא יכול להפסיק את ההליך.

42-52 הפרק אשר עוסק בפס"ד:

בית הדין צריך לתת הכרעת דין תוך 60 ימים, אם הנאשם הורשע ראשים הקובל העיומני"ש והנאשם לטעון את ענותהים למידת העונש. בית הדין יתן את גזר הדין תבום הטענות לעונש אבל מנימוקים מיוחדים אשר ירשמו הוא רשאי לדחות אצת גזר הדין תוך 21 ימים.

42. (א) בתום בירור האשמה יכריע בית הדין את דינו של הנקבל; הכרעת הדין תהיה בכתב ותנומק. (ב) בית הדין ייתן את הכרעת הדין בתוך שישים ימים מסיום הדיון, ואם הוגשו סיכומים בכתב – ממועד הגשתו של כתב הסיכומים האחרון.

הכרעת הדין

(ג) הכרעת הדין תיחתם בידי חברי בית הדין ותיקרא בפני בעלי הדין, או תומצא להם, כפי שיורה בית הדין.

43. בית הדין רשאי להרשיע נקבל בשל כל אחת מן העבירות שהתגלו מן העובדות שהוכחו לפניו אף אם עובדות אלה לא נזכרו בקובלנה, ובלבד שניתנה לנקבל הזדמנות סבירה להתגונן.

הרשעה על פי עובדות שלא נטענו בקובלנה

44. בית הדין רשאי להרשיע נקבע בשל כל אחת מן העבירות שנתגלו מן העובדות שהוכחו לפניו, אך לא יענישנו יותר מפעם אחת בשל אותו מעשה.

הרשעה בעבירות אחרות

45. לא יחייב בית הדין מתלונן בתשלום הוצאות לפי סעיף 69(א)(5) לחוק, אלא לאחר שנתן למתלונן הזדמנות להשמיע את דברו; החלטת בית הדין בעניין זה תהווה חלק מפסק הדין.

חיוב מתלונן

46. הרשיע בית הדין את הנקבל, רשאים הקובל, היועץ המשפטי לממשלה, אם הצטרף לדיון, ואחריהם הנקבל, לטעון את טענותיהם לעניין מידת העונש ולהביא ראיות לעניין זה; בסעיף זה "עונש" – לרבות חיובים אחרים שרשאי בית הדין להטיל לפי סעיף 69 לחוק.

ראיות לעניין העונש

47. (א) לאחר שמיעת הטענות וקבלת הראיות כאמור בסעיף 46, יקבע בית הדין בגזר דינו את החלטתו לעניין העונש ותוצאות אחרות של ההרשעה שהוא מוסמך להחליט עליהן לפי סעיף 69 לחוק; גזר הדין יחתם בידי חברי בית הדין ויקרא בפני בעלי הדין או יומצא להם, כפי שיורה בית הדין.

גזר דין

(ב) בית הדין יגזור את דינו של הנקבל בתום שמיעת הטענות וקבלת הראיות כאמור בסעיף 46, ואולם הוא רשאי, מנימוקים מיוחדים שיירשמו, לדחות את מתן גזר הדין בפרק זמן שלא יעלה על עשרים ואחד ימים.

48. הכרעת דין וגזר דין שהוקראו, יומצאו בכתב לבעלי הדין. המצאת פסק דין שהוקרא שמירת תוקף
49. הכרעת דין וגזר דין שניתנו שלא כמועדים כפי שנקבעו בסימן זה, לא ייפסלו בשל כך בלבד. דעת מיעוט
50. ניתנו פסק דין והחלטה אחרת של בית הדין, שיש בהם דעת מיעוט, יחתמו כל חברי בית הדין על דעת הרוב; אך רשאי בעל דעת מיעוט להוסיף את דעתו החולקת ואת נימוקים בפסק הדין. המצאה למתלונן
51. הועמד פסק הדין לעיון הציבור לפי סעיף 69 לחוק, ימציא בית הדין לידי המתלונן עותק מפסק הדין כפי שהועמד לעיון הציבור.

עונשים הם קבועים בס' 68 + 68א. רבתי לחוק לשכת עורכי הדין:

עונשים

68. אלה העונשים שבית דין משמעתי מוסמך להטיל על נאשם שהורשע בשל עבירת משמעת:

- (1) אזהרה;
- (2) נזיפה;
- (3) קנס בסכום שלא יעלה על 25,000 שקלים חדשים לכל עבירה, שישולם לקופת הלשכה;
- (4) השעיה לתקופה קצובה שלא תעלה על עשר שנים;
- (5) הוצאה מן הלשכה.

השעיה על תנאי

68א. (א) הטיל בית דין משמעתי עונש השעיה, רשאי הוא להורות בגזר הדין שהעונש, כולו או מקצתו, יהיה על תנאי.

(ב) מי שנדרון להשעיה על תנאי, לא ישא את ענשו אלא אם כן עבר – תוך התקופה שנקבעה בגזר הדין ושלא תפחת משנה ולא תעלה על שלוש שנים (להלן – תקופת התנאי) – עבירת משמעת על פי חוק זה שקבע בית הדין בגזר הדין (להלן – עבירה נוספת) והורשע בשל עבירה כזאת תוך תקופת התנאי או לאחריה.

(ג) תקופת התנאי תתחיל מיום גזר הדין, ואם הנידון נושא אותו זמן עונש השעיה – מיום תום אותה השעיה, והכל כשבית הדין המשמעתי לא הורה אחרת.

העונשים אשר ניתן להטיל על מתמחה קבועים 41 לחוק לשכת עורכי הדין:

משמעת מקצועית של מועמדים

41. בתקופת התמחותו ועד להכרעה סופית בדבר קבלתו כחבר הלשכה נתון המועמד למרותה של הלשכה ולשיפוטה המשמעתי, והלכות האתיקה המקצועית חלות, בשינויים המחוייבים, גם עליו; בשל עבירת משמעת רשאי בית דין משמעתי להטיל על מועמד אזהרה, נזיפה, פסילה להתקבל כחבר הלשכה, לתקופה שלא תעלה על שלוש שנים או לצמיתות; ואם היה בעבירה משום הפרת חובותיו כמתמחה או פגיעה בטוהר הבחינות – גם ביטול התמחות, כולה או מקצתה, וביטול בחינה. על דין המשמעת נגד מועמד יחולו בשינויים המחוייבים, הוראות הסעיפים 62 עד 74.

אמרנו לבית הדין יש סמכויות נוספות אשר קבועות בס' 69 לחוק:**החלטות אחרות של בית הדין**

69. (א) בית דין משמעותי ראשי –

- (1) להרשיע נאשם בשל עבירת משמעת ולא להטיל עליו עונש;
 - (2) לחייב נאשם שהורשע בתשלום הוצאות המשפט למדינה, ללשכה ולמתלונן בסכום שיקבע בית הדין;
 - (3) לחייב נאשם שהורשע בשל השגת שכר בנסיבות המהוות עבירת משמעת בהחזרת השכר, כולו או מקצתו;
 - (4) לחייב נאשם, בשל כל עבירה שהורשע בה, בתשלום פיצויים למתלונן או לאדם אחר שניזוק מן העבירה, בסכום שלא יעלה על 25,000 שקלים חדשים; חיוב כאמור אינו פוטר מאחריות לנזק על פי כל דין;
 - (5) לחייב מתלונן בתשלום הוצאות המשפט למדינה, ללשכה ולנאשם בסכום שיקבע בית הדין, אם הנאשם זוכה ובית הדין מצא שהתלונה הוגשה בקלות ראש או לשם קינטור או ללא יסוד;
 - (א5) לחייב את הלשכה בתשלום הוצאות ההגנה לנאשם בסכום שיקבע בית הדין, אם הנאשם זוכה ובית הדין מצא שלא היה יסוד להגשת הקובלנה או שנתקיימו נסיבות אחרות המצדיקות זאת; הגיש היועץ המשפטי לממשלה או פרקליט המדינה את הקובלנה, ראשי בית הדין לחייב את אוצר המדינה בתשלום כאמור;
 - (6) לצוות על פרסום פסק הדין, כולו או חלקו, בציון שמו של הנאשם או בלי ציון שמו, הכל כפי שיקבע בית הדין.
- (ב) הטיל בית הדין המשמעותי בפסק דינו על הנאשם השעיה או הוצאה מהלשכה, יפורסמו הכרעת הדין וגזר הדין, כולם או חלקם, כפי שיקבע בית הדין, על אף האמור בסעיף קטן (א)6, בציון שמו של הנאשם.
- (ג) פרסום דבר ההוצאה מהלשכה או ההשעיה יהיה ברשומות, בפרסום מפרסומי הלשכה באתר האינטרנט של הלשכה ובעיתון שקבע המנהל הכללי.
- (ד) בית דין משמעותי ראשי לתת סעד ביניים מסוגים ובדרכים שייקבעו בכללים.

בית הדין יכול לחייב מתלונן בהוצאות אשר התלונה הוגשה בקלות ראש לשם קנטור וללא יסוד.**כללי 43 –** קובע בית הדין ראשי להרשיע נאשם בעבירה אשר אשמתו בה התגלתה בעובדות אשר התגלו, גם אם העובדות לא נזכרו בקובלנה, ובלבד שניתנה לנאשם הזדמנות סבירה להתגונן:

43. בית הדין ראשי להרשיע נקבל בשל כל אחת מן העבירות שהתגלו מן העובדות שהוכחו לפניו אף אם עובדות אלה לא נזכרו בקובלנה, ובלבד שניתנה לנקבל הזדמנות סבירה להתגונן.

הרשעה על פי
עובדות שלא נטענו
בקובלנה**ס' 72 – מאפשר לבצע עיכוב ביצוע****דחיית הביצוע**

72. (א) ביצועו של פסק דין של בית דין משמעותי, לא יעוכב רק בשל כך שאפשר לערער על פסק הדין או שעוד לא תמו כל ההליכים בערעור שהוגש על פסק הדין.
- (א1) בית הדין המשמעותי, ואם הוגש ערעור – בית הדין של ערעור או בית המשפט של ערעור, ראשי להורות על עיכוב ביצועו של פסק דין של בית הדין המשמעותי עד להכרעה בערעור או עד למועד מוקדם מזה שיקבע, בתנאים שיקבע או בלא תנאים.
- (ב) פסק דין מרשיע שאין עליו עור ערעור, ראשי בית הדין המשמעותי שהטיל את העונש, ואם היה ערעור – בית הדין המשמעותי או בית המשפט שהכריע בערעור, לדחות, מטעמים שיירשמו, את ביצועו, כולו או חלקו, למועד שיקבע, בתנאים שיקבע או ללא תנאים.
- (ג) על החלטה לפי סעיף זה יחולו הוראות סעיפים 70 ו-71.

הוצאה לפועל לפס"ד המשמעת 74 לחוק + 71 לכללים

איך מוצאים לפועל פס"ד של חיוב? ניתן לחיוב כמו פס"ד אזרחי בהוצאה לפועל. פס"ד שהוא מטיל עונש שהוא לא הוצאה כספית כמו שהייה ביטול חברות הוא יומצא ע"י בית הדין למועצה הארצית(שזה הוועדה הארצית). במבחן יהיה כתוב וועדה ארצי ובתשובות יהיה כתוב מועצה ארצית.

ביצוע חיובים כספיים

74. (א) חיוב של נאשם בתשלומים לפי סעיף 69(א)(2), (3) או (4), חיוב של מתלונן לפי סעיף 69(א)(5) וחיוב של הלשכה לפי סעיף 69(א)(5) ניתנים להוצאה לפועל כמו פסק דין של בית משפט בענין אזרחי.

(ב) חיוב המדינה לפי סעיף 69(א)(5), יבוצע בדרך שמבצעים פסק דין של בית משפט בענין אזרחי נגד המדינה.

71. פסק דין של בית הדין המטיל עונש לפי סעיף 68 לחוק, החלטות אחרות של בית הדין לפי סעיף 69 לחוק, החלטה בדבר השעיה זמנית לפי סעיף 78 לחוק, החלטה בדבר ביטול חברות לפי סעיף 47 לחוק, ואם הוגש ערעור – פסק הדין בערעור, יומצאו על ידי בית הדין המשמעת לווועד המרכזי של הלשכה לשם ביצועם, אם לא נקבעו בחוק דרכי הביצוע.

המצאת פסק דין לשם ביצוע

ביטול החברות בלשכה –

ניתן לבטל את החברות של חבר, אם יתברר כי החברות הושגה שלא כדיון, וזה הליך משמעת, כלל 54 קובע מי יכול להגיש בקשה להפסקת החברות:

54. ועדת האתיקה הארצית או היועץ המשפטי לממשלה (בפרק זה – המבקש) יגישו בקשה לביטול חברות, לבית הדין המשמעת המחוזי של המחוז שבו נמצא מענו הרשום בלשכה של החבר.

הגשת בקשה לביטול חברות

משפט חוזר בהליך משמעת –

כמו שיש בפלילי הליך חוזר אז יש גם הליך חוזר בדיון משמעת. חוק שיפוט המשמעת משפט חוזר, הסמכות לקיום משפט חוזר היא נתונה לראש הלשכה.

ערעור על פס"ד מחוזי ס' 70 לחוק ו 57 לכללים:

הערעור הוא בזכות לארצי תוך 30 ימים:

57. (א) כתב ערעור מנומק על פסק דין בדיון בקובלנה או על החלטה בבקשה להשעיה זמנית או על החלטה בבקשה לביטול חברות, חתום ביד המערער, יוגש לבית הדין המשמעת הארצי בתוך שלושים ימים מיום ההמצאה, בארבעה עותקים ובמספר עותקים נוספים כמספר המשיבים בו.

הגשת כתב ערעור

(ב) בקשה להארכת מועד להגשת ערעור תוגש ליושב ראש בית הדין המשמעת הארצי והוא יכריע בה.

ערעור לבית הדין המשמעת הארצי

70. על פסק דין של בית דין משמעת מחוזי רשאים הנאשם והקובל לערער לפני בית הדין המשמעת הארצי וכן רשאים לערער ועדת האתיקה הארצית והיועץ המשפטי לממשלה, אף אם לא היו קובלים.

גם על פס"ד של בית דין משמעת ארצי ניתן לערער בזכות לבית המשפט המחוזי בירושלים והוא ידון בדן יחיד, וצריך להגיש את הערעור תוך 30 ימים.

ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים

71. על פסק דין של בית הדין המשמעת הארצי רשאים הנאשם והקובל לערער לפני בית המשפט המחוזי בירושלים תוך שלושים יום מיום קבלת פסק הדין; וכן רשאים לערער כאמור ועדת האתיקה הארצית והיועץ המשפטי לממשלה אף אם לא היו קובלים.

מעבר לכך ניתן לבקש בקשת רשות ערעור. אם מתגלות עובדות חדשות ניתן להגיש משפט חוזר כאמור לעיל.

כלל 62 -

62. (א) המערער יגיש עיקרי טיעון **בכתב עד עשרים ואחד ימים** לפני מועד הדיון בערעור, והוא רשאי להודיע, עד אותו מועד, כי הוא יסתפק בכתב הערעור.
(ב) המשיב יגיש את תשובתו לערעור, בכתב, **עד שבעה ימים** לפני מועד הדיון בערעור.
(ג) בית הדין המשמעתי הארצי רשאי, לבקשת בעל דין, להורות על תיקון עיקרי הטיעון או התשובה לערעור, להוסיף עליהם או לגרוע מהם.

תשובה לערעור
ועיקרי טיעון
כללים תשע"ט-2019

כלל 66

66. הדיון בערעור יהיה בפני בעלי הדין, ואולם אם הוזמן בעל דין ולא התייצב, רשאי בית הדין המשמעתי הארצי לדון בערעור שלא בפניו.

הוכחות בעלי הדין

לבית המשפט של ערעור יש לו אותם סמכויות של בית הדין המשמעתי היה מוסך לתת **זה ס' 71 א.**

רבתי**סמכויות בית המשפט של ערעור**

71 א. בית המשפט של ערעור רשאי לתת כל החלטה שבית הדין המשמעתי היה מוסמך לתתה.

אמרנו כי לבית הדין יש סמכויות רבות, ואמרנו שהוא יכול להטיל על המתלונן הוצאות, אז הערעור על החלטה כזאת הולך לבית הדין המחוזי הרגיל.
כלומר פס"ד של בית דין משמעתי אשר מחייב מתלונן בתשלום הוצאות משפט, ניתן לערעור כמו פס"ד של בית שלום בעניין אזרחי, **זה ס' 73**

ערעור על פסק דין נגד מתלונן

73. פסק דין של בית דין משמעתי המחייב מתלונן בתשלום הוצאות לפי סעיף 69(א)(4) או (5) ניתן לערעור כמו פסק דין של בית משפט שלום בענין אזרחי.

אמרנו שלא ניתן לערער על החלטות בינם למעט שני מקרים:

- דלתיים סגורות
- עיכוב ביצוע.

ערעור שכנגד לא קיים ואין הליך כזה, אבל אין מניעה שכל צד יגיש ערעור עצמאי מטעמו.

כלל 64

64. מערער רשאי לחזור בו מערעורו בכל שלב של הדיון, עד מתן פסק הדין.

חזרה מערעור

סדר הטענות זה כלל 67 -

67. (א) בערעור יטען תחילה המערער, אחריו המשיב ואחריו רשאי המערער להשיב על טענות המשיב.
(ב) באיחוד ערעוריהם של מי שהיה הנקבל בדיון בבית הדין ושל קובל, יטען תחילה הנקבל, זולת אם הורה בית הדין המשמעתי הארצי על דרך אחרת.
(ג) אוחדו ערעוריהם של נקבלים אחדים, יורה בית הדין המשמעתי הארצי על סדר הטענות ביניהם.
(ד) הצטרף היועץ המשפטי לממשלה לדיון בערעור, יורה בית הדין המשמעתי הארצי על שלב טיעונו.

סדר הטענות בערעור

כללי 65 + 67 - מאפשרים ערעור לשני הצדדים

65. הוגשו ערעורים אחדים על אותו פסק דין, יישמעו הערעורים במאוחד לפני אותו הרכב.

איחוד ערעורים

כללי 68- ראיות נוספות בערעור -

68. בית דין המשמעתי הארצי רשאי, אם היה סבור כי הדבר דרוש לעשיית צדק, לגבות ראיות נוספות שלא הובאו בערכאה הקודמת.

קבלת ראיות

השהייה זמנית זה כללים 52 + 53 -

52. (א) בקשה להשעיה זמנית לפי סעיף 78 לחוק תכיל פרטים אלה:

פרטי הבקשה
להשעיה זמנית

(1) שם בית הדין שאליו היא מוגשת;

(2) שם המבקש;

(3) שם עורך הדין שהבקשה נוגעת אליו (בפרק זה – המשיב) ומענו הרשום בלשכה;

(4) הבקשה להשעיה ונימוקה.

(ב) אל הבקשה יצורף העתק מאושר של פסק הדין המרשיע את המשיב בעבירה כאמור בסעיף 78(ב) לחוק, או של כתב אישום כאמור בסעיף 78(ג) לחוק, הכול לפי העניין.

53. על הדיון בבקשה להשעיה זמנית יחולו הוראות הפרק השני, בשינויים המחויבים לפי העניין, הדיון בבקשה יחל בתוך ארבעה עשר ימים ממועד הגשתה, ויתנהל, ככל האפשר, ברציפות, כדי לסיימו בתוך זמן קצר ככל האפשר.

סדרי דין בבקשה
להשעיה זמנית

אם מחליטים להשהות צריך לפרסם את ההחלטה, ועל ההחלטה להשהות ניתן לערער כמו בערעור רגיל לעיל.

נדרש להבחין בין שני סוגי הליכים:

יש החלטות של בתי הדין המשמעתי זה נעשה במסגרת דין משמעתי, מערכת שנייה, זה הליך שבו אנו רוצים להשיג נגד החלטה של הוועדה בעניין מסוים כך למשל: סירוב הוועדה לרשום מתמחה בהליך המשמעתי, או כאשר מתלונן מגיש תלונה ולא מטפלים בתלונה, או כאשר מגישים נגדי קובלנה, והיא לא סבירה אז אני יכול לרוץ לבית הדין לעניינים מינהליים.